

İCRA VE İFLAS KANUNU ⁽¹⁾⁽²⁾

Kanun Numarası : 2004
Kabul Tarihi : 9/6/1932
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 19/6/1932 Sayı : 2128
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 13 Sayfa : 426

*Bu kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız.
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı",
Cilt: 1 Sayfa : 171*

*Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyatı"nın kanunlara
göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

BİRİNCİ BAP*Teşkilat ve muhtelif hükümler*

İcra daireleri: ⁽³⁾

Madde 1 – (Değişik: 2/7/2012-6352/1 md.)

Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur.

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları, Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. İcra katipleri arasından Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre de icra müdür veya icra müdür yardımcılığı kadrolarına atama yapılabilir.

(1) 18/2/1965 tarihli ve 538 sayılı Kanununun 143 üncü maddesi gereğince, bu kanunda yazılı olan aşağıdaki terimler, karşılarında gösterildiği şekilde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir,

Cumhuriyet Müddeiumumisi : Cumhuriyet Savcısı

İstida : Dilekçe

İtirazın ref'i (Ref'i itiraz) : İtirazın kaldırılması

Kaza Dairesi : Yargı çevresi

Muavin : Yardımcı

Muhakeme usulü : Yargılama usulü

Müruru zaman : Zamanaşımı

Salahiyet : Yetki

Temyiz Mahkemesi : Yargıtay

Zabıt (Varakası) : Tutanak

(2) 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanununun 11 inci maddesiyle, bu Kanunda yer alan "icra tetkik mercii", "tetkik mercii" ve "mercii" ibareleri "icra mahkemesi"; "icra mercii hâkimi" ve "mercii hâkimi" ibareleri "icra hâkimi" olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu madde başlığı "İcra daireleri ve memurları:" iken, 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İcra katipliğine ilk defa atanacaklar, kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak merkezî sınavda başarılı olanlar arasından Adalet Bakanlığının bu konuda yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından yapılacak uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre; unvan değişikliği suretiyle atanacaklar ise uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. Unvan değişikliği suretiyle icra katipliğine atanacaklar tahsis edilen kadronun yüzde ellisini geçemez.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları ile icra katiplerinin, yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir.

İcra dairelerinde, gerektiğinde, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından zabıt katibi, mübaşir ve hizmetli görevlendirilir.

İcra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icra katibinin herhangi bir nedenden dolayı yokluğu halinde görev ve yetkileri, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından görevlendirilecek yazı işleri müdürü veya zabıt katibi tarafından yerine getirilir.

Adalet Bakanlığı, icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı icra mahkemesine bağlamaya yetkilidir.

İflas daireleri:

Madde 2 – Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde lüzumu kadar iflas dairesi bulunur.

Birinci madde iflasları daireleri hakkında da caridir.

İcra iflas dairelerinin birleştirilmesi:

Madde 3 – İcra ve iflas işleri bir dairede birleştirilebilir.

İcra Mahkemesi:

Madde 4 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir.

Sorumluluk:

Madde 5 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/1 md.)

İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır.

Zimmet:

Madde 6 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/2 md.)

İcra dairesine tevdi veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan paraların, ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden ve tazmin yolunda bir hükme hacet kalmaksızın hazine tarafından derhal icra veznesine yatırılır. Devletin asıl sorumlulara rücu hakkı saklıdır.

Zarar ve ziyan davasının zamanaşımı:

Madde 7 – Zarar ve ziyan davası, mutazarrır olan tarafın zararı öğrendiği günden bir sene ve her halde zarar ve ziyayı mucip fiilin vukuundan on sene geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Şu kadar ki zarar ve ziyan cezayı mucip bir fiilin neticesi olupta ceza kanunları bu fiili daha uzun bir müddetle zamanaşımına tabi tutmakta ise hukuk davasında da ceza zamanaşımı cari olur.

Tutanaklar:

Madde 8 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/4 md.)

İcra ve iflas daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vakı talep ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar. Sözlü itirazlar ile talep va beyanların altları ilgililer ve icra memuru veya yardımcısı veya katibi tarafından imzalanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/2 md.) İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar gerekçeli olarak tutanaklara yazılır.

İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir.

İcra ve iflas dairelerinin tutanakları, hilafi sabit oluncaya kadar muteberdir.

Elektronik işlemler: ⁽¹⁾

Madde 8/a – (Ek: 2/7/2012-6352/3 md.)

İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kullanılır; her türlü veri, bilgi, belge ve karar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir. Güvenli elektronik imzayla oluşturulan belge ve kararlarda, kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemini öngören hükümler uygulanmaz.

Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararlar, yetkili kişilerce güvenli elektronik imzayla imzalanarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine aktarılır ve gerektiğinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanır, ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 106 ncı maddesiyle, bu maddenin 5/1/2013 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hâllerde, icra müdürü veya görevlendirdiği personel tarafından belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek, imzalanır ve mühürlenir.

Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

Elektronik işlemlerin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Paranın ödenmesi ve değerli eşyanın muhafazası: ⁽¹⁾

Madde 9 – (Değişik: 2/7/2012-6352/4 md.)

İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır. Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir.

İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü nakdî ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından resen bankaya verilecek talimat gereği yapılır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç iş günü sonuna kadar verilir.

İcra ve iflas daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler.

İş görmekten memnuniyet :

Madde 10 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/6 md.)

İcra ve iflas işlerine bakan memur ve müstahdemler

1. Kendisinin,

2. Karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve sıhri usul ve fîruunun veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sıhri civar hısımlarının,

3. Kanuni mümessili veya vekili yahut müstahdemi bulunduğu bir şahsın,

Menfaati olan işleri göremeyip derhal icra mahkemesine haber vermeye mecburdur. İcra mahkemesi müracaatı yerinde görürse o işi diğer bir memura, bulunmayan yerlerde katiplerinden birine verir.

İcra mahkemesi hâkiminin reddi⁽²⁾

Madde 10/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/7 md.; Değişik: 2/3/2005-5311/1 md.)

İcra mahkemesi hâkimi reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan, dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki karara karşı istinaf yoluna başvurulması, hâkimin işe bakıp karar vermesine engel değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın kaldırılması hâlinde reddedilen hâkimin verdiği karar yerine getirilmez. Bu durumda dosya, bölge adliye mahkemesince icra mahkemesinin başka bir dairesine, o yerde icra mahkemesinin başka bir dairesi yoksa en yakın icra mahkemesine gönderilir. 40 ıncı madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

(1) Bu madde başlığı “Para ve değerli eşyanın tevdi :” iken, 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı “ İcra hakimi ve yardımcılarının reddi :” iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Memnu işler :

Madde 11 – Tetkik vazifesini gören hakimler ve icra ve iflas memur ve müstahdemleri, dairelerince takip edilmekte olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında kiminle olursa olsun kendileri veya başkaları hesaplarına bir akit yapamazlar. Yaparlarsa hükümsüzdür.

İcra dairesine ödeme :

Madde 12 – (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Gözetim ve denetim :

Madde 13 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/3 md.)

(Değişik birinci cümle: 17/7/2003-4949/2 md.) İcra ve iflâs daireleri, 4 üncü maddedeki esaslara göre icra mahkemesi hâkiminin daimî gözetimi ve denetimi altındadır. Bu daireler Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişleri vasıtası ile denetime tabi tutulur. Cumhuriyet savcıları bu daireleri yılda en az bir defa denetlerler.

İcra ve iflas memur ve yardımcılarının disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerinden dolayı, haklarında Devlet Memurları Kanununun disiplin cezalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

Birinci teftiş :

Madde 13/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/9 md.)

13 üncü maddeye göre Cumhuriyet savcılarınca ilk defa yapılacak teftişin, geçen bir yıllık işlemlere şamil olmak üzere her sene Ocak ayı içinde yapılması ve düzenlenecek raporların birer örneğinin icra ve iflas dairesi ile Cumhuriyet savcılığında saklanması (...) ⁽¹⁾ gereklidir. ⁽¹⁾

Teftişlerin yapılması, savcılıkların açık olması hallerinde bunun kimler tarafından yerine getirileceği ve teftiş raporlarının nasıl düzenleneceği yönetmelikte belirtilir.

Tüzük, yönetmelik ve yargıtay kararları :

Madde 14 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/10 md.)

Bu kanunun uygulama şekli tüzükle, icra ve iflas daireleri ile mahkemelerinde tutulacak defterlerle dosyaların ve diğer basılı kağıtların düzenlenme şekilleri Adalet Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle tayin ve tesbit olunur.

(İkinci fıkra mülga: 6/6/1985 - 3222/47 md.)

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/3 md.) Yargıtay, icra ve iflâs işlerine ait kararların tamamını düzenli olarak yayımlar.

Buna ilişkin esaslar Yargıtay tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Harçlar :

Madde 15 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

İcra ve iflas harçlarını kanun tayin eder. Kanunda hilafı yazılı değilse, bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur.

İcra takiplerinde, müzaheretli Adliye kararları takibe yetkili icra mahkemesi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465 ve müteakip maddelerine tevfikân ittihaz olunur.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “, diğer örneğinin ise en geç o ayın sonunda Adalet Bakanlığına gönderilmesi” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Şikayet ve şartlar :

Madde 16 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.

Şikayet üzerine yapılacak muameleler :

Madde 17 – Şikayet icra mahkemesince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.

Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur.

Yargılama usulleri :

Madde 18 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/11 md.)

(Değişik birinci fıkra: 2/7/2012-6352/6 md.) İcra mahkemesine arzedilen hususlar ivedi işlerden sayılır ve bu işlerde basit yargılama usulü uygulanır.

Şu kadar ki, talep ve cevaplar dilekçe ile olabileceği gibi icra mahkemesine ifade zaptettirmek suretiyle de olur.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/4 md.) Aksine hüküm bulunmayan hâllerde icra mahkemesi, şikâyet konusu işlemi yapan icra dairesinin açıklama yapmasına ve duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını takdir eder; duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir. Duruşma yapılmayan işlerde icra mahkemesi, işin kendisine geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde kararını verir. Duruşmalar, ancak zorunluluk hâlinde ve otuz günü geçmemek üzere ertelenebilir.

MÜDDETLER

Başlaması ve bitmesi :

Madde 19 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/12 md.)

Gün olarak tayin olunan müddetlerde ilk gün hesaba katılmaz.

Ay veya sene olarak tayin olunan müddetler ayın veya senenin kaçınıcı günü işlemeye başlamış ise biteceği ay veya senenin aynı gününde ve müddetin biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa ayın son gününde biter.

Bir müddetin sonuncu günü resmi bir tatil gününe rastlarsa, müddet tatili takibeden günde biter.

Müddet, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

Müddetlerin değiştirilmemesi:

Madde 20 – Bu kanunun tayin eylediği müddetleri değiştiren bütün mukaveleler hükümsüzdür. Ancak her hangi bir müddetin geçmesinden istifade hakkı olan borçlu bu hakkından vazgeçebilir. Bu vazgeçme üçüncü şahıslara tesir etmez.

İcra tebliğleri:

Madde 21 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/13 md.)

İcra dairelerince yapılacak tebliğler yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre olur. Bu tebliğler makbuz karşılığında doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir.

İlamda ve 38 inci maddeye göre ilam hükmünde sayılan belgelerle ipotek senedinde yazılı olan adresi değiştiren alacaklı veya borçlu; keyfiyeti birbirlerine noter vasıtasıyla bildirmiş olmadıkça, tebligat aynı adrese yapılır ve bu adreste bulunmadığı takdirde Tebligat Kanununun 35 inci maddesi uygulanır.

Adres değişikliği, yukarıdaki fıkra gereğince alacaklı veya borçlu tarafından diğer tarafa tebliğ olunduğu halde eski adrese tebligat yaptırarak Tebligat Kanununun 35 inci maddesinden faydalanmış olan taraf bu suretle diğer tarafa verdiği bütün zararları yüzde 15 fazlasıyla ödemeye mecbur olduğu gibi hakkında 343 üncü maddedeki ceza da uygulanır.

İcranın durdurulması:

Madde 22 – Şikayet, icra mahkemesince karar verilmedikçe icrayı durdurmaz.

Kanundaki İstihlalar:

Madde 23 – (Değişik: 14/1/2011-6103/41 md.)

Bu Kanunun uygulanmasında;

1. “İpotek” tabiri ipotekleri, ipotekli borç senetlerini, irat senetlerini, eski hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş taşınmaz rehinlerini, taşınmaz mükellefiyetlerini, bazı taşınmazlar üzerindeki hususî imtiyazları ve taşınmaz eklenti üzerine rehin muamelelerini,

2. “Taşınır rehni” tabiri, teslimine bağlı rehinleri, Türk Medenî Kanununun 940 incimaddesinde öngörülen rehinleri, ticarî işletme rehnini, hapis hakkını, alacak ve sair haklar üzerindeki rehinleri,

3. Sadece “Rehin” tabiri, “ipotek” ve “taşınır rehni” tabirlerine giren bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini, ihtiva eder.

Açıkça öngörülen istisnalar dışında, bayrağına ve bir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler hakkında bu Kanunun taşınırlara ilişkin hükümleri uygulanır. Bu Kanun uyarınca gemi siciline verilecek şerhler, Türk Ticaret Kanununun 977 nci maddesi hükmüne tâbidir.

İKİNCİ BAP

İlamların İcrası

I. Para ve Teminattan başka Borçlar Hakkında İlamların İcrası:

Taşınır teslimi:

Madde 24 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/14 md.)

Bir taşınırın teslimine dair olan ilam icra dairesine verilince icra memuru bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde o şeyin teslimini emreder.

İcra emrinde; alacaklı ve borçlunun ve varsa mümesillerinin adları ve soyadları ile şöhret ve yerleşim yerleri hükmü veren mahkemenin ismi ve hükmolunun şeyin neden ibaret olduğu, ilamın tarih ve numarası ve icra mahkemesinden veya istinaf veya temyiz yahut iadei muhakeme yoluyla ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam olunacağı yazılır.⁽¹⁾

Borçlu, bu emri hiç tutmaz veya eksik bırakır ve hükmolunan taşınır veya misli yedinde bulunursa elinden zorla alınıp alacaklıya verilir.

Yedinde bulunmazsa ilamda yazılı değeri alınır. Vermezse ayrıca icra emri tebliğine hacet kalmaksızın haciz yoluyla tahsil olunur. Taşınır malın değeri, ilamda yazılı olmadığı veya ihtilafli bulunduğu takdirde, icra memuru tarafından haczin yapıldığı tarihteki rayice göre takdir olunur.⁽²⁾

Hükmolunan taşınırın değeri, borsa veya ticaret odalarından, olmıyan yerlerde icra memuru tarafından seçilecek bilirkişiden sorulup alınacak cevaba göre tayin edilir.

İlgililerin bu hususta icra mahkemesine şikayet hakları vardır.

(Mülga yedinci fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.)

Çocuk teslimi:

Madde 25 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Çocuk teslimine dair olan ilam icra dairesine verilince icra memuru 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde çocuğun teslimini emreder. Borçlu bu emri tutmazsa çocuk nerede bulunursa bulunsun ilam hükmü zorla icra olunur.

Çocuk teslim edildikten sonra diğer taraf haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca hükme hacet kalmadan zorla elinden alınıp öbür tarafa teslim olunur.

Çocukla şahsi münasebet tesisine dair ilamın icrası:

Madde 25/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/15 md.)

Çocukla şahsi münasebetlerin düzenlenmesine dair ilam hükmünün yerine getirilmesi talebi üzerine icra memuru, küçüğün ilam hükümleri dairesinde lehine hüküm verilen tarafla şahsi münasebette bulunmasına mani olunmamasını; aksi halde ilam hükmünün zorla yerine getirileceğini borçluya 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri ile tebliğ eder. Bu emirde ilam hükmüne aykırı hareketin 341 inci maddedeki cezayı müstelzim olduğu da yazılır.

Borçlu bu emri tutmazsa ilam hükmü zorla yerine getirilir. Borçlu alacaklının şikayeti üzerine ayrıca 341 inci maddeye göre cezalandırılır.

(1) 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle "icra mahkemesinden" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya istinaf" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan "takip tarihindeki" ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle "haczin yapıldığı tarihteki" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Çocuk teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilâmların icrasında uzman bulundurulması:

Madde 25/b- (Ek: 17/7/2003-4949/7 md.)

Çocukların teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilâmların icrası, icra müdürü ile birlikte Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından görevlendirilen sosyal çalışmacı, pedagog, psikolog veya çocuk gelişimcisi gibi bir uzmanın, bunların bulunmadığı yerlerde bir eğitimcinin hazır bulunması suretiyle yerine getirilir.

Taşınmaz tahliye ve teslimi :

1 – Borçlunun elinde ise:

Madde 26 – (Değişik: 14/1/2011-6103/41 md.)

Bir taşınmazın tahliye ve teslimine dair olan ilam, icra dairesine verilince icra müdürü 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde hükmolunan şeyin teslimini emreder.

Borçlu taşınmazı işgal etmekte iken bu emri tutmazsa, ilamın hükmü zorla icra olunur.

Alacaklıya teslim olunan taşınmaza haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu ayrıca hükme hacet kalmadan zorla çıkarılır.

Taşınmazın içinde bulunup da ilamda dahil olmayan eşya çıkarılarak borçluya teslim ve hazır değilse vekiline veya ailesi halkından veyahut müstahdemlerinden reşit bir kimseye tevdi olunur. Bunlardan da kimse bulunmazsa mezkûr eşya masrafı ileride borçluya ödetilmek üzere peşin olarak alacaklıdan alınıp emin bir yerde veya alacaklının yedinde hıfzattırılır ve icra dairesince hemen yapılacak tebligat üzerine borçlu eşyanın bulunduğu mahalde ise beş ve değil ise otuz gün içinde eşyayı almaktan veya masrafı ödemekten imtina eder yahut lüzum görülürse icra müdürü icra mahkemesinin kararıyla bunları satıp tutarından masrafı ifa eder. Fazla kalırsa borçlunun adına, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte nitelikleri belirlenen bankalardan birine yatırılır.

2 – Taşınmaz üçüncü şahıs elinde ise :

Madde 27 – Taşınmaz, üçüncü bir şahıs tarafından davadan sonra ve hükümden evvel tapuya tescil edilmiş bir akte müsteniden işgal edilmekte ise alacaklı borçlunun o şahsa karşı malik olduğu hakları haiz olur. Bu şıkkı ihtiyar etmezse borçlusuna karşı tazminat davası açabilir. Şu kadar ki suiniyet sahibi üçüncü şahıslara karşı umumi hükümler mahfuzdur.

(Ek: 29/6/1956 - 6763/42 md.; Mülga ikinci fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.)

Taşınmaz davalarında hükümlerin tapu sicil dairesine tebliği: ⁽¹⁾

Madde 28 - (Değişik: 14/1/2011-6103/41 md.)

Taşınmaz davalarında davacının lehine hüküm verildiği takdirde mahkeme davacının talebine hacet kalmaksızın hükmün tefhimi ile beraber hulasasını tapu sicili dairesine bildirir. İlgili daire bu ciheti hükmolunan taşınmazın kaydına şerh verir. Bu şerh, Türk Medeni Kanununun 1010 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne tâbidir.

Taşınmaz davası üzerine verilen karar ileride davacının aleyhine kesinleşirse mahkeme, derhal bu hükmün hulasasını da tapu sicili dairesine bildirir.

(1) Bu madde başlığı "Taşınmaz davalarında hükümlerin tapu ve gemi sicil dairelerine tebliği:" iken, 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Taşınmaz hakkındaki hükümden sonra yedin tebeddülü :

Madde 29 – (Değişik: 14/1/2011-6103/41 md.)

Hükümün tapu sicili dairesine bildirilmesinden sonraki tebeddüllerin icra muamelelerine tesiri olmaz. Hükümde gösterilen şey kimin elinde ise ondan alınıp alacaklıya teslim olunur.

Şu kadar ki, o yerde bulunan üçüncü şahıs bu malı borçludan teslim almış olmayıp onu doğrudan doğruya işgal etmekte bulunduğunu bildiren bir tapu sicili kaydı gösterirse mahkemeye müracaatla dava açması için kendisine yedi gün mühlet verilir. Bu müddet içinde dava açılırsa icra geri bırakılır.

Bir işin yapılmasına veya yapılmamasına dair olan ilamlar :⁽¹⁾

Madde 30 – Bir işin yapılmasına mütedair ilam icra dairesine verilince icra memuru 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri tebliği suretiyle borçluya ilamda gösterilen müddet içinde ve eğer müddet tayin edilmemişse işin mahiyetine göre başlama ve bitirme zamanlarını tayin ederek işi yapmağı emreder.

Borçlu muayyen müddetlerde işe başlamaz veya bitirmez ve iş diğer bir kimse tarafından yapılabilecek şeylerden olur ve alacaklı da isterse yapılması için lazımgelen masraf icra memuru tarafından ehli-vukufa takdir ettirilir. Bu masrafin ilerde hükme hacet kalmaksızın borçludan tahsil olunup kendisine verilmek üzere ifasına alacaklı muvafakat ederse alınıp hükmolunan iş yaptırılır. Muvafakat etmezse ayrıca hükme hacet kalmadan borçlunun kafi miktarda malı haciz ile paraya çevrilerek o iş yaptırılır.

İlam, bir işin yapılmamasına mütedair olduğu takdirde icra dairesi tarafından ilamın hükmü borçluya aynı müddetli bir emirle tebliğ olunur. Bu emirde ilam hükmüne muhalefetin 343 üncü maddedeki cezayı müstelzim olduğu yazılır.

(Ek son fıkra: 17/7/2003-4949/9 md.) Bir işin yapılmasına veya yapılmamasına dair olan ilâm hükmü yerine getirildikten sonra borçlu, ilâm hükmünü ortadan kaldıracak bir eylemde bulunursa, mahkemeden ayrıca hüküm almaya gerek kalmadan, önceki ilâm hükmü tekrar zorla yerine getirilir.

İrtifak haklarına mütedair ilamlar: ⁽²⁾

Madde 31 – (Değişik: 14/1/2012-6103/41 md.)

Bir irtifak hakkının kaldırılmasına yahut böyle bir hakkın tahmiline mütedair ilam icra dairesine verilince icra müdürü 24 üncü maddede yazılı şekilde yedi günlük bir icra emri gönderir. Borçlu muhalefet ederse ilamın hükmü zorla icra olunur.

(1) Bu madde başlığı, "Bir işin yapılmasına dair olan ilamlar : " iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "İrtifak haklarıyla gemi üzerindeki intifa haklarına mütedair ilamlar : " iken, 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Gemilere ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin ilâmların icrası:

Madde 31/a – (Ek: 14/1/2011-6103/41 md.)

Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemilere ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin kararlar, kesinleşmedikçe icra edilemez.

Sicile kayıtlı Türk gemilerine ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin davalarda davacının lehine hüküm verilirse, mahkeme, davacının istemine gerek kalmaksızın, hükmün tefhimi ile birlikte özetini gemi sicili müdürlüğüne bildirir. Hüküm, gemi siciline şerh edilir. Davada verilen karar ileride davacının aleyhine kesinleşirse, mahkeme, bu hükmün özetini de gemi sicili müdürlüğüne derhal bildirir. Sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün yabancı bayraklı gemiler bakımından mahkeme, bu fıkrada öngörülen bildirimleri, geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın konsolosluğuna yapar. Hükümün gemi siciline şerh edilmesinden sonra geminin zilyetliğini elde eden kişi aleyhine yeni bir ilâm alınmasına gerek olmadan, üçüncü fıkraya göre işlem yapılır.

Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bir geminin tahliye ve teslimine ilişkin ilâm, icra dairesine verilince icra müdürü, bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde o geminin teslimini emreder. İcra emrinde; alacaklı ve borçlunun ve varsa temsilcilerinin adları ve soyadları ile yerleşim yerleri, hükmü veren mahkemenin ismi ile tahliye ve teslimine hükmolunan geminin kimliği, ilâmın tarih ve numarası ve icra mahkemesinden veya istinaf ya da temyiz yahut iadei muhakeme yoluyla görülmekte olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebrî icraya devam olunacağı yazılır.

Borçlu, gemiye zilyet olduğu hâlde bu emri yerine getirmezse, ilâmın hükmü zorla tenfiz olunur. Borçlu geminin zilyedi değilse, alacaklı aşağıda yazılı seçimlik haklardan birini kullanabilir:

1. Alacaklı, geminin ilâmda yazılı değerinin alınmasını isteyebilir. Borçlu bu değeri ödemezse ayrıca icra emri tebliğine gerek kalmaksızın, söz konusu değer kendisinden haciz yoluyla tahsil olunur. Geminin değeri, ilâmda yazılı olmadığı ve taraflar bu değer üzerinde anlaşamadıkları takdirde, icra müdürü tarafından seçilecek bilirkişi heyetine tespit ettirilir. Bilirkişi heyeti geminin kıymet takdiri sırasındaki değerini esas alır.

2. Alacaklı, gemiye zilyet olan üçüncü kişiye karşı borçlunun sahip olduğu hakları kullanabilir. Şu kadar ki, üçüncü kişi, davadan sonra ve hükümden önce gemi siciline tescil edilmiş bir sözleşmeye dayanarak gemiye zilyet ise (1) numaralı bent hükmü uygulanır.

Alacaklıya teslim olunan gemiye haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu veya üçüncü kişi, ayrıca hükme gerek kalmadan zorla çıkarılır.

Gemide bulunup da ilâma dahil olmayan eşya, çıkarılarak borçluya teslim ve bu kişi hazır değilse vekiline tevdi olunur. Bunlardan hiçbiri bulunmazsa mezkûr eşya, masrafı ileride borçluya ödetilmek üzere peşin olarak alacaklıdan alınıp emin bir yerde veya alacaklının yedinde hıfzettirilir ve icra dairesince hemen yapılacak tebligat üzerine borçlu eşyanın bulunduğu mahalde ise beş, değil ise otuz gün içinde eşyayı almaktan veya masrafı ödemekten kaçınırsa yahut gerek görülürse, icra müdürü, icra mahkemesinin kararıyla bunları satıp tutarından masrafı öder; fazlası kalırsa borçlunun adına, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte nitelikleri belirlenen bankalardan birine yatırır.

Sicile kayıtlı Türk gemileri üzerinde ipotek veya intifa hakkının kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin ilâm, icra dairesine verilince, icra müdürü, üçüncü fıkrada yazılı şekilde yedi günlük bir icra emri gönderir. Borçlu emri yerine getirmemezse, ilâmın hükmü zorla icra olunur.

Gemiye ilişkin bir işin yapılmasına veya yapılmamasına dair olan ve önceki fıkra hükümlerine girmeyen ilâmların icrası hakkında 30 uncu madde uygulanır.

II. Para ve Teminat Verilmesi Hakkındaki İlamların İcrası :

İcra emri ve muhtevası :

Madde 32 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/16 md.)

Para borcuna veya teminat verilmesine dair olan ilam icra dairesine verilince icra memuru borçluya bir icra emri tebliğ eder. Bu emirde 24 üncü maddede yazılanlardan başka hükmolunan şeyin cinsi ve miktarı gösterilir ve nihayet yedi gün içinde ödenmesi ve bu müddet içinde borç ödenmez veya hükmolunan teminat verilmezse icra mahkemesinden veya istinaf veya temyiz yahut iadei muhakeme yolu ile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmedikçe cebri icra yapılacağı ve bu müddet içinde 74 üncü madde mucibince mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapis ile tazyik olunacağı, mal beyanında bulunmaz veya hakikata muhalif beyanda bulunursa hapis ile cezalandırılacağı ihtar edilir.⁽¹⁾⁽²⁾

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/7 md.) Yabancı devlet aleyhine başlatılan ilamlı icra takiplerine ilişkin icra emrinde uluslararası anlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, borçlu devlete ait olan mallar hakkında cebri icra yapılabileceği hususu ayrıca ihtar edilir.

---

(1) Bu maddede yer alan “hapis ile tazyik olunacağı ve“ ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle “hapis ile tazyik olunacağı, mal beyanında bulunmaz veya” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu maddenin ikinci cümlesinde yer alan “temyiz yahut” ibaresi, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle “istinaf veya temyiz yahut” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İcranın geri bırakılması :

Madde 33 – (Değişik : 18/2/1965 – 538/17 md.)

İcra emrinin tebliği üzerine borçlu yedi gün içinde dilekçe ile icra mahkemesine başvurarak borcun zamanaşımına uğradığı veya imhal veya itfa edildiği itirazında bulunabilir. İtfa veya imha iddiası yetkili mercilerce re'sen yapılmış veya usulüne göre tasdik edilmiş yahut icra dairesinde veya icra mahkemesinde veya mahkeme önünde ikrar olunmuş senetle tevsik edildiği takdirde icra geri bırakılır.

İcra emrinin tebliğinden sonraki devrede tahakkuk etmiş itfa, imhal, veya zamanaşımına dayanan geri bırakma istekleri her zaman yapılabilir. Bunlardan itfa veya imhale dayanan istekler mutlaka noterlikçe re'sen yapılmış veya tasdik olunmuş belgelere veya icra zaptına istinat ettirilmelidir.

İcra mahkemesi, geri bırakılma talebini reddettiği takdirde borçlu ancak istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi içinde alacağı karşılıyacak nakit veya icra mahkemesince kabul edilecek taşınır rehin veya esham veya tahvilat veya taşınmaz rehni yahut muteber bir banka kefaleti göstermek şartıyla istinaf veya temyiz yoluna başvurabilir. Borçlunun yeter malı mahcuz ise veya borçlunun talebi üzerine istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi içinde yeter malı haczedilmişse bu fıkra yazılı teminatı göstermeye lüzum yoktur.⁽¹⁾

Borçlu olmadığı parayı ödemek mecburiyetinde kalan borçlunun 72 nci madde mucibince istirdat davası açarak paranın geriye verilmesini istemek hakkı saklıdır.

İlamın zamanaşımına uğradığı iddiası :

Madde 33/a – Ek: 18/2/1965 – 538/18 md.)

İlamın zamanaşımına uğradığı veya zamanaşımının kesildiği veya tatile uğradığı iddiaları icra mahkemesi tarafından resmi vesikalara müsteniden incelenerek icranın geri bırakılmasına veya devamına karar verilir.

Alacaklı, icranın geri bırakılması kararının kesinleştiğinin kendisine tebliğinden sonra, zamanaşımının vaki olmadığını ispat sadedinde ve 7 gün içinde umumi mahkemelerde dava açabilir. Aksi takdirde icrası istenen ilamın zamanaşımına uğradığı hususu kesin hüküm teşkil eder.

İcranın devamına karar verilmesi halinde 33 üncü maddenin son fıkrası burada da uygulanır.

III. Müsterek Hükümler :

İcranın nereden isteneceği :

Madde 34 – İlamların icrası her icra dairesinden talep olunabilir. Alacaklı yerleşim yerini değiştirirse takibin yeni yerleşim yerini icra dairesine havalesini isteyebilir.

Takibin başlaması :

Madde 35 – Takip, ilamın icra dairesine tevdi ile başlar. İstiyen alacaklıya kayıt numarasını mübeyyin bedava ve pulsuz bir ilmühaber verilir.

İcranın geri bırakılması için verilecek süre⁽²⁾

Madde 36 – (Değişik: 2/3/2005 – 5311/5 md.)

İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.

(1) 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "temyiz süresi" ibareleri, "istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi"; "temyiz yoluna gidebilir." ibaresi "istinaf veya temyiz yoluna başvurabilir." şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu madde başlığı "İcranın geri bırakılması için verilecek mühlet : " iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Borçlu, Devlet veya adli yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur. Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

Haciz veya iflas istemek yetkisi :

Madde 37 – İcra emrinde yazılı müddet geçtiği halde borcunu ödemiyenlerin malları haczolunur yahut borçlu iflasa tabi eşhastan olupta alacaklı isterse yetkili ticaret mahkemesince iflasına karar verilir.

İlam mahiyetini haiz belgeler :

Madde 38 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/20 md.)

Mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabuller ve para borcu ikrarını havi re'sen tanzim edilen noter senetleri, istinaf ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletler, ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabidir. Bu maddedeki icra kefaletleri müteselsil kefalet hükmündedir.⁽¹⁾

Zamanaşımı :

Madde 39 – İlama müstenit takip, son muamele üzerinden on sene geçmekle zamanaşımına uğrar.

Noter senedine müstenit takip, senedin mahiyetine göre borçlar veya ticaret kanunlarında muayyen olan zamanaşımına tabidir.

İcranın iadesi :

Madde 40 – (Değişik birinci fıkra: 2/3/2005-5311/7 md.) Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur.

(Değişik ikinci fıkra: 2/3/2005-5311/7 md.) Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen veya kısmen eski hâline iade olunur.

Ancak üçüncü şahısların hüsnu niyetle kazandıkları haklara hâlel gelmez.

Umumi hükümler :

Madde 41 – Kanunun bu ikinci babında yazılı hükümlere mugayir olmıyan diğer hükümleri ilama müstenit takiplerde de cereyan eder.

ÜÇÜNCÜ BAP

İlamsız takip

I. Takibin muhtelif tarzları :

Para borcu ve teminat için takip :

Madde 42 – Bir paranın ödenmesine veya bir teminatın verilmesine dair olan cebri icralar takip talebiyle başlar ve haciz yoluyla veya rehlin paraya çevrilmesi yahut iflas suretiyle cereyan eder.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/8 md.) Yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.

(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.) İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz.

İflasa tabi şahıslar hakkındaki takip :

Madde 43 – (Değişik 18/2/1965 - 538/21 md.)

(1) Bu maddede yer alan “noter senetleri ve” ibaresi, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle “noter sanetleri, istinaf ve” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İflas yolu ile takip, ancak Ticaret Kanunu gereğince tacir sayılan veya tacirler hakkındaki hükümlere tabi bulunanlar ile özel kanunlarına göre tacir olmadıkları halde iflasa tabi buldukları bildirilen hakiki veya hükmi şahıslar hakkında yapılır. Şu kadar ki, alacaklı bu kimseler hakkında haciz yolu ile de takipte bulunabilir.

Bu yollardan birini seçen alacaklı bir defaya mahsus olmak üzere o yolu bırakıp harc ödemeksizin diğerine yeni baştan müracaat edebilir.

Ticareti terk edenler:

Madde 44 – (Değişik: 18/2/1965-538/22 md.)

Ticareti terk eden bir tacir 15 gün içinde keyfiyeti kayıtlı bulunduğu ticaret siciline bildirmeye ve bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren bir mal beyanında bulunmaya mecburdur. Keyfiyet ticaret sicili memurluğunca ticaret sicili ilanlarının yayınlandığı gazete'de ve alacaklıların bulunduğu yerlerde de mütat ve münasip vasıtalarla ilan olunur. İlan masraflarını ödemeyen tacir beyanda bulunmamış sayılır.

Bu ilan tarihinden itibaren bir sene içinde, ticareti terk eden tacir hakkında iflas yolu ile takip yapılabilir.

Ticareti terk eden tacir, mal beyanının tevdi tarihinden itibaren iki ay müddetle haczi kabil malları üzerinde tasarruf edemez.

Üçüncü şahısların zilyedlik ve tapu sicili hükümlerine dayanarak iyi niyetle elde ettiği haklar saklıdır. Ancak karı ve koca ile usul ve furu, neseben veya sıhren ikinci dereceye kadar (Bu derece dahil) hısımlar, evlat edinenle evlatlık arasındaki iktisaplarda iyi niyet iddiasında bulunulamaz.

(Değişik beşinci fıkra: 17/7/2003-4949/11 md.) Mal beyanını alan icra mahkemesi, keyfiyeti tapu veya gemi sicil daireleri ile Türk Patent Enstitüsüne bildirir. Bu bildiri üzerine sicile, temlik hakkının iki ay süre ile tahdit edilmiş bulunduğu şerhi verilir. Keyfiyet ayrıca Türkiye Bankalar Birliğine de bildirilir.

Bozılmaya maruz veya muhafazası külfetli olan veya tayin edilen kanuni müddet içinde değerinin düşmesi kuvvetle muhtemel bulunan mallar hakkında, tacirin talebi üzerine, mahkemece icra memuru marifetiyle ve bu kanun hükümleri dairesinde bu malların satılmasına ve bedelinin 9 uncu maddede yazılı bir bankaya depo edilmesine karar verilebilir.

Rehin ve ipotekle temin edilmiş alacaklar:

Madde 45 – Rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflasa tabi şahıslardan olsa bile alacaklı yalnız rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir. Ancak rehinin tutarı borcu ödemeğe yetmezse alacaklı kalan alacağını iflas veya haciz yoluyla takip edebilir.

(Ek Fıkra: 21/2/2007-5582/1 md) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan rehinle temin edilmiş alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabilir veya haciz yoluna başvurulabilir.

Police ve emre muharrer senetlerle çekler hakkındaki 167 nci madde hükmü mahfuzdur.

İpotekle temin edilmiş faiz ve senelik taksit alacaklarında, alacaklının intihabına ve borçlunun sıfatına göre, rehinin paraya çevrilmesi veya haciz yahut iflas yollarına müracaat olunabilir.

(Ek fıkra: 27/5/1933 - 2228/1 md.; Mülga: 29/6/1956 - 6763/42 md.)

Haciz yoluyla takip:

1 – Umumiyetle:

Madde 46 – Takip diğer bütün hallerde haciz yoluyla yapılır. Borçlu tüccar sıfatını yeni iktisap etmişse bundan evvel aleyhinde talep edilmiş hacizler iflasına hükmolunmadıkça eskisi gibi icra olunur.

2 – Hukuku amme boçları:

Madde 47 – Para cezasiyle diğer hukuku amme boçlarının takibi hakkındaki kanunlar hükmü mahfuzdur. Şukadar ki, Devletin bir akitten veya haksız bir fiilden doğan alacakları hakkında bu kanunun hükümleri cereyan eder.

Zabıt ve müsadere edilen eşyanın paraya çevrilmesi:

Madde 48 – Devletin cezai ve mali kanunları mucibince zabıt ve müsadere edilmiş olan şeylerin paraya çevrilmesi o kanunların hükümlerine göre yapılır.

Rehin karşılığı ödünç verenler:

Madde 49 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/23 md.)

Rehin karşılığı yapılan ödünç verme işlerinde Medeni Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Türkiye Emlak Kredi Bankasının özel kanunlarında paraya çevirmeye dair hükümleri saklıdır.

II. YETKİ

Yetki ve itirazları:

Madde 50 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Para veya teminat borcu için takip hususunda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun yetkiye dair hükümleri kıyas yolu ile tatbik olunur. Şu kadar ki, takibe esas olan akdın yapıldığı icra dairesi de takibe yetkilidir.

Yetki itirazı esas hakkındaki itirazla birlikte yapılır. İcra mahkemesi tarafından önce yetki meselesi tetkik ve kati surette karara raptolunur.

İki icra mahkemesi arasında yetki noktasından ihtilaf çıkarsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 25 inci maddesi hükmü tatbik olunur.

III. TATİLLER VE TALİKLER

Tatiller:

1 – Bütün borçlular hakkında:

Madde 51 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/24 md.)

Güneşin batmasından bir saat sonra ile güneşin doğmasından bir saat önceye kadarki devrede (Gece vakti) ve tatil günlerinde takip muameleleri yapılamaz. Ancak, gece iş görülen yerlerde gece vakti hasılat haczi mümkündür. Tatil günlerinde haciz ve tebligat yapılabileceği gibi muhafaza tedbirleri de alınabilir. Borçlunun mal kaçırıldığı anlaşılırsa gece vakti dahi haciz yapılması caizdir.

Bir borçlu hakkında kanunda gösterilen sebeplerden dolayı icra talik edilmiş veya konkordato için mühlet verilmiş ise, o borçluya karşı takip muamelesi yapılamaz.

2 – Borçlunun ailesinden birinin ölümü halinde:

Madde 52 – Karısı yahut kocası ve kan ve sıhriyet itibarıyla usul veya furuundan birisi ölen bir borçlu aleyhindeki takip, ölüm günü ile beraber üç gün için talik olunur.

3 – Terekenin borçlarında:

Madde 53 – Terekenin borçlarından dolayı ölüm günü ile beraber üç gün içinde takip geri bırakılır. Mirasçı mirası kabul veya reddetmemişse bu hususta Kanunu Medenide muayyen müddetler geçinceye kadar takip geri kalır.

İcra takibi sırasında borçlu öldüğünde tereke henüz taksim edilmemiş veya resmi tasfiyeye tabi tutulmamış yahut mirasçılar arasında aile şirketi tesis olunmamışsa borçlu hayatta olsaydı hangi usul tatbik olunacak idi ise terekeye karşı ona göre takip devam eder.

Bu takibin mirasçıya karşı devam edebilmesi ancak rehinin paraya çevrilmesi veya haciz yollarıyla kabildir.

4 – Tutukluluk ve hükümlülük halinde:

Madde 54 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/25 md.)

Mümessili olmıyan bir tutuklu veya hükümlü aleyhine takipte, mümessil tayini vesayet makamına ait olmadıkça, icra memuru bir mümessil tayin etmesi için kendisine münasip bir mühlet verir ve takibi bu sürenin bitmesine bırakır. Bu mühlet içinde temsilci tayin edip icra dairesine bildirmiyen tutuklu veya hükümlü hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu mühlet içinde de haciz yapılabilir.

5 – Askerlik halinde:

Madde 54/a – (Ek - 18/2/1965 - 538/26 md.)

Askerlik hizmetinin devamı müddetince erler, onbaşlar ve kıta çavuşları (Uzman veya uzatmalı çavuş ve onbaşlar hariç) aleyhine takipte, icra memuru, bir mümessil tayin etmesi için kendisine münasip bir mühlet verir ve takibi bu sürenin bitmesine bırakır. Bu müddet içinde temsilci tayin edip icra dairesine bildirmiyenler hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu mühlet içinde de haciz yapılabilir.

6 – Borçlunun ağır hastalığı halinde:

Madde 55 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/27 md.)

Takip borçlunun mümessil tayin edemeyecek derecede ağır hastalığı halinde muayyen bir zaman için icra memurluğunca talik olunabilir. Ağır hastalığın resmi belge ile tahakkuku lazımdır.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde hastalığın devamı sırasında da haciz yapılabilir.

Talikin müddetlerin cereyanına tesiri:

Madde 56 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/28 md.)

Takip talikleri esnasında müddetlerin cerayanı durmaz. Müddetin nihayeti bir talik gününe rastlarsa müddet talikin bitiminden sonra bir gün daha uzatılır.

IV. İCRA TEBLİĞLERİ

İcra tebliğleri:

Madde 57 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/29 md.)

İcraya ait tebliğlerde Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak borçlu, kendilerine kanunen mümessil tayin olunması icabeden şahıslardan ise icra memuru kısa bir zamanda mümessil tayin edilmesini ait olduğu makamdan ister.

Tebliğ, Medeni Kanunun 159 ve 396 ncı maddelerine göre mezun olanların meslek veya sanatına mütaalik muamelelerden doğmuş bir borca dair ise kendilerine yapılır.

V. TAKİP TALEBİ

Takip talebi ve muhtevası:

Madde 58 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/30 md.)

(Değişik birinci fıkra: 2/7/2012-6352/9 md.) Takip talebi icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılır.

Talepte şunlar gösterilir:

1. **(Değişik: 2/7/2012-6352/9 md.)** Alacaklının ve varsa kanuni temsilcisinin ve vekilinin adı, soyadı; alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileri; varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası; şöhret ve yerleşim yeri; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye’de göstereceği yerleşim yeri (Yerleşim yeri gösteremezse icra dairesinin bulunduğu yer yerleşim yeri sayılır.);

2. **(Değişik: 2/7/2012-6352/9 md.)** Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yeri;

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerleri;

3. (**Değişik: 17/7/2003-4949/12 md.**) Alacağın veya istenen teminatın Türk parasıyla tutarı ve faizli alacaklarda faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün, alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizi;

4. Senet, senet yoksa borcun sebebi;

5. Takip yollarından hangisinin seçildiği;

Alacak belgeye dayanmakta ise, belgenin aslının veya alacaklı yahut mümessili tarafından tasdik edilmiş, borçlu sayısından bir fazla örneğinin takip talebi anında icra dairesine tevdi mecburidir.

Alacaklıya takip talebinde bulunduğu ve verdiği belgelere, talep ve takip masraflarına dair bedava ve pulstuz bir makbuz verilir.

Takip masrafları:

Madde 59 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/4 md.)

Takip masrafları borçluya aittir. Alacaklı, yapılmasını talep ettiği muamelenin masrafını ve ayrıca takip talebinde bulunurken borçlunun 62 nci maddeye göre yapabileceği itirazın kendisine tebliğ masrafını da avans olarak peşinen öder.

Alacaklı ilk ödenen paradan masraflarını alabilir.

VI. ÖDEME EMRİ VE İTİRAZ

1 – Ödeme emri ve muhtevası:

Madde 60 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/31 md.)

(**Değişik birinci fıkra: 2/7/2012-6352/10 md.**) İcra müdürü takip talebinin bu Kanunda öngörülen şartları içerdiğine karar verirse ödeme emri düzenler. Talebin kabul edilmemesi halinde verilen karar tutanağa yazılır.

Emir:

1. (**Değişik: 2/7/2012-6352/10 md.**) Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, 58 inci maddeye göre takip talebine yazılması lazım gelen kayıtları,

2. (**Değişik: 2/7/2012-6352/10 md.**) Borcun ve masrafların yedi gün içinde icra dairesine ait ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödenmesi, borç, teminat verilmesi mükellefiyeti ise teminatın bu süre içinde gösterilmesi ihtarı,

3. Takibin dayandığı senet altındaki imza kendisine ait değilse yine bu yedi gün içinde bu cihetin ayrıca ve açıkça bildirilmesi; aksi halde icra takibinde senedin kendisinden sadır sayılacağı,

Senet altındaki imzayı reddettiği takdirde icra mahkemesi önünde yapılacak duruşmada hazır bulunması; buna uymazsa vakı itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verileceği,

Borcun tamamına veya bir kısmına yahut alacaklının takibat icrası hakkına dair bir itirazı varsa bunu da aynı süre içinde beyan etmesi,

İhtarını,

4. Senet veya borca itirazını bildirmedeği takdirde yukarıda yazılı yedi günlük süre içinde 74 üncü maddeye göre mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapisle tazyik olunacağı; mal beyanında bulunmaz veya hakikate aykırı beyanda bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarını,

5. Borç ödenmez veya itiraz olunmazsa cebri icraya devam edileceği beyanını,

İhtiva eder.

Ödeme emri iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası borçluya gönderilir, diğeri icra dosyasına konulur. Alacaklı isterse kendisine ayrıca tasdikli bir nüsha verilir. Nüshalar arasında fark bulunduğu takdirde borçludaki muteber sayılır.

Alacaklıya verilen nüsha hiçbir resim ve harca tabi değildir.

2 – *Ödeme emrinin tebliği:*

Madde 61 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/32 md.)

Ödeme emri borçluya takip talebinden itibaren nihayet 3 gün içinde tebliğe gönderilir. Takip belgeye dayanıyorsa, belgenin tasdikli bir örneği ödeme emrine bağlanır.

Müşterek borçlular aynı zamanda takip ediliyorlarsa hepsinin veya bir kısmının bir mümessil tarafından temsil edilmeleri hali müstesna olmak üzere her birine ayrı ayrı ödeme emri tebliğ edilmek lazımdır.

Bir borçlu hakkında aynı günde birden ziyade takip talebi varsa icra dairesi bunların ödeme emirlerini aynı zamanda tebliğe gönderir.

Kanunen eklenmesi gereken müddetler saklıdır.

Borçlu hakkında bir icra dairesinde ayrı ayrı günlerde birden ziyade takip talebinde bulunulmuş ise bunlardan hiçbirinde kendisinden daha eski olan talepten önce ödeme emri tebliğe gönderilemez.

İTİRAZ

1 – *Süresi ve şekli:*

Madde 62 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/33 md.)

İtiraz etmek isteyen borçlu, itirazını, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde dilekçe ile veya sözlü olarak icra dairesine bildirmeye mecburdur. **(Değişik ikinci cümle: 17/7/2003-4949/13 md.)** İtiraz, takibi yapan icra dairesinden başka bir icra dairesine yapıldığı takdirde bu daire gereken masrafi itirazla birlikte alarak itirazı derhal yetkili icra dairesine gönderir; alınmayan masraftan memur şahsen sorumludur.

(Değişik fıkra: 17/7/2003-4949/13 md.) Takibe itiraz edildiği, 59 uncu maddeye göre alacaklının yatırdığı avanstı karşılanmak suretiyle üç gün içinde bir muhtıra ile alacaklıya tebliğ edilir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/13 md.) Borçlu veya vekili, dava ve takip işlemlerine esas olmak üzere borçluya ait yurt içinde bir adresi itirazla birlikte bildirmek zorundadır. Adresini değiştiren borçlu yurt içinde yeni adres bildirmediği ve tebliğ memurunca yurt içinde yeni adresi tespit edilemediği takdirde, takip talebinde gösterilen adrese çıkarılacak tebligat borçlunun kendisine yapılmış sayılır.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısman cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır. Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Borçlu takibin müstenidi olan senet altındaki imzayı reddediyorsa, bunu itirazında ayrıca ve açıkça beyan etmelidir. Aksi takdirde icra takibi yönünden senetteki imzayı kabul etmiş sayılır.

Borçluya, itiraz eylediğine dair bedava ve pulsuz bir belge verilir.

2 – *İtiraz sebepleri:*

Madde 63 – (Değişik: 17/7/2003-4949/14 md.)

İtiraz eden borçlu, itirazın kaldırılması duruşmasında, alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılanlar dışında, itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez.

3 – *Alacaklıya verilecek nüsha:*

Madde 64 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

İtiraz, alacaklıya mahsus ödeme emri nüshasına kaydedilir. İtiraz vakı olmazsa bu husus dahi işaret olunur.

Bu nüsha itirazdan sonra veya itiraz müddetinin bitmesi üzerine alacaklıya verilir.

4 – *Gecikmiş itiraz:*

Madde 65 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/35 md.)

Borçlu kusuru olmaksızın bir mani sebebiyle müddeti içinde itiraz edememiş ise paraya çevirme muamelesi bitinceye kadar itiraz edebilir.

Ancak borçlu, maninin kalktığı günden itibaren üç gün içinde, mazeretini gösterir delillerle birlikte itiraz ve sebeplerini ve müstenidatını bildirmeye ve mütaakip fıkra için yapılacak duruşmaya taallük eden harç ve masrafları ödemeye mecburdur.

İtiraz üzerine icra mahkemesi ancak gecikme sebebinin mahiyetine ve hadisenin özelliklerine göre takibin tatilini tensip edebilir. İcra mahkemesi, tetkikatını evrak üzerinde yapar. Lüzumu halinde iki tarafı hemen davetle mazeretin kabule şayan olup olmadığına karar verir. Duruşmaya karar verilmemesi halinde borçludan alınan masraflar kendisine iade olunur.

Mazeretin kabulü halinde icra takibi durur. Aynı celsede alacaklı itirazın kaldırılmasını sözlü olarak da isteyebilir. Bu takdirde tahkikata devam olunarak gerekli karar verilir.

Daha önce borçlunun mallarına haciz konulmuşsa mazeretin kabulü kararının tefhim veya tebliği tarihinden itibaren alacaklı yedi gün içinde, icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını istemez veya aynı süre içinde 67 nci maddeye göre mahkemeye başvurmazsa haciz kalkar.

5 – *İtirazın hükmü :*

Madde 66 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/36 md.)

Müddeti içinde yapılan itiraz takibi durdurur. İtiraz müddetinde değilse alacaklının talebi üzerine icra memuru takip muamelelerine alacağın tamamı için devam eder. Borçlu, borcun yalnız bir kısmına itirazda bulunmuşsa takibe, kabul ettiği miktar için devam olunur.

Borçlu itirazında imzayı reddetmişse alacaklı derhal icra dairesinden tatbika medar imzaların celbini isteyebilir.

6- İtirazın hükümden düşürülmesi:⁽¹⁾

a) *İtirazın iptali* .⁽¹⁾

Madde 67 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/37 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir. ⁽²⁾

(1) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle 67 nci maddenin üst başlığı "6- İtirazın iptali ." iken, "6-İtirazın hükümden düşürülmesi."; başlığı "a) Mahkemeye başvurmak suretiyle ." iken, "a) İtirazın iptali."; 68 inci maddenin başlığı "b) İtirazın kesin olarak kaldırılması suretiyle ." iken " b) İtirazın kesin olarak kaldırılması:" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" şeklinde değiştirilmiştir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır.

b) İtirazın kesin olarak kaldırılması :⁽¹⁾

Madde 68 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/38 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/16 md.) Talebine itiraz edilen alacaklının takibi, imzası ikrar veya noterlikçe tasdik edilen borç ikrarını içeren bir senede yahut resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya belgeye müstenitse, alacaklı itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Bu süre içerisinde itirazın kaldırılması istenilmediği takdirde yeniden ilâmsız takip yapılamaz.

---

(1) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle 68 inci maddenin başlığı "b) İtirazın kesin olarak kaldırılması suretiyle :"
iken " b) İtirazın kesin olarak kaldırılması:" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Borçlu itirazını varit gösterecek hiçbir belge ibraz edemezse icra mahkemesi itirazın kaldırılmasına karar verir.

İtiraz birinci fıkrada gösterilen senet veya makbuz yahut belgeye müstenit ise itirazın kaldırılması talebi reddolunur.

Borçlu murisine ait bir alacak için takibedilmekte olup da, terekenin borca batık olduğunu ileri sürerse bu hususta ilam getirmesi için kendisine münasip bir mühlet verilir. Bunun dışında itirazın kaldırılması talebinin kabul veya reddi için ileri sürülen iddia ve savunmalar bekletici mesele yapılamaz.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/2 md.) Borçlunun gösterdiği belge altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse hakim, 68/a maddesinde yazılı usule göre yaptığı inceleme neticesinde imzanın alacaklıya ait olduğuna kanaat getirdiği takdirde alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder ve alacaklıyı sözü edilen belgenin taalluk ettiği değer veya miktarın yüzde onu oranında para cezasına mahkum eder. Alacaklı genel mahkemede dava açarsa bu para cezasının infazı dava sonuna kadar tehir olunur ve alacaklı bu davada alacağını ve imzanın kendisine ait olmadığını ispat ederse bu ceza kalkar.

Alacaklı duruşmada bizzat bulunmayıp da imza vekili tarafından reddolunduğu takdirde vekil mütaakıp oturumda müvekkilini imza tatbikatı için hazır bulundurmaya veya masraflarını vererek davetiye tebliğ ettirmeye mecburdur. Kabule değer mazereti olmadan gelmiyen alacaklı borçlunun dayandığı belgede yazılı miktar hakkındaki itirazın kaldırılması talebinden vazgeçmiş sayılır.

(Ek fıkra: 6/6/1985 - 3222/6 md.; Değişik: 9/11/1988 - 3494/2 md.) (Değişik birinci cümle: 17/7/2003-4949/16 md.) İtirazın kaldırılması talebinin esasa ilişkin nedenlerle kabulü hâlinde borçlu, talebin aynı nedenlerle reddi hâlinde ise alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere tazminata mahkûm edilir. Borçlu, menfi tespit ve istirdat davası açarsa, yahut alacaklı genel mahkemede dava açarsa, hükmolunan tazminatın tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve dava lehine sonuçlanan taraf için, daha önce hükmedilmiş olan tazminat kalkar. ⁽¹⁾

c) İtirazın geçici olarak kaldırılması:⁽²⁾

Madde 68/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/39 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/17 md.) Takibin dayandığı senet hususî olup, imza itiraz sırasında borçlu tarafından reddedilmişse, alacaklı itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın geçici olarak kaldırılmasını isteyebilir. Bu hâlde icra hâkimi iki taraftan izahat alır.

Senet altındaki imzayı reddeden borçlu takibi yapan icra dairesinin yetki çevresi içinde ise, itirazın kaldırılması için icra mahkemesi önünde yapılacak duruşmada, mazeretini daha önce bildirip tevsih etmediği takdirde, bizzat bulunmaya mecburdur. İcra dairesinin yetki çevresi dışında ödeme emri tebliğ edilen borçlu, istinabe yolu ile isticvabına karar verilmesi halinde, aynı mecburiyete tabidir.

Tatbika medar imza mevcutsa bununla, yoksa borçluya yazdıracağı yazı ve attıracağı imza ile yapılacak mükayese ve incelemelerden veya diğer delil ve karinelerden icra mahkemesi, reddedilen imzanın borçluya aidiyetine kanaat getirirse itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verir. Hakim lüzum görürse, oturumun bir defadan fazla talikine meydan vermeyecek surette, bilirkişi incelemesi de yaptırabilir.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "yüzde kırktan" ibaresi "yüzde yirmiden" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "c) İtirazın muvakkaten kaldırılması suretiyle:" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 17 inci maddesiyle "c) İtirazın geçici olarak kaldırılması:" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İmza tabikında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bilirkişiye ait hükümleri ile 309 uncu maddesinin 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü fıkraları ve 310, 311 ve 312 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/3 md.) Yapılacak duruşmada, yukarıda yazılı mazerete dayanmaksızın, borçlunun hazır bulunmaması halinde icra mahkemesince başka bir cihet tetkik edilmeksizin itirazın muvakkaten kaldırılmasına ve borçlunun sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın yüzde onu oranında para cezasına mahkumiyetine karar verilir. Duruşmaya gelmeyen borçlunun itirazının muvakkaten kaldırılmasına ve hakkında para cezasına karar verilebilmesi için keyfiyetin davetiye yazılması şarttır.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/3 md.) İcra hakimi, imzanın borçluya aidiyetine karar verdiği takdirde borçluyu sözü edilen senede dayanan takip konusuna alacağın yüzde onu oranında para cezasına mahkum eder. Borçlu, borçtan kurtulma, menfi tespit veya istirdat davası açarsa, bu para cezasının infazı dava sonuna kadar tehir olunur ve borçlu açtığı davayı kazanırsa bu ceza kalkar.

Borçlu inkar ettiği imzayı, itirazın kaldırılması duruşmasında ve en geç alacaklının senedin aslını ibraz ettiği celsede kabul ederse, hakkında para cezası hükmolunmaz ve kendisine yargılama giderleri yükletilmez. Şu kadar ki, kötü niyetle takibe sebebiyet veren borçlu yargılama giderleri ile mülzem olur. Senedin aslı takip talebi anında icra dairesine tevdi edilmiş ise, icra dairesinin yetki çevresi içinde ödeme emri tebliğ edilen borçlu hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(Ek: 6/6/1985 - 3222/7 md.; Değişik: 9/11/1988 - 3494/3 md.) İtirazın muvakkaten kaldırılması talebinin kabulü halinde borçlu, bu talebin reddi halinde ise alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere tazminata mahkum edilir. Borçlu, borçtan kurtulma, menfi tespit veya istirdat davası açarsa, yahut alacaklı genel mahkemede dava açarsa hükmolunan tazminatın tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve dava lehine sonuçlanan taraf için, daha önce hükmedilmiş olan tazminat kalkar. ⁽¹⁾

Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen kredilerde itirazın kesin olarak kaldırılması:

Madde 68/b – (Ek: 9/11/1988 - 3494/4 md.)

Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen kredilerde krediyi kullandıran taraf, krediyi kullanan tarafın kredi sözleşmesinde belirttiği adresine, borçlu cari hesap sözleşmesinde belirtilen dönemleri veya kısa, orta, uzun vadeli kredi sözleşmelerinde yazılı faiz tahakkuk dönemlerini takip eden onbeş gün içinde bir hesap özeti noter aracılığı ile göndermek zorundadır. **(Değişik son cümle: 17/7/2003-4949/18 md.)** Sözleşmede gösterilen adresin değiştirilmesi, yurt içinde bir adresin noter aracılığıyla krediyi kullandıran tarafa bildirilmesi hâlinde sonuç doğurur; yeni adresin bu şekilde bildirilmemesi hâlinde hesap özeti eski adrese ulaştığı tarih tebliğ tarihi sayılır.

Süresi içinde gönderilen hesap özeti muhtevasına, alındığından itibaren bir ay içinde itiraz etmeyen krediyi kullanan taraf, hesap özeti gerçeğe aykırılığını ancak borcunu ödedikten sonra dava edebilir. ⁽¹⁾

Kredi sözleşmeleri ve bunlarla ilgili süresinde itiraz edilmemiş hesap özetleri ile ihtarnameler ve krediyi kullandıran tarafından usulüne uygun düzenlenmiş diğer belge ve makbuzlar bu Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılırlar. Krediyi kullanan taraf, itiraz etmediği hesap özeti dayandığı belgelerde kendisine izafe edilen imzayı kabul etmiş sayılır. Bu hüküm bu Kanunun 150/a maddesinin söz konusu olduğu hallerde de aynen uygulanır. ⁽²⁾

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle, bu fıkarda yer alan “yüzde kırktan” ibaresi “yüzde yirmiden” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle; ikinci fıkarda yer alan “aldığı” ibaresi, “gönderilen” olarak değiştirilmiş; üçüncü fıkraya “hesap özetleri ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “ihtarnameler ve” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/18 md.) Krediyi kullanan tarafın kredi hesabının kesilmesine veya borcun ödenmesine ilişkin ihtarname içeriğine itiraz etmiş olması, kredi hesabının kesilmesi ve borcun ödenmesine ilişkin ihtarnameden önce tebliğ edilen ve itiraz edilmeyerek kesinleşmiş bulunan faiz tahakkuk dönemlerine ilişkin hesap özetlerinin muhtevasına itiraz edilmemiş olmasının sonuçlarını ortadan kaldırmaz. Bu durumda, önceki dönemlere ilişkin kesinleşmiş hesap özetleri hakkında ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

İtirazın muvakkaten kaldırılmasının hükümleri:

Madde 69 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/40 md.)

İtirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verilir ve ödeme emrindeki müddet geçmiş bulunursa alacaklının talebi ile borçlunun malları üzerine muvakkat haciz konur.

İtirazın muvakkaten kaldırılması kararının tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün içinde borçlu, takibin yapıldığı mahal veya alacaklının yerleşim yeri mahkemesinde borçtan kurtulma davası açabilir. Bu davanın dinlenebilmesi için borçlunun dava konusu alacağın yüzde 15 ini ilk duruşma gününe kadar mahkeme veznesine nakden depo etmesi veya mahkemece kabul edilecek aynı değerde esham ve tahvilat veya banka teminat mektubu tevdi etmesi şarttır. Aksi takdirde dava reddolunur.

Borçlu yukarıda yazılı müddet içinde dava etmez veya davası reddolunursa itirazın kaldırılması kararı ve varsa muvakkat haciz kesinleşir.

Davanın reddi hakkındaki karara karşı istinaf yoluna başvuran borçlu, ayrıca 36 ncı madde hükümlerini yerine getirmek şartıyla, icra dairesinden mühlet isteyebilir.⁽¹⁾

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/5 md.) Borçtan kurtulma davasında haksız çıkan taraf, dava veya hükmolunan şeyin yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere münasip bir tazminatla mahkum edilir.⁽²⁾

Karar ve müddet

Madde 70 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/41 md.)

İcra mahkemesi, itirazın kaldırılması hakkındaki talep üzerine iki tarafı davet eder ve 18 inci madde hükmüne göre kararını verir.

İcra mahkemesinin kararıyla takibin talik veya iptali:

Madde 71 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/42 md.)

Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonraki devrede borcun ve ferilerinin itfa edildiğini yahut alacaklının kendisine bir mühlet verdiğini noterden tasdikli veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat ederse, takibin iptal veya talikini her zaman icra mahkemesinden isteyebilir.

Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonraki devrede borcun zamanaşımına uğradığını ileri sürecek olursa, 33 a. maddesi hükmü kıyasen uygulanır.

Menfi tesbit ve istirdat davaları:

Madde 72 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/43 md.)

Borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu bulunmadığını ispat için menfi tesbit davası açabilir.

İcra takibinden önce açılan menfi tesbit davasına bakan mahkeme, talep üzerine alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere gösterilecek teminat mukabilinde, icra takibinin durdurulması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilir.

(1) Bu fıkroda yer alan "kararı temyiz eden" ibaresi, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle "karara karşı istinaf yoluna başvuran" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" şeklinde değiştirilmiştir.

İcra takibinden sonra açılan menfi tesbit davasında ihtiyati tedbir yolu ile takibin durdurulmasına karar verilemez. Ancak, borçlu gecikmeden doğan zararları karşılamak ve alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere göstereceği teminat karşılığında, mahkemeden ihtiyati tedbir yoluyla icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesini isteyebilir.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/6 md.) Dava alacaklı lehine neticelenirse ihtiyati tedbir kararı kalkar. Buna dair hükmün kesinleşmesi halinde alacaklı ihtiyati tedbir dolayısıyla alacağını geç almış bulunmaktan doğan zararlarını gösterilen teminattan alır. Alacaklının uğradığı zarar aynı davada takdir olunarak karara bağlanır. Bu zarar herhalde yüzde yirmiden aşağı tayin edilemez. ⁽¹⁾

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/6 md.) Dava borçlu lehine hükme bağlanırsa derhal takip durur. İlamın kesinleşmesi üzerine münderecatına göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan takibin haksız ve kötü niyetli olduğu anlaşılırsa, talebi üzerine, borçlunun dava sebebi ile uğradığı zararın da alacaklıdan tahsiline karar verilir. Takdir edilecek zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olamaz. ⁽¹⁾

Borçlu, menfi tesbit davası zımında tedbir kararı almamış ve borç da ödenmiş olursa, davaya istirdat davası olarak devam edilir.

Takibe itiraz etmemiş veya itirazının kaldırılmış olması yüzünden borçlu olmadığı bir parayı tamamen ödemek mecburiyetinde kalan şahıs, ödediği tarihten itibaren bir sene içinde, umumi hükümler dairesinde mahkemeye başvurarak paranın geriye alınmasını isteyebilir.

Menfi tesbit ve istirdat davaları, takibi yapan icra dairesinin bulunduğu yer mahkemesinde açılabileceği gibi, davalının yerleşim yeri mahkemesinde de açılabilir. Davacı istirdat davasında yalnız paranın verilmesi lazımgelmediğini ispata mecburdur.

Hususi hükümler:

Madde 73 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/44 md.)

Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipteki ödeme emirleri için 146, 147, 149 b, 150, 150 a; iflas yoluyla adi takipteki ödeme emirleri için 155 ve 156 ve kambyo senetleri hakkındaki hususi takip usullerindeki ödeme emirleri için 168 ila 170 ve 171 ve 172 nci maddelerdeki hususi hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BAP

Haciz yoluyla takip

I. MAL BEYANI

Beyanın muhteviyatı:

Madde 74 – Mal beyanı, borçlunun gerek kendisinde ve gerek üçüncü şahıslar yedinde bulunan mal ve alacak ve haklarında borcuna yetecek miktarın nevi ve mahiyet ve vasıflarını ve her türlü kazanç ve gelirlerini ve yaşayış tarzına göre geçim membalarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödeyebileceğini yazı ile veya şifahen icra dairesine bildirmesidir.

Beyan mecburiyeti müddeti, başlangıcı:

Madde 75 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/8 md.)

İtirazının iptaline veya kat'i veya muvakkat surette kaldırılmasına karar verilen borçlu, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren üç gün içinde yukarıdaki maddede gösterildiği üzere beyanda bulunmaya mecburdur.

İptal veya kaldırma kararı borçlunun vicahında verilmiş ise bu müddet, kararın tefhiminden başlar.

⁽¹⁾ 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle, 72 nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "yüzde kırktan" ibaresi "yüzde yirmiden" ve beşinci fıkrasında yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" olarak değiştirilmiştir.

Hapis ile tazyik:

Madde 76 – (Değişik: 24/5/1962 - 51/ 1md.)

Mal beyanında bulunmayan borçlu, alacaklının talebi üzerine beyanda bulununcaya kadar icra mahkemesi hakimi tarafından bir defaya mahsus olmak üzere hapisle tazyik olunur. Ancak bu hapis üç ayı geçemez.

Sonradan kazanılan veya ziyadeleşen malların beyanı:

Madde 77 – İcra dairesine vakı olan beyanda malı olmadığını bildirmiş veya borcuna yetecek mal göstermemiş yahut beyandan imtina etmiş olan borçlu sonradan kazandığı malları ve kazancında ve gelirinde vukua gelen tezayütleri yedi gün içinde mezkür daireye taahhütlü mektupla veya şifahi olarak bildirmeğe mecburdur.

II. HACİZ

Haciz:

1 – Talep Müddeti

Madde 78 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmiş ise itirazı kaldırıldıktan sonra mal beyanını beklemeksizin alacaklı haciz konmasını isteyebilir.

(Değişik: 6/6/1985 - 3222/9 md.) Haciz istemek hakkı, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir sene geçmekle düşer. İtiraz veya dava halinde bunların vukuundan hükmün katileşmesine kadar veya alacaklıyla borçlunun icra dairesinde taksit sözleşmeleri yapmaları halinde taksit sözleşmesinin ihlaline kadar geçen zaman hesaba katılmaz.

Alacaklı isterse, haciz talebinin vukuuna dair bir vesika verilir. Bu vesika hiç bir harç ve resme tabi değildir.

Haciz talebi kanuni müddet içinde yapılmaz veya geri alındıktan sonra bu müddet içinde yenilenmezse dosya muameleden kaldırılır.

Yeniden haciz istemek, alacaklı tarafından vukubulan yenileme talebinin borçluya tebliğine mütevakkıftır. İlama müstenit olmayan takiplerde yenileme talebi üzerine yeniden harc alınır. Yenileme masraf ve harcları borçluya tahmil edilmez.

2 – Hacze başlama müddeti:

Madde 79 – İcra dairesi talepten nihayet üç gün içinde haczi yapar.

(Değişik fıkra: 6/6/1985 - 3222/10 md.) Haczolunacak mallar başka yerde ise haciz yapılmasını malların bulunduğu yerin icra dairesine hemen yazar. Bu halde hacizle ilgili şikayetler, istinabe olunan icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahkemesince çözümlenir. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/19 md.)** Resmî sicile kayıtlı malların haczi, takibin yapıldığı icra dairesince, kaydına işletilmek suretiyle doğrudan da yapılabilir.

Haciz yapan memurun yetkisi:

Madde 80 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

İcra memuru haczi kendi yapabileceği gibi yardımcı veya katiplerinden birinde yaptırabilir.

Borçlu haciz sırasında malın bulunduğu yerde bulunmaz ve hemen bulundurulması mümkün olmazsa haciz, gıyabında yapılır.

Talep vukuunda borçlu kilitle yerleri ve dolapları açmağa vesair eşyayı göstermeğe mecburdur. Bu yerler icabında zorla açılır.

(Değişik: 18/2/1965 - 538/45 md.) Haczi yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş veya diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı kuvvet istimal edilebilir.

Zabıta memurlarıyla muhtarların vazifeleri:

Madde 81 – Zor kullanma hususunda bütün zabıta memurları icra memurunun yazılı müracaatı üzerine kendisine muavenet ve emirlerini ifa etmekle mükelleftirler.

Köylerde haczi yapan memurun emirlerini muhtarlar da ifaya mecburdurlar.

Haczi caiz olmayan mallar ve haklar:

Madde 82 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/46 md.)

Aşağıdaki şeyler haczolunamaz:

1. Devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar,
2. (Değişik: 2/7/2012-6352/16 md.) Ekonomik faaliyeti, sermayesinden ziyade bedenî çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya,
3. (Değişik: 2/7/2012-6352/16 md.) Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri,
4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer eklenti ve ziraat aletleri; değilse, sanat ve mesleki için lüzumlu olan alat ve edevat ve kitapları ve arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları,
5. Borçlu ve ailesinin idareleri için lüzumlu ise borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veyahut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları,
6. Borçlunun ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları ve borçlu çiftçi ise gelecek mahsül için lazım olan tohumluğu,
7. Borçlu bağ, bahçe veya meyva veya sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan bağ bahçe ve bu sanat için lüzumlu bulunan alat ve edevat,
- Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisi ve ailesinin maiyetleri için zaruri olan miktarı ve bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,
8. Borçlar Kanununun 510 uncu maddesi mucibince haczolunmamak üzere tesis edilmiş olan kaydı hayatla iratlar,
9. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde malül olanlara bağlanan emeklilik maaşları ile bu hizmetlerden birinin ifası sebebiyle ailelerine bağlanan maaşlar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış tazminat ve ikramiyeleri,
- Askeri malüllerle, şehit yetimlerine verilen terfi zammı ve 1485 numaralı kanun hükmüne göre verilen inhisar beyiye hisseleri,
10. Bir muavenet sandığı veya cemiyeti tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan maaşlar,

11. Vücut veya sıhhat üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak mutazarrırın kendisine veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi lazım gelen paralar,

12. **(Değişik: 2/7/2012-6352/16 md.)** Borçlunun haline münasip evi,

13. **(Ek: 2/7/2012-6352/16 md.)** Öğrenci bursları.

Medeni Kanununun 807 nci maddesi hükmü saklıdır. 2, 3, 4, 5, 7 ve 12 numaralı bendlerdeki istisna, borcun bu eşya bedelinden doğmaması haline munhasırdır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/16 md.) Birinci fıkranın (2), (4), (7) ve (12) numaralı bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda, bedelinden haline münasip bir kısmı, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/16 md.) İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir.

Kısmen haczi caiz olan şeyler:

Madde 83 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama müstenit olmayan nafakalar, tekaüt maaşları, sigortalar veya tekaüt sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar, borçlu ve ailesinin geçinmeleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildikten sonra haczolunabilir.

(Değişik: 12/4/1968 - 1045/1 md.) Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden az olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez.

Önceden yapılan anlaşmalar:

Madde 83/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/47 md.)

82 ve 83 üncü maddelerde yazılı mal ve hakların haczolunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmalar muteber değildir.

Yavrulu hayvanların haczi:

Madde 83/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/47 md.)

Hayvan hacizlerinde, anaları tarafından beslenme ve bakılmaya muhtaç olan yavrular analarından ayrı haczedilemeyecekleri gibi bunların anaları da yavrularından ayrı haczedilemezler.

Taşınmaz Rehni Kapsamındaki Eklentinin Haczi:

Madde 83/c – (Ek: 9/11/1988 - 3494/7 md.)

Taşınmaz rehni ipotek akit tablosunda sayılı bulunan eklenti taşınmazdan ayrı olarak haczedilemez.

Türk Kanunu Medenisininin 777 nci maddesi hükmü saklıdır.

Yetişmemiş mahsullerin haczi :

Madde 84 – Yetişmemiş her nevi toprak ve ağaç mahsulleri yetişmeleri zamanından en çok iki ay evvel haczolunabilir. Bu suretle haczedilen mahsullerin borçlu tarafından başkasına devri haczedilen alacaklıya karşı hükümsüz olup icranın devamına mani olmaz.

Alacağı taşınmaz rehinle temin edilmiş olan alacaklının mütemmim cüz olarak merhunun yetişmemiş mahsulleri üzerinde haiz olduğu hakka hanel gelmez. Şu kadar ki mürtehin rehinin icraca paraya çevrilmesi için mahsullerin yetişmesinden evvel takip talebinde bulunmuş olmalıdır.

Taşınır ve taşınmaz malların haczi :

Madde 85 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Borçlunun kendi yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır mallarıyla taşınmazlarından ve alacak ve haklarından alacaklının ana, faiz ve masraflar da dahil olmak üzere bütün alacaklarına yetecek miktarı haczolunur.

(Değişik fıkra: 9/11/1988 - 3494/8 md.) Borçlu yahut borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran şahıslar, taşınır mal üzerinde üçüncü bir şahsın mülkiyet veya rehin hakkı gibi sınırlı bir aynı hakkının bulunması veya taşınır malın üçüncü şahıs tarafından haczedilmiş olması halinde bu hususu haciz yapan memura beyan etmek ve beyanının haciz tutanağına geçirilmesini talep etmek, haczi yapan memur da borçluyu yahut borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran şahısları bu beyana davet etmek zorundadır. Bu tür mallar ile üçüncü şahıs tarafından ihtiyaten haciz veya istihkak iddia edilmiş bulunan malların haczi en sonraya bırakılır.⁽¹⁾

Ancak haczolunan taşınmaz artırmaya çıkarılmadan borçlu borcun itfasına yetecek taşınır mal veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse taşınmaz üzerinde haciz baki kalmak üzere önce gösterilen taşınır veya alacak da haczolunur.

Şu kadar ki, bu suretle mahcuz kalan taşınmazın idare ve işletmesine ve hasılat ve menfaatlerine icra dairesi müdahale etmez.

Hasılatı paraya çevirme masraflarını ve icabında muhafaza ve idare masraflarını tecavüz etmeyeceği muhakkak olan şeyler haczolunmaz.

Haczi koyan memur borçlu ile alacaklının menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmekle mükelleftir.

Taşınır mallarda haczin neticeleri :

Madde 86 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/48 md.)

Borçlu, alacaklının muvafakati ve icra memurunun müsaadesi alınmaksızın mahcuz taşınır mallarda tasarruf edemez. Haczi koyan memur hilafına hareketin cezai mesuliyeti müstelzim olduğunu borçluya ihtar eder.

Haczedilmiş olan taşınır mal üzerinde üçüncü şahsın zilyedlik hükümlerine dayanarak iyi niyetle iktisabettiği haklar saklıdır.

İyi niyet kaidelerine aykırı olarak mahcuz taşınır mal üzerinde üçüncü şahsın iktisabettiği, haklar, alacaklının hacizle o mala taallük eden haklarını ihlal ettiği nispette batıldır.

(1) Bu fıkra da geçen ""yahut borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran şahıslar" ibaresi ile "yahut borçlu ile birlikte malı elinde bulunduran şahısları" ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Kıymet takdiri :

Madde 87 – Hacı yapan memur, haczettiği malın kıymetini takdir eder. İcabında ehli vukufa müracaat edebilir.

Mahcuz malları muhafaza tedbirleri :

1 – Taşınır lar hakkında:

Madde 88 – (Değişik: 2/7/2012-6352/17 md.)

Haczolunan paraları, banknotları, hamiline ait senetleri, poliçeler ve sair cirosu kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyleri icra dairesi muhafaza eder.

Diğer taşınır mallar, masrafı peşinen alacaklıdan alınarak muhafaza altına alınır. Alacaklı muvafakat ederse, istenildiği zaman verilmek şartıyla, muvakkaten borçlu yedinde veya üçüncü şahıs nezdinde bırakılabilir. Üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde, üçüncü şahsın kabulü hâlinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır. Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yabancı devlet başkanı, parlamento başkanı, hükümet başkanı veya hükümet üyelerini taşıyan ulaşım araçları, bu kişiler Türkiye'de buldukları süre, muhafaza altına alınmaz ve yediemine bırakılmaz.

İcra dairesi üçüncü bir şahsa rehnedilmiş olan malları da muhafaza altına alabilir. Ticari işletme rehni kapsamındaki taşınır lar ise icra dairesince satılmalarına karar verilmesinden sonra muhafaza altına alınabilir. Bu mallar paraya çevrilmediği takdirde geri verilir.

Haczedilen mallar, Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait lisanslı yediemin depolarında muhafaza edilir. Yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler, bu yetkilerini Adalet Bakanlığının onayıyla alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşuluyla devredebilirler. Bu devir, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Bu depoların yönetmelikte belirlenen nitelik ve şartlara uygunluğunun saptanması sonucunda işletme belgesi Adalet Bakanlığı tarafından verilir. Haczedilen malların muhafaza işlemleri; lisanslı yediemin depolarının kuruluşuna, bu depolarda bulunması gereken asgari niteliklere, depo için alınacak teminata, mallar için muhtemel rizikolara karşı yapılacak sigortaya; işletici olma niteliklerine, işletici lisansına, Adalet Bakanlığı tarafından bu lisansın verilmesine; Adalet Bakanlığının lisanslı işletmelerle ilgili görev ve yetkilerine; faaliyetin durdurulması ya da iptali gibi idari tedbir ve tasarruflara; bu depoların denetimine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir. Haczedilen malların muhafazası aşamasındaki ücretler Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenecek tarifeye belirlenir.

İcra dairesi, depo ve garajlarda ve yediemin olarak kendisine haczedilen malın bırakılmış olduğu üçüncü kişilerde saklanıp da hukuken artık muhafazasına gerek kalmayan malı, vereceği uygun süre içinde geri almasını ilgililere resen bildirir. Verilen süre içinde eşya geri alınmazsa, icra müdürü icra mahkemesinin kararı ile taşınır mal satışlarına ilişkin hükümler uyarınca bunları satar. Elde edilen miktardan muhafaza ve satış giderleri ödenir. Artan miktar 9 uncu madde hükmüne göre muhafaza olunur. Bu konuda ortaya çıkan ihtilaflar icra mahkemesi tarafından basit yargılama usulüne göre çözülür.

İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan araçlar, en geç üç iş günü içinde en yakın icra müdürlüğüne teslim edilir. Aracı teslim alan icra müdürlüğü, aracın yakalanmasını isteyen icra müdürlüğüne bildirimde bulunur.

2 – Alacaklar ve üçüncü şahıs elinde haczedilen mallar hakkında:

Madde 89 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/49 md.)

Hamiline ait olmıyan veya cirosu kabil bir senetle müstenit bulunmıyan alacak veya sair bir talep hakkı veya borçlunun üçüncü şahıs elindeki taşınır bir malı haczedilirse icra memuru; borçlu olan hakiki veya hükmi şahsa bundan böyle borcunu ancak icra dairesine ödiyebileceğini ve takip borçlusuna yapılan ödemenin muteber olmadığını veya malı elinde bulunduran üçüncü şahsa bundan böyle taşınır malı ancak icra dairesine teslim edebileceğini, malı takip borçlusuna vermemesini, aksi takdirde malın bedelini icra dairesine ödemek zorunda kalacağını bildirir (Haciz ihbarnamesi). Bu haciz ihbarnamesinde, ayrıca 2, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri de üçüncü şahsa bildirilir.

Üçüncü şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş veya mal istihlak edilmiş veya kusuru olmaksızın telef olmuş veya malın borçluya ait olmadığı veya malın kendisine rehnedilmiş olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise, keyfiyeti, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra dairesine yazılı veya sözlü olarak bildirmeye mecburdur.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/22 md.) Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde itiraz etmezse, mal yedinde veya borç zimmetinde sayılır ve kendisine gönderilen haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmediği, bu nedenle de malın yedinde veya borcun zimmetinde sayıldığı ikinci bir ihbarname ile bildirilir. Bu ikinci ihbarnamede ayrıca, üçüncü şahsın ihbarnamenin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ikinci fıkrada belirtilen sebeplerle itirazda bulunması, itirazda bulunmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmesi istenir. İkinci ihbarnameye süresi içinde itiraz etmeyen ve zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemeyen veya yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmeyen üçüncü şahsa onbeş gün içinde parayı icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı teslim etmesi yahut bu süre içinde menfi tespit davası açması, aksi takdirde zimmetinde sayılan borcu ödemeye veya yedinde sayılan malı teslim etmeye zorlanacağı bildirilir. Bu bildirim alan üçüncü şahıs, icra takibinin yapıldığı veya yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinde süresi içinde menfi tespit davası açtığına dair belgeyi bildirim yapıldığı tarihten itibaren yirmi gün içinde ilgili icra dairesine teslim ettiği takdirde, hakkında yürütülen cebri icra işlemleri menfi tespit davası sonunda verilen kararın kesinleşmesine kadar durur. Bu süre içinde 106 ncı maddede belirtilen süreler işlemez. Bu davada üçüncü şahıs, takip borçlusuna borçlu olmadığını veya malın takip borçlusuna ait olmadığını ispat etmeye mecburdur. Üçüncü şahıs açtığı bu davayı kaybederse, mahkemece, dava konusu şeyin yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere bir tazminata mahkûm edilir. Bu fıkraya göre açılacak menfi tespit davaları maktu harca tabidir. ⁽¹⁾

Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesine müddeti içinde itiraz ederse, alacaklı, üçüncü şahsın verdiği cevabın aksini icra mahkemesinde ispat ederek üçüncü şahsın 338 inci maddenin 1 inci fıkrası hükmüne göre cezalandırılmasını ve ayrıca tazminata mahkûm edilmesini isteyebilir. İcra mahkemesi, tazminat hakkındaki davayı genel hükümlere göre halleder.

Üçüncü şahıs, kusuru olmaksızın bir mani sebebiyle müddeti içinde haciz ihbarnamesine itiraz etmediği takdirde 65 inci madde hükmü uygulanır. **(Değişik son cümle: 17/7/2003-4949/22 md.)** Her hâlde üçüncü şahıs, borçlu ile kötü niyetli alacaklıya karşı dava açarak ödemek zorunda kaldığı paranın veya teslim ettiği malın iadesini isteyebilir.

Malın teslimi mümkün olmazsa, alacaklı icra mahkemesine müracaatla değerini üçüncü şahsa ödetmek hakkını haizdir.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik yedinci fıkrâ: 2/7/2012-6352/18 md.) Haciz ihbarnamesi, borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin veya müessesenin şubesine veya tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilir. Haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği merkez, tüm şubeleri veya birimlerini kapsayacak şekilde beyanda bulunmakla yükümlüdür.

Üçüncü şahsın beyanı hiçbir harc ve resme tabi değildir.

Bu madde hükmü, memuriyeti hasebiyle hakikate muhalif beyanda bulunan memurlar hakkında da uygulanır.

3 – Diğer haklar için :

Madde 90 – İcra dairesi haczedilen hakların muhafazasına ve alacaklardan günü gelenlerin tahsiline çalışır ve lazım gelen masrafların peşin ödenmesini isteyebilir.

4 – Taşınmazlar hakkında : ⁽¹⁾

Madde 91 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/50 md.)

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/10 md.) Taşınmazın haczi ile tasarruf hakkı Medeni Kanunun 920 nci maddesi anlamında tahdide uğrar. Sicile kaydedilmek üzere haciz keyfiyeti, ne miktar meblağ için yapıldığı ve alacaklının adı ile tebliğe yarar adresi icra dairesi tarafından tapu siciline bildirilir. Adresi değişen alacaklı masrafını vermek sureti ile yeni adresinin tapuya bildirilmesini icra dairesinden istemeye mecburdur. ⁽¹⁾

Hacze yeni alacaklılar iştirak eder veya haciz kalkarsa bu hususlar da tapu siciline haber verilir. ⁽¹⁾

(Ek fıkrâ: 17/7/2003-4949/23 md.) Hacizli taşınmazın el değiştirmesi hâlinde 148/a maddesi uygulanır.

I - Taşınmaz haczinin şümulü,

II - Alacakları rehinle sağlanmış alacaklıların mahfuz hakları,

III - İdare ve işletme.

Madde 92 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/51 md.)

Bir taşınmazın haczi hasılat ve menfaatlerine de şamildir. Haciz taşınmaz kendilerine rehnedilmiş olan alacaklıların haklarına hâlel getirmez.

İcra dairesi, taşınmaz kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılarla kiracılarla hacizden haber verir.

(Değişik üçüncü fıkrâ: 17/7/2003-4949/24 md.) Daire, taşınmazın idare ve işletmesi ile eklentinin korunması için gerekli tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında icra dairesi, eğer taşınmazda kiracı varsa bu kiracıya, işleyecek kiralari icra dairesine ödemesini emreder. Zarar görme ihtimali bulunan eklenti, rehin alacaklısının talebi üzerine, işletmenin faaliyetine engel olmayacak şekilde muhafaza altına alınır. İdare ve muhafaza masrafları satış bedelinden öncelikle ödenir.

(1) 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “tapuya ve mahcuz gemi ise kayıtlı bulunduğu daireye” ibaresi “tapu siciline” olarak; ikinci fıkrasında yer alan “yukarda adı geçen dairelere” ibaresi “tapu siciline” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Mülga dördüncü fıkrâ: 14/1/2011-6103/41 md.)*Mahsullerin toplanması, borçlunun hakkı:***Madde 93** – İcra dairesi mahsullerin toplanması için lazım gelen tedbirleri alır.

Borçlunun geçineceği yoksa kendisinin ve ailesinin geçinmeleri için kafi miktar mahsulden veya satıldıkça bedelinden münasip miktar kendisine bırakılır.

*İştirak halinde tasarruf edilen mallar :***Madde 94 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/52 md.)**

Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf edilen bir mal hissesi haczedilirse icra dairesi, yerleşim yerleri bilinen ilgili üçüncü şahıslara keyfiyeti ihbar eder. Bu suretle borçlunun muayyen bir taşınmazdaki tasfiye sonundaki hissesi haczedilmiş olursa icra memuru haciz şerhinin taşınmazın kaydına işlenmesi için tapu sicil muhafızlığına tebligat yapar. **(Ek cümleler: 17/7/2003-4949/25 md.)** Anonim şirketlerde paylar için pay senedi veya pay ilmühaberi çıkarılmamışsa, borçlunun şirketteki payı icra dairesi tarafından şirkete tebliğ olunarak haczedilir. Bu haczin şirket pay defterine işlenmesi zorunludur; ancak haciz, şirket pay defterine işlenmemiş olsa bile şirkete tebliğ tarihinde yapılmış sayılır. Haciz, icra dairesi tarafından tescil edilmek üzere Ticaret Siciline bildirilir. Bu durumda haczedilen payların devri, alacaklının haklarını ihlâl ettiği oranda batıldır. Haczedilen payların satışı, taşınır malların satışı usulüne tâbidir. Diğer taşınırlarda icra dairesi başkasına devre mâni tedbirleri alır. **(Mülga üçüncü cümle: 17/7/2003-4949/25 md.)**

Borçlunun reddetmediği miras veya başka bir sebeple iktisap eyleyip henüz tapuya veya gemi siciline tescil ettirmediği mülkiyet veya diğer aynı hakların borçlu namına tescili alacaklı tarafından istenebilir. Bu talep üzerine icra dairesi alacaklının bu muameleyi takip edebileceğini tapu veya gemi sicili dairesine ve icabında mahkemeye bildirir.

Borçlunun zilyed bulunduğu bir taşınmaz üzerindeki fevkalade zamanaşımı ile iktisabını istemek hakkının haczedilmesi halinde, icra dairesi zilyedliğin başkasına devrine mani olacak tedbirleri alır ve alacaklıya bir ay içinde taşınmazın borçlusu adına tescili için dava açması yetkisini verir. Mahkemenin tescil kararı ile taşınmaz bu alacaklı lehine mahcuz sayılır.

İkinci fıkrâ hükmü, almaya hak kazandığı veya almakta bulunduğu emekli veya yetim maaşını istifa için icap eden yoklama muamelesini yaptırmıyanlar hakkında yetkili makama bildirmek suretiyle tatbik olunur.

Alacaklının bu sebeple yapacağı kanuni masraflar ayrıca takip ve hükme hacet kalmaksızın dairece borçludan tahsil olunur.

*Mahcuz malların muhafazası masrafları:***Madde 95** – Alacaklı haczedilen malların muhafaza ve idare ve işletilmesi masraflarını istenildiği takdirde peşin vermeğe mecburdur.*İstihkak iddiasına itiraz :**A - Borçlunun zilyedliği:**1 – Hazırlık safhası:***Madde 96 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/53 md.)**

Borçlu, elinde bulunan bir malı başkasının mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, icra dairesi bunu haciz ve icra tutanaklarına geçirir ve keyfiyeti iki tarafa bildirir.

İcra dairesi aynı zamanda istihkak iddiasına karşı itirazları olup olmadığını bildirmek üzere alacaklı ve borçluya üç günlük mühlet verir. Sükûtları halinde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar.

Malın haczine muttali olan borçlu veya üçüncü şahıs, ıttıla tarihinden itibaren yedi gün içinde istihkak iddiasında bulunmadığı takdirde, aynı takipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. İstihkak iddiasının yapıldığı veya istihkak davasının açıldığı tarihte istihkak müddeisi ile birlikte oturan kimseler yahut bu şahısların iş ortakları, iddianın yapıldığı tarihte veya istihkak davası 97 nci maddenin 9 uncu fıkrası gereğince açılmışsa davanın açıldığı tarihte malın haczine ıttıla kesbetmiş sayılırlar.

2 – Üçüncü şahsın istihkak iddiası :

Madde 97 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/54 md.)

İstihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlu tarafından itiraz edilirse, icra memuru dosyayı hemen icra mahkemesine verir. İcra Mahkemesi, dosya üzerinde veya lüzum görürse ilgilileri davet ederek mürafaa ile yapacağı inceleme neticesinde varacağı kanaate göre takibin devamına veya talikine karar verir.

İstihkak davasının sırf satışı geri bırakmak gayesiyle kötüye kullanıldığını kabul etmek için ciddi sebepler bulunduğu takdirde icra mahkemesi takibin taliki talebini reddeder.

Takibin talikine karar verilirse, haksız çıktığı takdirde alacaklının muhtemel zararına karşı davacıdan 36 ncı maddede gösterilen teminat alınır.

Teminatın cins ve miktarı mevcut delillerin mahiyetine göre takdir olunur.

(Değişik beşinci fıkra: 2/3/2005-5311/9 md.) Takibin devamına dair verilen icra mahkemesi kararı kesindir.

Üçüncü şahıs, icra mahkemesi kararının tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra mahkemesinde istihkak davası açmaya mecburdur. Bu müddet zarfında dava edilmediği takdirde üçüncü şahıs alacaklıya karşı iddiasından vazgeçmiş sayılır.

Kiralanan taşınmaz veya gemilerdeki hapis hakkına tabi eşya ile ilgili istihkak davaları Borçlar Kanununun 268 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yazılı hükümlere uygun olmadıkça talik emri verilemez. ⁽¹⁾

Dava esnasında 106 ncı maddedeki müddetler cereyan etmez.

Yukardaki hükümler dairesinde kendisine istihkak talebinde bulunmak imkanı verilmemiş olan üçüncü şahıs, haczedilen şey hakkında veya satılıp da bedeli henüz alacaklıya verilmemişse bedeli hakkında, hacze ıttıla tarihinden itibaren yedi gün içinde, icra mahkemesinde istihkak davası açabilir. Aksi takdirde aynı takipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. Bu halde davacının talebi üzerine icra hakimi takibin talik edilip edilmemesi hakkında yukardaki hükümler dairesinde acele karar vermeye mecburdur. Bu karar diğer taraf dinlenmeksizin de verilebilir.

(1) 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “Kiralanan yer veya sicile kayıtlı gemilerdeki” ibaresi “Kiralanan taşınmaz veya gemilerdeki” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İstihkak davası neticelenmeden mahcuz mal paraya çevrilmiş bulunursa icra hakimi işbu bedelin yargılama neticesine kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında veya halin icabına göre teminatsız derhal alacaklıya verilmesi hususunda ayrıca karar verir.

İstihkak davasına umumi hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır.

Mahcuz eşya ile ilgili olarak icra memuruna dermeyan edilen iddiada üçüncü şahıs ve borçlunun birleşmeleri alacaklıya müessir değildir. Üçüncü şahsın bu iddiasını ispat etmesi lazımdır. Ancak üçüncü şahsın mahcuz eşyanın kendisinin mülkü veya kendisine merhun olduğu hakkındaki iddiasının borçlu tarafından kabulü kendi aleyhine delil teşkil eder ve ileride bu ikrara aykırı hiçbir iddiada bulunamaz.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/11 md.) İstihkak davası üzerine takibin talikine karar verilip de neticede dava reddolunursa alacaklının alacağından bu dava dolayısıyla istifası geciken miktarın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere davacıdan tazminat alınmasına hükmolunur. ⁽¹⁾

(Değişik onördüncü fıkra: 2/3/2005-5311/9 md.) Davanın reddi hakkındaki karara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı icra dairesinden 36 ncı maddeye göre mühlet isteyebilir.

İstihkak davası sabit olur ve birinci fıkra gereğince istihkak iddiasına karşı itiraz eden alacaklı veya borçlunun kötü niyeti tahakkuk ederse haczolunan malın değerinin yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere itiraz edenden tazminat alınmasına asıl dava ile birlikte hükmolunur.

Koca aleyhine yapılmış bir hacizde karı şahsi malları üzerindeki haklarını Medeni Kanununun 160 ıncı maddesi hükmüne tabi olmaksızın kendisi takip edebilir.

İstihkak davasına karşı haczi yaptıran alacaklı bu kanununun 11 inci babı hükümlerine dayanarak ve muvakkat veya kati aciz belgesi ibrazına mecbur olmaksızın mütekabilen iptal davası açabilir. Dava ve mütekabil davada tarafların gösterecekleri bütün delilleri hakim serbestce takdir eder.

İstihkak davaları süratle ve diğer davalardan önce görülerek karara bağlanır.

İstihkak davalarında mülkiyet karinesi:

Madde 97/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/55 Md.)

Bir taşınır malı elinde bulunduran kimse onun maliki sayılır. Borçlu ile üçüncü şahısların taşınır malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi mal borçlu elinde addolunur. Birlikte oturulan yerlerdeki mallardan mahiyetleri itibariyle kadın, erkek ve çocuklara aidiyetleri açıkça anlaşılabilir veya örf ve adet, sanat, meslek veya meşgale icabı olanlar bunların farz olunur. Bu karinenin aksini ispat külfeti iddia eden kişiye düşer.

İstihkak davacısı malı ne suretle iktisap ettiğini ve borçlunun elinde bulunmasını gerektiren hukuki ve fiili sebep ve hadiseleri göstermek ve bunları ispat etmekle mükelleftir.

3 – Çalınmış ve zayi olmuş şeyler:

Madde 98 – Çalınmış ve zayi edilmiş şeyler hakkında Kanunu Medenin 902,903 ve 904 üncü maddeleri hükmü mahfuzdur.

İcra dairesi tarafından pazarlık suretiyle yapılan satış Kanunu Medenin 902 nci maddesinde mezkür resmi artırma hükmündedir.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 19 uncu maddesiyle, bu fıkrada yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" olarak değiştirilmiştir.

B – Üçüncü şahsın zilyetiği:

Madde 99 – (Değişik: 2/7/2012-6352/20 md.)

Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir aynı hak iddia eden üçüncü kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. İcra müdürü, üçüncü kişi aleyhine icra mahkemesinde istihkak davası açması için alacaklıya yedi gün süre verir. Bu süre içinde icra mahkemesine istihkak davası açılmaz ise üçüncü kişinin iddiası kabul edilmiş sayılır. Alacaklı tarafından süresinde açılan dava sonuçlanıncaya kadar, haczedilen malın satışı yapılamaz. Haczin, üçüncü kişinin yokluğunda yapılması ve üçüncü kişi lehine istihkak iddiasında bulunulması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

Hacze iştirak derecelerinin teşkili:

Madde 100 – İlk haciz üzerine satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar aynı derecede hacze iştirak edebilecek alacaklılar:

- 1 – İlk haciz ilamsız takibe müstenitse takip talebinden ve ilama istinat ediyorsa dava ikamesinden mukaddem yapılmış bir takip üzerine alınan aciz vesikasına,
- 2 – Yukarıki fıkrada yazılı tarihlerden önce açılmış bir dava üzerine alınan ilama,
- 3 – Aynı tarihlerden mukaddem tarihli resmi veya tarih ve imzası tasdikli bir senede,
- 4 – Aynı tarihlerden mukaddem tarihli resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileridahilinde ve usulüne göre verdikleri makbuz veya vesikaya istinat eden alacaklılardır.

Bu suretle iştirak halinde icra dairesi müracaat üzerine aynı derecedeki alacaklıların bütün alacaklarına yetecek nispette ilave suretiyle hacizler yapar.

Bunların haricindeki alacaklılar ancak, evvelki dereceden artacak bedeller için hacze iştirak edebilirler.

Önce icrası lazım gelen merasime lüzum olmaksızın iştirak:

Madde 101 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Borçlunun eşi ve çocukları ve vasi veya kayyımı olduğu şahıslar evlenme, velayet veya vesayetten mütevellit alacaklar için önce icrası lazım gelen takip merasimine lüzum olmaksızın ilk haciz üzerine satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar aynı derecede hacze iştirak edebilirler. Şu kadar ki bu hak ancak haciz, vesayetin veya velayetin veya evliliğin devamı esnasında veya zevalini takip eden sene içinde yapıldığı takdirde istimal olunabilir. Bir dava veya takibin devam ettiği müddet hesaba katılmaz. Borçlunun reşit çocukları Kanunu Medenin 321 inci maddesine müstenit alacaklarından dolayı önce icrası lazım gelen takip merasimine hacet kalmaksızın her zaman aynı derecede hacze iştirak edebilirler. Sulh mahkemesi dahi küçükler, vesayet altında bulunanlar veya kendilerine kayyım tayin edilmiş olanlar namına aynı suretle hacze iştirak edebilirler.

(Değişik: 18/2/1965 - 538/56 md.) İcra dairesi iştirak taleplerini borçlu ve alacaklılara bildirir. Onlara, itiraz etmeleri için yedi günlük bir mühlet verir. İtiraz halinde iştirak talebinde bulunan kimsenin hacze iştiraki muvakkaten kabul olunur ve yedi gün içinde dava açması lüzumu bildirilir. Bu süre içinde dava açmazsa iştirak hakkı düşer. Açılacak davaya basit yargılama usulüne göre bakılır.

Nafaka ilamına istinat eden alacaklı önce takip merasiminin icrasına lüzum olmaksızın her zaman aynı derecede hacze iştirak edebilir. Suiniyet halî müstesnadır.

Haciz tutanağı tanzimi:

Madde 102 – Taşınır bir malı haciz için mahallinde bir tutanak tutulur. Tutanakta alacaklı ve borçlunun isim ve şöhretleri, alacağın miktarı, haczin hangi gün ve saatte yapıldığı, haczedilen mallar ve takdir edilen kıymetleri ve varsa üçüncü şahısların iddiaları yazılır ve haczi icra eden memur tarafından imza edilir.

Haczi talep edilen mal taşınmaz ise icra dairesi 91 inci madde mucibince haczi ait olduğu daireye tebliğ eder ve mahallinde tutulacak tutanakta taşınmazın nevi ve mahiyeti ve hududu ve lüzumlu vasıfları dercolunur.

Evvelce ihtiyaten haczedilen şeylere icra haczi vazedildiği surette tutanağa ihtiyati haciz sahibinin dahi iştirak hakkı işaret olunur.

Haczi kabil mallar kafi gelmezse veya hiç bulunmazsa bu hal tutanağa kaydolunur.

Davet:

Madde 103 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/12 md.)

Tutanak tutulurken alacaklı, borçlu veya namlarına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunmazsa, bulunmayan alacaklı veya borçlu üç gün içinde tutanağı tetkik ve diyeceği varsa söylemesi için icra dairesine davet olunur. Kanunen ilavesi gereken müddetler mahfuzdur. Haciz sırasında borçlu veya alacaklı adına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunduğu takdirde haciz tutanağının bir örneği bulunan şahsa verilir. Borçluya veya alacaklıya ayrıca haber verilmez.

Hacze iştirak halinde davet:

Madde 104 – Yeni alacaklıların iştiraki ve bu yüzden ilave suretiyle yapılan yeni hacizler tutanağın altına işaret olunur.

Hacze iştirak eden her yeni alacaklı isterse tutanağın tam bir suretini alabilir.

Evvelce haciz vazedenerle borçlular dahi yeni iştirak ve ilaveler kendilerine bildirilmek üzere 103 üncü madde mucibince davet olunurlar.

Borç ödemededen aciz vesikası:

Madde 105 – Haczi kabil mal bulunmazsa haciz tutanağı 143 üncü maddedeki aciz vesikası hükmündedir.

İcraca takdir edilen kıymete göre haczi kabil malların kifayetsizliği anlaşıldığı surette dahi tutanak muvakkat aciz vesikası yerine geçerek alacaklıya 277 nci maddede yazılı hakları verir.

III. PARAYA ÇEVİRME

1 – Satış Talebi

Talep için müddetler:

Madde 106 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 2/7/2012-6352/21 md.) Alacaklı, haczolunan mal taşınır ise hacizden itibaren altı ay, taşınmaz ise hacizden itibaren bir yıl içinde satılmasını isteyebilir.

Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı taşınır hükmündedir.

Talep hakkı:

Madde 107 – Her alacaklı mensup olduğu derece namına satış talebinde bulunabilir. 100 üncü maddenin son fıkrası mucibince hacizleri evvelki dereceden artacak bedeller için muteber olan alacaklılardan her biri dahi mensup olduğu derece namına satış isteyebilir.

Muvakkat haciz halinde:

Madde 108 – Haczi muvakkat olan alacaklı satış talebinde bulunamaz ve hakkında 106 ncı maddedeki müddetler cerayan etmez.

(Ek: 6/6/1985 - 3222/12 md.) Muvakkaten veya ihtiyaten haczedilen mallar ancak 113 üncü maddenin son fıkrasında yazılı hallerde satılabilir.

Satışın tatili:

Madde 109 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Satış bedeli, haklarında haciz katılmış olan alacakların mecmu miktarına balığ olursa satış tatil edilir.

(İkinci fıkra mülga: 6/6/1985 - 3222/47 md.)

Haczin kalkması:

Madde 110 – (Değişik: 2/7/2012-6352/22 md.)

Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya talep geri alınıp da kanuni müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar. Hacizli malın satılması yönündeki talep bir defa geri alınabilir.

Haczedilen resmi sicile kayıtlı malların, icra dairesiyle yapılacak yazışmalar sonucunda haczinin kalktığı tespit edilmesi hâlinde, sicili tutan idare tarafından haciz şerhi terkin edilir ve işlem ilgili icra dairesine bildirilir.

Birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklı o mala yönelik olarak, haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olur.

Taksitle ödeme:

Madde 111 – Borçlu alacaklının satış talebinden evvel borcunu muntazam taksitlerle ödemeği taahhüt eder ve birinci taksiti de derhal verirse icra muamelesi durur.

Şukadar ki borçlunun kafi miktar malı haczedilmiş bulunması ve her taksitin borcun dörtte biri miktarından aşağı olmaması ve nihayet aydan aya verilmesi ve müddetin üç aydan fazla olmaması şarttır.

(Ek fıkra: 9/11/1988 - 3494/13 md.; Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/26 md.) Borçlu ile alacaklının borcun taksitlendirilmesi için icra dairesinde yapacakları sözleşme veya sözleşmelerin devamı süresince 106 ve 150/e maddelerindeki süreler işlemez. Ancak bu sözleşme veya sözleşmelerin toplam süresinin on yılı aşması hâlinde, aştığı tarihten itibaren süreler kaldığı yerden işlemeye başlar.

(Değişik fıkra: 9/11/1988 - 3494/13 md.) Taksitlerden biri zamanında verilmezse icra muamelesi ve süreler kaldığı yerden devam eder.

2 – Taşınmaların satışı:

Müddetler:

Madde 112 – Taşınır malların satış talebinden nihayet iki ay içinde satılır. ⁽¹⁾

Yetişmemiş mahsüller, borçlunun muvafakati olmadıkça satılamaz.

Vaktinden evvel satış:

Madde 113 – Alacaklı talep etmeden borçlunun talebiyle de satış yapılabilir.

İcra memuru kıymeti süratle düşen veyahut muhafazası masraflı olan malların satılmasına her zaman karar verebilir.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "bir ay" ibaresi "iki ay" şeklinde değiştirilmiştir.

Artırma hazırlık tedbirleri:

Madde 114 – (Değişik birinci fıkrası: 17/7/2003-4949/27 md.) Satış açık artırma ile yapılır. Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat daha önceden ilân edilir.

İlanın şekli, artırmanın tarzı, yer ve günü ve gazete ile yapılıp yapılmıyacağı icra memurluğunca alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/27 md.)** İlânın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilân satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.⁽¹⁾

(Ek: 18/2/1965 - 538/57 md.) Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve ikinci artırmanın gün ve saati, satış şartnamesinin vesair bilginin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği, talep halinde ve ilanda gösterilen masrafi verilmek şartıyla şartnamenin bir örneğinin gönderilebileceği hususları yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar şartnamenin tamamını, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilirler. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez. **(Ek cümle: 2/7/2012-6352/24 md.)** Satış ilanı elektronik ortamda da yapılır.

(Ek fıkrası: 2/7/2012-6352/24 md.) Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden on gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az on gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

(Ek fıkrası: 2/7/2012-6352/24 md.) Satışa çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkrada yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

---

(1) Bu fıkrada yer alan "yurt düzeyinde tirajı en yüksek beş gazeteden" ibaresi 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle "tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İhalenin yapılması: (1)

Madde 115 – (Değişik: 2/7/2012-6352/25 md.)

Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satışa çıkarılan mal üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alıcısına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması gerekir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer.

İkinci artırma:

Madde 116 – (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Altın ve gümüş eşya:

Madde 117 – Altın ve gümüş eşya maden halindeki kıymetlerinden daha aşağı bir bedel ile satılamaz.

Satış bedelinin ödenmemesi, ihale farklarının tahsili sureti:

Madde 118 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/58 md.)

Satış peşin para ile yapılır. Ancak icra memuru müşteriye yedi günü geçmemek üzere bir mühlet verebilir. **(Ek cümle: 2/7/2012-6352/26 md.)** Daire dışında tahsil edilen paralar en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir. **(Değişik cümle: 17/7/2003-4949/30 md.)** Satılan mal ihale kesinleşmeden teslim olunmaz. **(Mülga son cümle: 2/7/2012-6352/26 md.) (...)**

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/15 md.) İhaleye katılıp daha sonra ihale bedelini yatırmamak suretiyle ihalenin feshine sebep olan tüm alıcılar ve kefilleri, teklif ettikleri bedel ile son ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen sorumludurlar. İhale farkı ve temerrüt faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın dairece tahsil olunur. Bu fark, varsa öncelikle teminat bedelinden tahsil olunur.

---

(1) Bu madde başlığı "İhalenin yapılması ve geri bırakılması:" iken, 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Pazarlık suretiyle satış:

Madde 119 – Aşağıdaki hallerde satış pazarlık suretiyle yapılabilir:

- 1 – Bütün alacaklar isterse,
- 2 – Borsa veya piyasada fiyatı bulunan kıymetli evrak veya diğer mallar için o günün piyasasında mukarrer fiyat teklif edilirse,
- 3 – Artırmada maden kıymetini bulmamış olan altın ve gümüş eşyaya bu kıymet verilirse,
- 4 – 113 üncü maddenin ikinci fıkrasında gösterilen haller bulunursa,
- 5 – **(Değişik: 17/7/2003-4949/31 md.)** Mahcuz malın tahmin edilen değeri birmilyar lirayı geçmezse.

Ödeme yerine alacakların devri:

Madde 120 – Hacze iştirak eden bütün alacaklılar muvafakat ederlerse borçlunun borsada ve piyasada fiyatı olmıyan alacakları, ödeme yerine geçmek üzere itibari kıymetleriyle kendilerine veya hesaplarına olarak içlerinden birine devredilir. Bu halde alacaklılar, alacakları nispetinde borçlunun haklarına halef olurlar.

Aynı suretle hacze iştirak edenlerin hepsi veya içlerinden birisi borçlunun üçüncü bir şahıstaki alacağının tahsilini veya böyle bir şahsa karşı haiz olduğu dava hakkının kullanılmasını, masraf kendilerine ait olmak ve fakat haklarına halel gelmemek şartıyla üzerlerine alabilirler.

Bu suretle elde edilecek para ilk önce üzerlerine alanların alacak ve masraflarının ödenmesine karşılık tutulur.

Paraya çevirmenin diğer tarzı. İştirak halinde mülkiyet hisseleri:

Madde 121 – Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi yukarıki maddelerde gösterilmeyen başka nevi malların satılması lazımgelirse icra memuru satışın nasıl yapılacağını icra mahkemesinden sorar.

İcra mahkemesi, yerleşim yerleri malûm olan alacaklıları davet ve gelenlerini dinledikten sonra açık artırma yaptırabileceği gibi satış için bir memur da tayin edebilir, yahut iktiza eden diğer bir tedbiri alabilir.

Aile mal ortaklığı:

Madde 122 – Aile mal ortaklığında bir hissenin satışı 121 inci maddeye göre yapılır. Kanunu Medenin 331 inci maddesi hükümleri mahfuzdur.

3 – Taşınmazların satışı:

Satış müddeti:

Madde 123 – Taşınmazlar, satış talebinden nihayet üç ay içinde icra dairesi tarafından açık artırma ile satılır. ⁽¹⁾

Artırma şartları:

1 – Şartnamenin açık bulundurulması:

Madde 124 – İcra dairesi taşınmazların bulunduğu yerin adetlerine göre en elverişli tarzda artırma şartlarını tesbit eder.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle, bu maddede yer alan "iki ay" ibaresi "üç ay" şeklinde değiştirilmiştir.

Bunları ihtiva eden şartname artırmadan evvel en az on gün müddetle icra dairesinde herkesin görmesi için açık bulundurulur.

(Değişik üçüncü fıkra: 2/7/2012-6352/28 md.) Şartnameye, artırmaya iştirak edeceklerin taşınmazın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri, elektronik ortamda teklif vererek artırmaya katılacakların teminat göstermeleri gerektiği ve elektronik ortamda teklif vermeye ilişkin hususlar yazılır.

Satılığa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarki fıkarda yazılı nispet raddesinde ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

2 – Münderecatı:

Madde 125 – Artırma şartnamesinde taşınmazın, üzerindeki irtifak hakları, taşınmaz mükellefiyetleri, ipotekler, ipotekli borç senetleri, irat senetleriyle birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş şahsi borçlarının da alıcıya intikal eyliyeceği tasrih olunur.

İpotek ve ipotekli borç senediyle temin edilmiş olupta bu suretle müşteriye devrolunan borçtan asıl borçlunun kurtulması alacaklının müracaat hakkının mahfuz olduğunu ihaleden itibaren bir sene içinde kendisine bildirmemiş olmasına bağlıdır. (K. M. 803)

Taşınmaz rehinle temin edilmiş muaccel borçlar, müşteriye devredilmeyip satış bedelinden tercihen ödenir.

Artırma şartnamesinde hangi masrafların müşteriye ait olacağı tasrih olunur.

Artırma ilanı, artırma hazırlıkları ve ilgililere ihtar: ⁽¹⁾

Madde 126 – (Değişik: 2/7/2012-6352/29 md.)

Satış, açık artırma ile yapılır. Birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilan edilir.

İlan, birinci ihale tarihinden en az bir ay önce yapılır. İlan edilen metnin esasa müessir olmayan maddi hatalar nedeniyle tekrarlanması gerektiğinde, ihale tarihi değiştirilmeksizin hata ilanen düzeltilir. Ancak bu düzeltme ilanının tarihi ile ihale tarihi arasında yedi günden az zaman kalmış ise daha önce ilan edilen günden yedi iş günü sonrası için tespit edilecek günde satış yapılacağı düzeltme ilanında belirtilir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Yapılacak ilana, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, tahmin edilen kıymeti, bulunduğu yer; birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat; artırmaya iştirak edeceklerin haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği; diğer bilgilerin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği hususları yazılır. Ayrıca, ipotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleri ile onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği yazılır; aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları da ilave edilir. Bu ihtar irtifak hakkı sahiplerine de yapılır.

(1) Bu madde başlığı "Artırmanın ilanı ve ilgililere ihtar:" iken, 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 29 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden yirmi gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az yirmi gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

Satışa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkroda yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

114 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları taşınmazın satış ilanı hakkında da uygulanır.

Ayrıca tebliğler:

Madde 127 – (Değişik: 2/7/2012-6352/30 md.)

İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer.

Mükellefiyetlerin listesi:

Madde 128 – İcra memuru satışa başlamazdan evvel taşınmaz üzerindeki tapu siciline mukayyet veya resmi senede müstenit olan mükellefiyetlerin hepsinin bir listesini yapar ve bu listeyi haczedenerle borçluya tebliğ eder ve itirazlarını bildirmeleri için üç gün mühlet verir. 96 ve 97 nci maddeler hükümleri burada da caridir.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/19 md.) İcra dairesi taşınmazın kıymetini takdir ettirir, taşınmazın kıymetinin takdirinde, taşınmaz üzerindeki mükellefiyetlerin kıymete olan etkisi de nazara alınır. **(Ek cümle : 17/7/2003-4949/33 md.)** Taşınmazın önceden takdir edilen kıymetini etkileyen mükellefiyetlerin ortaya çıkması hâlinde, icra dairesi satışa esas olmak üzere taşınmazın kıymetini yeniden takdir ettirir. Kıymet takdirine ilişkin rapor borçluya, haciz koydurmuş alacaklılara ve diğer ipotekli alacaklılara tebligatın yapıldığı icra dosyasındaki, ayrıca bildirilmiş bulunması hali müstesna olmak üzere, tapudaki mevcut adresleri esas alınmak sureti ile tebliğ edilir. **(Mülga son cümle: 17/7/2003-4949/103 md.)**

(Ek fıkra: 21/2/2007-5582/2 md.) İcra dairesi, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, satışı istenen taşınmaz için kıymet takdirini, aynı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi uyarınca yetki verilmiş kişi veya kurumlara yaptırır.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/33 md.) Satışa çıkarılan taşınmazda eklenti niteliğinde teşvikli mal varsa icra müdürlüğü bu malların kıymetini ayrıca takdir ettirir. Satıştan önce ilgili kurumlardan bu mallar üzerindeki vergi, resim, harç gibi yükümlülükler sorulur. Satış isteyen alacaklının talebi üzerine bu mallar satış dışında tutulabileceği gibi, üzerlerindeki vergi, resim, harç gibi malın ayınından kaynaklanan kamu alacakları dikkate alınarak 129 uncu madde hükümlerine göre taşınmazla birlikte ihale de edilebilir.

Kıymet takdirine ilişkin şikâyet:

Madde 128/a- (Ek : 17/7/2003-4949/34 md.)

Kıymet takdirinin tebliğ edildiği ilgililer, raporun tebliğinden itibaren yedi gün içinde raporu düzenleyen icra dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesinde şikâyette bulunabilirler. Şikâyet tarihinden itibaren yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme vizesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyet kesin olarak reddedilir.

(Değişik birinci cümle: 12/2/2004-5092/2 md.) Kesinleşen kıymet takdirinin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl geçmedikçe yeniden kıymet takdiri istenemez. Ancak, doğal afetler ve imar durumundaki çok önemli değişiklikler meydana getiren benzer hallerde yeniden kıymet takdiri istenebilir.

(Ek fıkra: 21/2/2007-5582/3 md.) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, birinci fıkra uyarınca yaptırılmasına karar verilen bilirkişi incelemesi, aynı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi uyarınca yetki verilmiş kişi veya kurumlara yaptırılır.

Kıymet takdirine ilişkin şikâyet yetkisiz icra mahkemesine yapılırsa, icra mahkemesi evrak üzerinde inceleme yaparak başvuru tarihinden itibaren en geç on gün içinde yetkisizlik kararı verir.

Bu madde gereğince icra mahkemesinin verdiği kararlar kesindir.

İhale:

Madde 129 – (Değişik: 2/7/2012-6352/31 md.)

Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Taşınmaz üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması gerekir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer.

Ödeme usulü: ⁽¹⁾

Madde 130 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Satış bedeli peşin ödenir. Ancak icra memuru alıcıya on günü geçmemek üzere bir mühlet verebilir.

Ödeme müddeti içinde taşınmazın idaresi:

Madde 131 – Satış bedelinin ödenmesi için mühlet verilmiş ise para verilinceye kadar hasar ve masrafı müşteriye ait olmak üzere taşınmaz, icra dairesi tarafından idare olunur. Bu müddet içinde icra dairesinin müsaadesi olmaksızın tapuca hiç bir tescil yapılamaz. İcra dairesi satış bedelini temin için ayrıca teminat gösterilmesini isteyebilir.

Sonradan tesis edilen taşınmaz mükellefiyetleri ve ipotekli ve mahcuz taşınmazların kiralanmasında hüküm:

Madde 132 – Alacak bir taşınmaz ile temin edildikten sonra borçlu o taşınmaz üzerinde alacaklının rızası olmaksızın bir irtifak hakkı yahut bir taşınmaz mükellefiyeti tesis ederse bu tesis alacaklının hakkına tesir etmez ve alacaklı taşınmazın o hak ile birlikte veya o haktan ari olarak artırmağa çıkarılmasını isteyebilir.

Taşınmaz haktan ari olarak satılıp ta bedeli alacaklının alacağından fazla çıkarsa o hakkın takdir edilecek kıymeti ödenmek üzere bedelin fazlası hak sahibine tahsis edilir.

İpotek yapılmış olan taşınmazı borçlu alacaklının rızası olmaksızın başkasına kiraya verir ve keyfiyeti tapuya tescil ettirirse bu tescil ipotekli alacaklının hakkına tesir etmez.

Bu hüküm haczedilmiş olan taşınmazlarda da caridir.

İhalenin feshi ve farkının tahsili:

Madde 133 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/16 md.)

Taşınmaz kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse, ihale kararı icra memuru tarafından kaldırılarak teminat akçesi alıcının ikinci fıkraya gereğince mesul bulunduğu meblağa mahsup edilmek üzere alıkonulur. Kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimsenin ileri sürdüğü pey, 129 uncu maddenin aradığı şartlara uygun bulunması ve bu kimsenin adresinin de malum olması halinde bir muhtıra tebliğ edilerek arzettiği bedelle taşınmaz kendisine teklif edilir ve üç gün zarfında almaya razı olursa ona ihale olunur. Rızı olmaz veya cevapsız bırakılırsa veya bulunmazsa taşınmaz icra dairesince hemen artırmaya çıkarılır. Bu artırma ilgililere tebliğ edilmeyip yalnızca satıştan en az yedi gün önce yapılacak ilanla yetinilir. Bu artırmada, teklifin, 129 uncu maddedeki hükümlere uyması şartıyla taşınmaz en çok artırana ihale olunur.⁽²⁾

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/21 md.) İhaleye katılıp daha sonra ihale bedelini yatırmamak suretiyle ihalenin feshine sebep olan tüm alıcılar ve kefilleri teklif ettikleri bedel ile son ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca temerrüt faizinden müteselsilen mesuldürler. İhale farkı ve temerrüt faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın dairece tahsil olunur. Bu fark, varsa öncelikle teminat bedelinden tahsil olunur.

İhalenin neticesi ve feshi:

Madde 134 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/63 md.)

İcra dairesi tarafından taşınmaz kendisine ihale edilen alıcı o taşınmazın mülkiyetini iktisap etmiş olur. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/38 md.)** İhale kesinleşinceye kadar taşınmazın ne şekilde muhafaza ve idare edileceği icra dairesi tarafından kararlaştırılır.

(1) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanununun 36 ncı maddesiyle, bu maddede geçen "yirmi günü" ibaresi, "on günü" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanununun 37 nci maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "ilk fıkrasına" ibaresi, "aradığı şartlara" ve beşinci cümlesinde yer alan "maddenin ikinci fıkrasındaki" ibaresi, "maddedeki" şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/22 md.) İhale feshini, Borçlar Kanununun 226 ncı maddesinde yazılı sebepler de dahil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, tapu sicilindeki ilgililer ve pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikâyet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittila peyda ettiği kabul edilir. İhale feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Talebin reddine karar verilmesi halinde icra mahkemesi davacıyı feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onu oranında para cezasına mahkûm eder. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/38 md.)** Ancak işin esasına girilmemesi nedeniyle talebin reddi hâlinde para cezasına hükümlenemez. ⁽¹⁾

(Ek fıkra: 21/2/2007-5582/4 md.) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehine temin edilmiş alacaklarının takibinde, ikinci fıkra yer alan oran yüzde yirmi olarak uygulanır.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/38 md.) İhale feshine ilişkin şikâyet görevsiz veya yetkisiz icra mahkemesi veya mahkemeye yapılırsa, icra mahkemesi veya mahkeme evrak üzerinde inceleme yaparak başvuru tarihinden itibaren en geç on gün içinde görevsizlik veya yetkisizlik kararı verir. Bu kararlar kesindir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/38 md.) Taşınmaz satın alanlar, ihaleye alacağına mahsuben iştirak etmemiş olmak kaydıyla, ihale feshi talep edilmiş olsa bile, satış bedelini derhâl veya 130 uncu maddeye göre verilen süre verilen nakden ödemek zorundadırlar. İcra müdürü, ödenen ihale bedeli ile ilgili olarak, ihale feshine yönelik şikâyet sonucunda verilecek karar kesinleşinceye kadar para bankalarda nemalandırılır. İhale feshine ilişkin şikâyetin kabulüne veya reddine ilişkin kararın kesinleşmesi üzerine, ihale bedeli nemaları ile birlikte hak sahiplerine ödenir.

İhale kesinleşmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez.

Satış ilanı tebliğ edilmemiş veya satılan malın esaslı vasıflarındaki hataya veya ihalede fesada bilahare vakıf olunmuşsa şikâyet müddeti ittila tarihinden başlar. Şu kadar ki, bu müddet ihaleden itibaren bir seneyi geçemez.

İhale feshini şikâyet yolu ile talep eden ilgili, vakı yolsuzluk neticesinde kendi menfaatlerinin muhtel olduğunu ispata mecburdur.

Tescil için tapu idaresine yapılacak tebligat, şikâyet için muayyen müddetin geçmesinden veya şikâyet edilmişse şikâyeti neticelendiren kararın kesinleşmesinden sonra yapılır.

(Mülga son fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Tescil için tapuya tebliğ ve zorla çıkarma:

Madde 135 – Taşınmaz alıcıya ihale edilip bedeli alındıktan sonra alıcı namına tescil edilmesi için (134) üncü maddede yazılı müddete riayet edilerek tapuya müzekkere yazılır.

(Değişik 6/6/1985 - 3222/17 md.) Taşınmaz borçlu tarafından veya hacizden evvelki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir akte dayanmayarak başkaları tarafından işgal edilmekte ise onbeş gün içinde tahliyesi için borçluya veya işgal edene bir tahliye emri tebliğ edilir. Bu müddet içinde tahliye edilmezse zorla çıkarılıp taşınmaz alıcıya teslim olunur.

Taşınmazların satışına ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması: ⁽²⁾

Madde 136 – (Değişik: 14/1/2011-6103/41 md.)

Taşınmaz malların satışına ilişkin hükümler, bayrağı dikkate alınmaksızın gemi siciline kayıtlı bütün gemiler hakkında da uygulanır. Bu hükümlerde geçen “tapu sicili” terimi gemi sicilini, “ipotek” terimi gemi ipoteklerini ve “irtifak hakkı” terimi sicile kayıtlı gemiler üzerindeki intifa hakkını ifade eder.

Aile yurtları:

Madde 137 – Aile yurtlarına dair Kanunu Medeni hükümleri mahfuzdur.

(1) Bu fıkra yer alan “yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla” ibaresi 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle eklenmiştir.

(2) Bu madde başlığı “Gemiler hakkında:” iken, 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

4 – *Paranın paylaşılması:*

Paraların paylaşılması zamanı, masraflar ve vekalet ücreti:

Madde 138 – Mahcuz mallar tamamıyla satıldıkta bedelleri alakadarlara hisselerine göre paylaşılır ve bir kısmı satıldıkta icabına göre bedeli hisseleri nispetinde alakadarlara avans olarak dağıtılır.

Haciz, paraya çevirme ve paylaşırma gibi bütün alacaklıları alakadar eden masraflar önce satış tutarından alınır ve artan para takip masrafları ve işlemiş faizler dahil olduğu halde alacaklı nispetinde paylaşılır.

(Değişik: 18/2/1965 - 538/64 md.) Vekil vasıtasıyla yapılan takiplerde vekalet ücretinin miktarı, alacaklı ile borçlu arasında yapılmış sözleşmeye bakılmaksızın, icra memuru tarafından avukatlık ücret tarifesine göre hesaplanır. Bu şekilde tayin olunan vekalet ücreti de takip masraflarına dahildir.

Muvakkat hacizler için ayrılmış hisseler vaziyet anlaşılınca kadar sağlam bir bankaya, banka bulunmayan yerlerde mahkeme veya icra sandıklarına yatırılır.

İcra dairesinin tamamlama hacizleri:

Madde 139 – Satış tutarı bütün alacaklıları ödemiye yetmezse icra memuru kendiliğinden yeni hacizler yaparak haczi tamamlar; ancak bu suretle haczolunan mallar üzerinde sonra gelen derecelerin evvelce koydukları hacizler varsa bu hacizlerin doğurduğu haklara hanel gelmez. Yeniden haczedilen mallar ayrıca satış talebine hacet kalmaksızın ve mümkün olduğu kadar çabuk satılır.

Sıra cetveli:

Madde 140 – Satış tutarı bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemiye yetmezse icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Alacaklılar 206 ncı madde mucibince iflas halinde hangi sıraya girmeleri lazım geliyorsa o sıraya kabul olunurlar.

Bununla beraber ilk üç sıraya kayıt için muteber olan tarih haciz talebi tarihidir.

Cetvel suretlerinin tebliği:

Madde 141 – Sıra cetvelinin birer sureti icra dairesi tarafından alakadarlara tebliğ edilir.

Cetvele itiraz:

Madde 142 – **(Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)**

Cetvel suretinin tebliğinden yedi gün içinde her alacaklı takibin icra edildiği mahal mahkemesinde alakadarlara aleyhine dava etmek suretiyle cetvel mündericatına itiraz edebilir.

Dava basit yargılama usuliyile görülür.

İtiraz alacağın esas ve miktarına taallük etmeyip yalnız sıraya dairse şikâyet yoluyla icra mahkemesine arz olunur.

Teminat karşılığı ödeme:

Madde 142/a- (Ek: 17/7/2003-4949/39 md.)

Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa, tebligatı alan ve sıra cetvelinde hak sahibi görünen her alacaklı, bir bankanın kesin teminat mektubunu dosyaya ibraz ederek payına düşen meblâğı tahsil edebilir. 36 ncı maddenin ikinci fıkrası burada da uygulanır.

Teminat mektubunda, alacaklının dosyadan tahsil ettiği meblâğ ile bu meblâğın kısmen veya tamamen icra dosyasına iadesinin gerekmesi hâlinde iade tarihine kadar geçecek süreye ait olan faizin, icra dairesinin ilk yazılı talebi üzerine dosyaya ödenmesi taahhüt edilmelidir. Bu esaslar dahilinde teminat mektubuyla garanti edilecek miktar icra dairesince belirlenir.

Borç ödemededen aciz vesikası:

Madde 143 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/40 md.) Alacaklı alacağının tamamını alamamış ve aciz vesikası düzenlenmesi için gerekli şartlar yerine gelmişse, icra dairesi kalan miktar için hemen bir aciz vesikası düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir; bu belgeler hiçbir harç ve vergiye tâbi değildir. Aciz vesikasının bir nüshası da her il merkezinde Adalet Bakanlığınca tespit edilen icra dairesi tarafından tutulan özel sicile kaydedilmek üzere bu icra dairesine gönderilir. Aciz vesikası sicili aleni olup ne şekilde tutulacağı ve hangi hususları içereceği Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Bu vesika ile 105 inci maddedeki vesika borcun ikrarını mutazammın senet mahiyetinde olup alacaklıya 277 nci maddede yazılı hakları verir.

Alacaklı aciz vesikasını aldığı tarihten bir sene içinde takibe teşebbüs ederse yeniden ödeme emri tebliğine lüzum yoktur.

Aciz vesikasında yazılı alacak miktarı için faiz istenemez.

Kefiller, müşterek borçlular ve borcu tekeffül edenler bu miktar için vermeğe mecbur oldukları faizlerden dolayı borçluya rücu edemezler.

(Değişik altıncı fıkra: 17/7/2003-4949/40 md.) Bu borç, borçluya karşı, aciz vesikasının düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zaman aşımına uğrar. Borçlunun mirasçıları, mirasın açılmasından itibaren bir sene içinde alacaklı hakkını aramamışsa, borcun zaman aşımına uğradığını ileri sürebilirler.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/40 md.) Borçlu, aciz vesikasını düzenlemiş olan icra dairesine borcunu işlemiş faizleriyle birlikte her zaman ödeyebilir. İcra dairesi ödenen parayı alacaklıya verir veya gerektiğinde 9 uncu madde hükümleri dahilinde bir bankaya yatırır. Borcun bu şekilde tamamının ödenmesinden sonra aciz vesikası sicilden terkin edilir ve borçluya borcunu ödeyerek aciz vesikasını sicilden terkin ettirdiğine dair bir belge verilir. Aynı şekilde, icra takibi batıl ise veya iptal edilirse yahut borçlunun borçlu olmadığı mahkeme kararıyla sabit olursa ya da alacaklı icra takibini geri alırsa, aciz vesikası sicilden terkin edilir ve borçluya buna ilişkin bir belge verilir.

Senedin geri verilmesi ve ilamın icrası vesikası:

Madde 144 – Alacağı tamamen ödenmiş olan alacaklıya ait senet icra dairesince borçluya verilir.

Alacağının yalnız bir kısmı ödenmiş olan alacaklı, senedini geri alabilir. Şu kadar ki, icra dairesi senede bundan sonra ne miktar para için muteber olacağını yazar yahut senedin mahiyetine göre alakadar dairelere yazdırır.

İlamların icrasında borçlu isterse kendisine ilamın tamamen veya kısmen icra edilmiş olduğuna dair bedava ve pulsuz bir vesika verilir.

Bir taşınmazı paraya çeviren icra dairesi o taşınmaz üzerindeki irtifak haklarına, taşınmaz mükellefiyetlerine ve taşınmaz rehlin haklarına dair kayıtların tapu sicilinden terkin ve nakillerini de yaptırır.

(Ek: 29/6/1956 - 6763/42 md.; Mülga beşinci fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.)

Paranın paylaşılmasına ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması:

Madde 144/a – (Ek: 14/1/2011-6103/41 md.)

Paranın paylaşılmasına ilişkin hükümler, gemilerin satışı hâlinde de uygulanır. Şu kadar ki, 140 ıncı madde uyarınca yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın, bütün gemiler hakkında Türk Ticaret Kanununun 1389 ilâ 1397 nci maddesi hükümlerine tâbidir.

Türk gemi siciline kayıtlı olan gemiyi paraya çeviren icra dairesi, sicile kayıtlı ipotek ve intifa haklarına ait kayıtların terkin veya nakillerini yaptırır; yabancı sicile kayıtlı gemilerde, bu işlemin yapılması için geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın konsolosluğuna bildirimde bulunur.

BEŞİNCİ BAP

I - TAŞINIR REHNİNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ

Takip talebi:

Madde 145 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/65 md.)

Alacağı taşınır rehni ile sağlanmış alacaklı, takip talebinde 58 inci maddede yazılı hususlardan başka merhunun ne olduğunu ve merhun üçüncü şahıs tarafından verilmiş veya merhunun mülkiyeti üçüncü şahsa geçmiş ise onun ve merhun üzerinde sonra gelen rehin hakkı mevcut ise bu hakka sahip olan şahsın ismini de bildirir.

Ödeme emri :

Madde 146 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/66 md.)

Takip talebi üzerine, icra dairesi, keyfiyeti merhun üzerinde sonra gelen rehin hakkı sahibine bir ihbarname ile bildirir ve borçlu ile rehin maliki üçüncü şahsa aşağıdaki kayıtlara uygun olmak üzere birer ödeme emri gönderir:

1. Ödeme müddeti onbeş gündür.
2. Yedi gün içinde itiraz olunmaz ve 1 numaralı bendde yazılı müddet içinde borç ödenmezse rehni satılacağı bildirilir.

Ödeme emrine itiraz :

Madde 147 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/67 md.)

Ödeme emrine itiraz hakkında 62 den 72 nci maddeye kadar olan hükümler uygulanır. Ancak;

1. Rehni hakkına açıkça itiraz edilmemişse, alacaklının rehin hakkı takip safhası içinde artık tartışma konusu olamaz.
2. Sırf rehni hakkına itiraz bulunduğu takdirde, alacaklı, rehni paraya çevrilmesi yoluyla takipten vazgeçerek, takibin haciz yolu ile devamını isteyebilir. Bu takdirde, borçluya mal beyanında bulunması için yedi gün mühlet verilir.

II - İPOTEĞİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ

Takip talebi :

Madde 148 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/68 md.)

Taşınmaz ipotek alacaklısı, yetkili veya taşınmazın bulunduğu yer icra dairesine elindeki ipotek belgesinin akit tablosunun tapu idaresince verilmiş resmi bir örneğini ibrazla alacağın miktarını bildirir ve 58 inci maddeye göre takip talebinde bulunur.

Adres gösterme zorunluluğu:

Madde 148/a- (Ek: 17/7/2003-4949/41 md.)

İpotek sözleşmesinin tarafları veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanlar ya da bunların halefleri, tapu sicili müdürlüğüne yurt içinde bir tebligat adresi bildirmek zorundadırlar. Aksi takdirde ilgililerin tescil talebi, tapu sicili müdürlüğüne reddolunur.

Adresin değiştirilmesi tapu sicili müdürlüğüne bildirilmesi hâlinde sonuç doğurur. Yeni adresin bildirilmemesi hâlinde tebligatların eski adrese ulaştığı tarih tebellüğ tarihi sayılır.

1 – İcra emri:

Madde 149 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/69 md.)

İcra memuru, ibraz edilen akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva ettiğini ve alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ve taşınmaz üçüncü şahıs tarafından rehnedilmiş veya taşınmazın mülkiyeti üçüncü şahsa geçmişse ayrıca bunlara birer icra emri gönderir.

Bu icra emrinde borcun otuz gün içinde ödenmesi ve bu müddet içinde borç ödenmez ve icra mahkemesinden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmezse, alacaklının taşınmazın satışını isteyebileceği bildirilir.

İcranın geri bırakılması:

Madde 149/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/70 md.)

İcranın geri bırakılması hakkında 33 üncü maddenin 1, 2 ve 4 üncü fıkraları uygulanır.

(Değişik ikinci fıkra: 2/3/2005-5311/10 md.) İcra mahkemesinin geri bırakılma isteminin reddine ilişkin kararına karşı istinaf yoluna başvuran borçlu veya üçüncü şahıs, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nispetinde teminat yatırmadığı takdirde satış durmaz. Bölge adliye mahkemesince talebin reddi hâlinde bu teminat, ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenir.

(Ek fıkra: 21/2/2007-5582/5 md.) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, ikinci fıkrada yer alan oran yüzde otuz olarak uygulanır. İstinaf talebinin reddi halinde, teminat olarak alınan tutarın yarısı tazminat olarak alacaklıya ödenir. Alacaklının satış talebinden sonra takdir edilen ve kesinleşen kıymete göre, merhunun alacağı karşılamayacağı anlaşılırsa kalan tutar teminatın geriye kalan kısmından karşılanır, varsa teminatın kalan kısmı teminatı yatırana iade edilir.

2 – Ödeme emri:

Madde 149/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/70 md.)

149 uncu maddede yazılı haller dışındaki muaccel alacaklar için icra memuru, borçluya ve varsa taşınmaz sahibi üçüncü şahsa aşağıdaki kayıtlara uygun olmak üzere 60 ıncı maddeye göre birer ödeme gönderir.

1. Ödeme müddeti otuz gündür.

2. Yedi gün içinde itiraz olunmaz ve 1 numaralı bendde yazılı müddet içinde borç ödenmezse alacaklının taşınmazın satışını isteyebileceği bildirilir.

Ödeme emrine itiraz:

Madde 150 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/71 md.)

Borçlu veya üçüncü şahıs ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde itirazda bulunabilirler. Ancak, rehin hakkı itiraz konusu yapılamaz. İpoteğin iptali hakkında dava açılması halinde 72 nci madde hükümleri kıyasen uygulanır.

İtirazın incelenmesi usulü ve hükümleri:

Madde 150/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.)

Ödeme emrine itiraz hakkında 62 den 72 nci maddeye kadar olan hükümler uygulanır. Ancak;

1. İpotek, bir cari hesap veya işleyecek kredi vesaire gibi bir mukavelenin teminatı olarak verilmişse, icra mahkemesi bu mukavele ve bununla ilgili sair belge ve makbuzları 68 inci maddedeki esaslara göre incelemek yetkisini haizdir.

2. **(Değişik: 2/3/2005-5311/11 md.)** İtirazın kaldırılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulması hâlinde 149/a maddesinin ikinci fıkrası hükmü kıyas yoluyla uygulanır.

Kiracılara haber verme:

Madde 150/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.; Değişik: 6/6/1985 - 3222/18 md.)

Rehin, kiraya verilmiş bir taşınmaz ise icra memuru, alacaklının talebi üzerine takibin kesinleşmesini beklemeden kiracıları da takipten haberdar eder ve işleyecek kiralardan icra dairesine ödenmesini emreder. (Ek cümle: 17/7/2003-4949/42 md.) Şu kadar ki, bu şekilde işlem yapılması 132 ve 135 inci maddelerdeki hakları ortadan kaldırmaz. Kiracı ihtara rağmen kira paralarını icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır.

Tapu idaresine haber verme:

Madde 150/c – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.)

İcra memuru, ipotegün paraya çevrilmesi hakkındaki takibin başladığını tapu idaresine haber vermeye mecburdur. Tapu memuru, keyfiyeti taşınmazın siciline şerh verir. taşınmazı bu şerh tarihinden sonra iktisap edenlere icra veya ödeme emri tebliğ olunmaz.

Satış hazırlıkları:

Madde 150/d – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.; Değişik: 9/11/1988 - 3494/23 md.)

İcra dairesi, takip talebi üzerine satış hazırlıklarına başlar. Bu maksatla tapudan kayıt örneklerini ve belediyeden imar durumunu getirir, takibin kesinleşmesini beklemeden kıymet takdirini yaptırır.

III - MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Paraya çevirme müddeti:

Madde 150/e – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.)

(Değişik birinci fıkrası: 2/7/2012-6352/32 md.) Alacaklı, taşınır rehinin satışını ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren altı ay içinde, taşınmaz rehinin satışını da aynı tarihten itibaren bir yıl içinde isteyebilir.

Satış yukarıdaki fıkra gösterilen müddetler içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddetler içinde yenilenmezse takip düşer.

78 inci maddenin 2 nci fıkrası hükmü rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takipte de kıyasen uygulanır.

Muvakkat rehin açığı belgesi:

Madde 150/f – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.)

Alacaklının satış talebinden sonra takdir edilen ve kesinleşen kıymete göre merhunun alacağı karşılamıyacağı anlaşılırsa, alacaklının talebi üzerine kendisine açık kalan miktar için bir muvakkat rehin açığı belgesi verilir.

Alacaklı, bu belgeye dayanarak borçlunun diğer mallarının haczini icra memurundan talebedebilir ve 100 üncü maddedeki esaslar dahilinde diğer alacaklıların haczine iştirak edebilir. Bu takdirde alacaklı, rehinin satışı neticesinde, alacağının tahsil edilemeyen kısmını borçlunun diğer mahcuz mallarından rüçhansız olarak alır.

Paraya çevirme usulü:

Madde 150/g – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.; Değişik 9/11/1988 - 3494/24 md.)

Satılması istenen rehin hakkında 92 nci maddenin üçüncü fıkrası ve 93, 96, 97, 97/a, 98 ve 99 uncu maddeler ile 112'den 137 nci maddeye kadar olan hükümler kıyas yolu ile uygulanır.

Alacağın veya rehinin ilamla tesbit edilmiş olması:

Madde 150/h – (Ek: 18/2/1965 - 538/72 md.)

Alacağın veya rehin hakkının yahut her ikisinin bir ilamda veya ilam mahiyetini haiz belgelerde tesbit edilmiş olması halinde, ilamların icrasına dair hükümler kıyasen uygulanır.

Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi kredileri ve gayri nakdi kredileri teminen alınan ipotekler:

Madde 150/ı – (Ek: 9/11/1988 - 3494/25 md.; Değişik: 17/7/2003-4949/43 md.)

Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdî veya gayrinakdi bir krediyi kullandıran tarafın ibraz ettiği ipotek akıt tablosu kayıtsız ve şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmese dahi, krediyi kullandıran taraf, krediyi kullanan tarafa ait cari hesabın kesilmesine veya kısa, orta, uzun vadeli kredi hesabının muaccel kılınmasına ilişkin hesap özeti veya gayrinakdi kredinin ödenmiş olması nedeniyle tazmin talebinin veya borcun ödenmesine ilişkin ihtarın noter aracılığıyla krediyi kullanan tarafa kredi sözleşmesinde yazılı ya da ipotek akıt tablosunda belirtilen adrese gönderilmek suretiyle tebliğ edildiğini veya 68/b maddesi gereğince tebliğ edilmiş sayıldığını gösteren noterden tasdikli bir sureti icra müdürüne ibraz ederse icra müdürü 149 uncu madde uyarınca işlem yapar. Şu kadar ki, krediyi kullanan tarafın hesap özetine ve borcun ödenmesine ilişkin ihtara ya da gayrinakdi kredi nedeniyle tazmin talebine, kendisine tebliğ edildiği veya 68/b maddesi gereğince tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde noter aracılığıyla itiraz etmiş olduğunu ispat etmek suretiyle icra mahkemesine şikâyette bulunmak hakkı saklıdır. Bu takdirde krediyi kullandıran taraf alacağını 68/b maddesi çerçevesinde diğer belgelerle ispatlayabiliyorsa, krediyi kullanan tarafın şikâyeti reddedilir. İcra mahkemesinde yapılan inceleme sırasında, borçlu, borcun sona erdiğine veya ertelendiğine ilişkin resmî veya imzası ikrar edilmiş bir belge sunmadıkça takibin durdurulmasına karar verilemez. Hesap özeti, tazmin talebinin veya ihtarın ipotekli taşınmaz maliki üçüncü kişiye tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması Türk Medenî Kanununun 887 nci maddesinde öngörülen ödeme istemi yerine geçer.

Paylaştırma :

Madde 151 – Rehin bedelinden masrafların çıkarılmasında ve artanın alacaklılar arasında paylaşılmasında 138 inci madde hükmü tatbik olunur.

Satış tutarı alacaklıların alacağını ödemeğe yetmezse icra memuru 206 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre alacaklıların her birine ait sıra ve payları tayin eder.

141, 142 ve 144 üncü maddelerin hükümleri burada da caridir.

Rehin açığı belgesi:

Madde 152 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/73 md.)

Rehin, satış istiyenin alacağına derece itibariyle rüçhamı olan diğer rehinli alacakların tutarından fazla bir bedelle alıcı çıkmamasından dolayı satılamazsa veya satılıp da tutarı takip olunan alacağa yetmezse, alacaklıya bütün veya geri kalan alacağı için bir belge verilir.

Alacağın irat senedinden veya bir taşınmaz mükellefiyetinden doğmıyan alacaklı, bu suretle tahsil edemediği alacağı için borçlunun sıfatına göre iflas veya haciz yoluna gidebilir.

Alacaklı, satış yapılmamışsa artırma gününden, satış yapılması halinde satışın kesinleşmesi tarihinden itibaren bir sene içinde haciz yolu ile takip talebinde bulunursa yeniden icra veya ödeme emri tebliğine lüzum yoktur.

Rehin açığı belgesi, borç ikrarını mutazammın senet mahiyetindedir.

İpotekli alacakta alacaklının gaip bulunması veya borcu almaktan imtina:

Madde 153 – İpotekle temin edilmiş ve vadesi gelmiş bir alacağın borçlusu icra dairesine müracaatla alacaklısının gaip ve yerleşim yerinin meçhul bulunduğunu veya borcu almaktan ve ipoteği çözmekten imtina ettiğini beyan ederse icra dairesi on beş gün içinde daireye gelerek parayı almasını ve ipoteği çözmelerini alacaklıya usulüne göre tebliğ eder. Alacaklı bu müddet

içinde gelmediği veya gelipte kanunen makbul bir sebep beyan etmeksizin parayı almaktan ve ipoteği çözmekten imtina eylediği takdirde borçlu borcunu icra dairesine tamamıyla yatırırca icra mahkemesi verilen paranın alacaklı namına hıfzına ve ipotek kaydının terkinine karar verir. Bu karar tapu dairesine tebliğ edilerek ipotekli taşınmazın siciline geçirilir.

Vadesi gelmeyen borcun ipotek senedi mucibince işlemiş ve işleyecek bütün faizleri ile birlikte tediyisini deruhde eden borçlu hakkında da yukarıki hüküm cereyan eder.

(Ek: 29/6/1956 - 6763/42 md.; Mülga üçüncü fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.)

Rehin paraya çevrilmesine ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması:

Madde 153/a – (Ek: 14/1/2011-6103/41 md.)

Taşınır rehininin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bir gemi üzerindeki hapis hakkı ile gemi alacağının verdiği rehin hakkının paraya çevrilmesinde de uygulanır.

İpoteğin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler, gemi ipoteğinin paraya çevrilmesine de uygulanır. Bu hükümlerde geçen “taşınmaz” terimi Türkiye’de veya yurt dışında sicile kayıtlı olan gemileri; “tapu sicili” terimi gemi sicilini ve “ipotek” terimi gemi ipoteklerini anlatır. Gemi ipoteklerinin paraya çevrilmesinde, geminin ihtiyaten haczedildiği veya geminin sicile kayıtlı olduğu yer icra dairesi yetkilidir.

Taşınır rehininin ve ipoteğin paraya çevrilmesine ilişkin müşterek hükümler, gemiler üzerindeki rehin haklarının paraya çevrilmesine de uygulanır; şu kadar ki, bu Kanunun:

1. 150/e maddesinin birinci fıkrasında öngörülen süre, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için üç aydır.
2. 150/h maddesinin yerine Türk Ticaret Kanununun 1377 nci maddesi uygulanır.
3. 151 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için Türk Ticaret Kanununun 1389 ilâ 1397 nci maddesi hükümlerine göre düzenlenir.
4. 153 üncü maddesinin yerine Türk Ticaret Kanununun 1052 ve 1053 üncü maddeleri uygulanır.

ALTINCI BAP

İflas yoluyla takip

I - YETKİ :

İflas takiplerinde yetkili merci:

Madde 154 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/74 md.)

İflas yoluyla takipte yetkili merci, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu mahaldeki icra dairesidir.

Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler hakkında yetkili merci, Türkiye’deki şubenin, birden ziyade şubenin bulunması halinde merkez şubenin bulunduğu yerdeki icra dairesidir.

Borçlu ile alacaklı yetkili icra dairesini yazılı anlaşma ile tayin etmişlerse, o yerin icra dairesi dahi iflas takibi için yetkili sayılır.Şu kadar ki, iflas davaları için yetki sözleşmesi yapılamaz ve iflas davası mutlaka borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde açılır.

II – İFLAS YOLİYLE ADİ TAKİP :

Ödeme emri ve münderecatı:

Madde 155 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Borçlu iflas yoluyla takibe tabi şahıslardan olup da alacaklı isterse ödeme emrine yedi gün içinde borç ödenmediği takdirde alacaklının mahkemeye müracaatla iflas talebinde bulunabileceği ve borçlunun gerek borcu olmadığına ve gerek kendisinin iflasa tabi kimselerden bulunmadığına dair itirazı varsa bu müddet içinde dilekçe ile icra dairesine bildirmesi lüzumu ve konkordato teklif edebileceği ilave olunur.

İflas talebi ve müddeti:

Madde 156 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Ödeme emrindeki müddet içinde borçlu tarafından itiraz olunmamışsa alacaklı bir dilekçe ile Ticaret Mahkemesinden iflas kararı isteyebilir.

Bu dilekçeye borçlunun ödeme emrine itiraz etmediğini mübeyyin ödeme emri nüshasının raptedilmesi lazımdır.

Borçlu ödeme emrine itiraz etmişse takip durur ve alacaklı bu itirazın kaldırılması ile beraber borçlunun iflasına karar verilmesini bir dilekçe ile Ticaret Mahkemesinden isteyebilir.

İflas istemek hakkı ödeme emrinin tebliği tarihinden bir sene sonra düşer.

Talebin geri alınması ve yenilenmesi:

Madde 157 – İflas talebini geri alan alacaklı bir ay geçmedikçe bu talebini yenileyemez.

Yargılama usulü:

Madde 158 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/26 md.)

Alacaklının iflas takibi kesinleştiğinde 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edilir. İflas talebinin ilanından itibaren onbeş gün içinde diğer alacaklılar davaya müdahale veya itiraz ederek iflası gerektiren bir hal bulunmadığını ileri sürerek mahkemeden talebin reddini isteyebilirler.

Mahkeme, icra dosyasını celbeder ve basit yargılama usulüne göre duruşma yaparak, gerek iflas talebini gerek itiraz ve defileri umumi hükümler dairesinde tetkik ve intac eder. Şu kadar ki, borçlu takibe karşı usulü dairesinde itiraz etmemiş veya itiraz ve defileri varit görülmemişse mahkeme yedi gün içinde faiz ve icra masrafları ile birlikte borcunu ifa veya o miktar meblağın mahkeme veznesine depo edilmesini borçluya veya iflas davasında kendisini temsil etmiş olan vekiline, dava vicahda devam ediyorsa duruşmada, aksi takdirde Tebligat Kanunu hükümleri dairesinde yapılacak tebliğ ile emreder. Borçlu imtina ederse ilk oturumda iflasına karar verilir.

Muhafaza tedbirleri:

Madde 159 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/76 md.)

İflas talebi halinde mahkeme, ilk önce alacaklıların menfaati için zaruri gördüğü bütün muhafaza tedbirlerini emredebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklının talebi üzerine, mahkeme mutlaka bu tedbirlere karar vermeye mecburdur. Bu emirler iflas dairesince yerine getirilir.

Mahkeme, defter tutmadan gayri bir muhafaza tedbiri isteyen alacaklıdan, ileride haksız çıktığı takdirde borçlunun ve üçüncü şahsın bu yüzden uğrayabilecekleri zararları karşılamak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 96 ncı maddesinde yazılı bir teminat alınmasını isteyebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş veya alacak bir ilama bağlı ise teminat aranmaz. Devlet ve adli yardıma nail kimseler de teminat göstermek mecburiyetinde değildir.

Bu maddeye göre alınan muhafaza tedbirleri borçlu aleyhindeki icra takiplerine tesir etmez.

Masrafların peşin verilmesi:

Madde 160 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/77 md.)

İflas isteyen alacaklı ilk alacaklılar toplantısına kadar olan masraflardan sorumludur.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/27 md.) Mahkeme, bu masraflar ile iflas kararının kanun yolları için gerekli bütün tebliğ masraflarının peşin verilmesini ister.

Defter tutulması:

1 – Usulü:

Madde 161 – İflas talebinde bulunan alacaklı isterse, mahkeme borçluya ait malların bir defterinin tutulmasına karar verebilir. Bu defter iflas dairesi tarafından tutulur.

Borçlunun mallarını göstermemesi ve kilitli yerlerini açmaması gibi hallerde 80 ve 81 inci maddeler hükmü tatbik olunur.

2 – Neticeleri:

Madde 162 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/19 md.)

Borçlunun ve ailesinin idareleri için iflas memurunun bıraktığı mallar müstesna olmak üzere borçlu, defteri yapılmış olan malları aynen veya istenildiği zamanki kıymetiyle vermeye mecburdur.

3 – Devam müddeti:

Madde 163 – Takipte bulunan bütün alacaklılar razı olurlarsa yapılan defter iflas memuru tarafından iptal olunur. Defterin hükmü mahkemece temdit edilmemişse yapıldığı tarihten dört ay sonra kendiliğinden ortadan kalkar.

Kanun yollarına başvurma⁽¹⁾

Madde 164- (Değişik: 2/3/2005-5311/12 md.)

Ticaret mahkemesince verilen nihai kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

İflas tarihi:

Madde 165 – İflas hükmüyle açılır ve bu hükümde açılma anı gösterilir.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/29 md.) İflasa karar verilmesinden sonra iflas davasından feragat geçersizdir.

İflas kararının tebliği ve ilanı:

Madde 166 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/79 md.)

İflas kararı, iflas dairesine bildirilir.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/30 md.) Daire, kararı kendiliğinden ve derhal tapuya, ticaret sicil memurluğuna, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, mahalli ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelenlere bildirir. Daire, ayrıca kararı, karar tarihinde, tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri ile birlikte iflas edenin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve Ticaret Sicili Gazetesinde ilan eder. Tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetenin yayınlandığı yer aynı zamanda muamele merkezi ise mahalli gazetede ilan yapılmaz.⁽²⁾⁽³⁾

İflâsın kapandığı veya kaldırıldığı da aynı suretle bildirilir ve ilan olunur.

III - KAMBIYÖ SENETLERİ (ÇEK, POLİÇE VE EMRE MUHARRER SENET) HAKKINDAKİ HUSUSİ TAKİP USULLERİ:⁽⁴⁾

Takibin kabulü şartları:

Madde 167 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/80 md.)

Alacağı çek, poliçe veya emre muharrer senete müstenit olan alacaklı, alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, bu bölümdeki hususi usullere göre haciz yolu ile veya borçlu iflasa tabi şahıslardan ise iflas yolu ile takipte bulunabilir.

Alacaklı, takip talebinde 58 ınci maddedeki hususlardan başka iflasa tabi borçlusu aleyhine haciz ve iflas yollarından hangisini istediğini bildirmeğe ve takip talebine kambiyo senedinin aslını ve borçlu adedi kadar tasdikli örneğini eklemeğe mecburdur.

(1) Bu madde başlığı "Yargıtaya müracaat:" iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 44 üncü maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "kararı," kelimesinden sonra "karar tarihinde," ibaresi eklenmiş; ikinci ve üçüncü cümlesinde yer alan "trajı" kelimeleri "tirajı" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "yurt düzeyinde tirajı en yüksek beş gazeteden" ibaresi, "tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden"; üçüncü cümlesinde geçen "en yüksek" ibaresi ise, "ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(4) III üncü fasıl başlığı 18/2/1965 tarih ve 538 sayılı Kanunun 80 inci maddesi ile değiştirilmiş ve değişiklik metne işlenmiştir.

A) Haciz yolu ile takip:

Ödeme emri:

Madde 168 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/81 md.)

İcra memuru senedin kambiyo senedi olduğunu ve vadesinin geldiğini görürse, borçluya senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır:

1. **(Değişik: 2/7/2012-6352/33 md.)** Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,

2. **(Değişik: 2/7/2012-6352/33 md.)** Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,

3. Takibin müstenidi olan senet kambiyo senedi vasfını haiz değilse, beş gün içinde icra mahkemesine şikayet etmesi lüzumu,

4. **(Değişik: 9/11/1988 - 3494/31 md.)** Takip müstenidi kambiyo senedindeki imza kendisine ait olmadığı iddiasında ise bunu beş gün içinde açıkça bir dilekçe ile icra mahkemesine bildirmesi; aksi takdirde kambiyo senedindeki imzanın bu fasıl gereğince yapılacak icra takibinde kendisinden sadır sayılacağı ve imzasını haksız yere inkar ederse sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın yüzde onu oranında para cezasına mahkûm edileceği ve icra mahkemesinden itirazının kabulüne dair bir karar getirmediği takdirde cebri icraya devam olunacağı ihtarı.

5. **(Değişik: 6/6/1985 - 3222/21 md.)** Borçlu olmadığı veya borcun itfa edildiği veya mehil verildiği veya alacağın zaman aşımına uğradığı veya yetki itirazını sebepleri ile birlikte beş gün içinde icra mahkemesine bir dilekçe ile bildirerek icra mahkemesinden itirazın kabulüne dair bir karar getirmediği takdirde cebri icraya devam olunacağı ihtarı.

6. **(Değişik: 17/7/2003-4949/45 md.)** İtiraz edilmediği ve borç ödenmediği takdirde on gün içinde 74 üncü maddeye, itiraz edilip de reddedildiği takdirde ise üç gün içinde 75 inci maddeye göre mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapisle tazyik edileceği, mal beyanında bulunmaz veya hakikate aykırı beyanda bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarı.

60 inci maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

a) Borca itiraz:

Madde 169 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/82 md.)

Borçlu, 168 inci maddenin 5 numaralı bendine göre borca karşı yapacağı itirazını bir dilekçe ile icra mahkemesine bildirir. Bu itiraz satıştan başka icra takip muamelelerini durdurmaz.

İtirazın incelenmesi:

Madde 169/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/83 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/46 md.) İcra mahkemesi hâkimi, itiraz sebeplerinin tahkiki için iki tarafı en geç otuz gün içinde duruşmaya çağırır. Hâkim, duruşma sonucunda borcun olmadığı veya itfa veya imhal edildiğinin resmî veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispatı hâlinde itirazı kabul eder. İcra mahkemesi hâkimi yetki itirazının incelenmesinde taraflar gelmese de gereken kararı verir.

(Değişik ikinci fıkra: 17/7/2003-4949/46 md.) İcra mahkemesi hâkimi, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak ibraz ettiği belgelerden borcun itfa veya imhal edildiği veya senedin metninden zamanaşımına uğradığı veya borçlunun borçlu olmadığı yahut icra dairesinin yetkili olmadığı kanaatine varırsa, daha evvel itirazın esası hakkındaki kararına kadar icra takibinin muvakkaten durdurulmasına karar verebilir.

(Değişik : 9/11/1988 - 3494/32 md.) Borçlunun ibraz ettiği belge altındaki imza alacaklı tarafından inkar edilirse, icra hakimi, 68/a maddesindeki usule göre yapacağı inceleme neticesinde imzanın alacaklıya ait olduğuna kanaat getirdiği takdirde, borçlunun itirazının kabulüne karar verir ve alacaklıyı, sözü edilen belgenin taalluk ettiği değer veya miktarın yüzde onu oranında para cezasına mahkûm eder. Alacaklı birinci fıkra gereğince çağrıldığı duruşmaya gelmediği takdirde icra hakimi alacağın itiraz edilen kısmı için icranın muvakkaten durdurulmasına karar verir. Bunun üzerine alacaklı en geç altı ay içinde icra mahkemesi önünde duruşma talep ederek makbuz altındaki imzanın kendisine ait olmadığını ispat etmek suretiyle, takibin devamına karar alabilir. İcra mahkemesi, imzanın alacaklıya ait olmadığına karar verirse borçluyu, sözü edilen belgenin taalluk ettiği değer veya miktarın yüzde onu oranında para cezasına mahkûm eder.

İcra hakimi, borçlunun zamanaşımı itirazını alacaklının ibraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre varit görür ve alacaklı da zamanaşımının kesildiğini veya tatil edildiğini resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat edemezse, itirazın kabulüne; aksi halde reddine karar verir.

İtirazın kabulü kararı ile takip durur. Alacaklının genel hükümlere göre dava açmak hakkı mahfuzdur. Alacaklı, genel mahkemede dava açarsa, inkar tazminatı ve para cezasının tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve bu davayı kazanırsa hakkında verilmiş olan inkar tazminatı ve para cezası kalkar.

(Ek fıkra: 9/11/1988 - 3494/32 md.) (Değişik birinci cümle: 17/7/2003-4949/46 md.) Borçlunun itirazının icra mahkemesince esasa ilişkin nedenlerle kabulü hâlinde kötü niyeti veya ağır kusuru bulunan alacaklı, takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere; takip muvakkaten durdurulmuş ise bu itirazın reddi hâlinde borçlu, diğer tarafın isteği üzerine takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkûm edilir. Borçlu, menfi tespit ve istirdat davası açarsa yahut alacaklı genel mahkemede dava açarsa, hükmolunan tazminatın tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve dava lehine sonuçlanan taraf için, daha önce hükmedilmiş olan tazminat kalkar. ⁽¹⁾

(Değişik son fıkra: 2/3/2005-5311/13 md.) İtirazın reddi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması, hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Şu kadar ki, borçlu 33 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre teminat gösterirse icra durur.

b) İmzaya itiraz:

Madde 170 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/33 md.)

Borçlu, 168 inci maddenin 4 numaralı bendine göre kambiyo senedindeki imzanın kendisine ait olmadığı yolundaki itirazını bir dilekçe ile icra mahkemesine bildirir. Bu itiraz satıştan başka icra takip muamelelerini durdurmaz.

İcra mahkemesi duruşmadan önce yapacağı incelemede, borçlunun itiraz dilekçesi kapsamından veya eklediği belgelerden edindiği kanaata göre itirazı ciddi görmesi halinde alacaklıya tebliğe gerek görmeden itirazla ilgili kararına kadar icra takibinin geçici olarak durdurulmasına evrak üzerinde karar verebilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/47 md.) İcra mahkemesi, 68/a maddesinin dördüncü fıkrasına göre yapacağı inceleme sonunda, inkâr edilen imzanın borçluya ait olmadığına kanaat getirirse itirazın kabulüne karar verir. İtirazın kabulü kararı ile takip durur. Alacaklının genel hükümlere göre dava açma hakkı saklıdır. İnkâr edilen imzanın borçluya ait olduğu anlaşılırsa ve itiraz ile birlikte takip ikinci fıkraya göre durdurulmuşsa, borçlu sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve takip konusu alacağın yüzde onu oranında para cezasına mahkûm edilir ve itiraz reddedilir. ⁽²⁾

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 34 üncü maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “yüzde kırktan” ibaresi “yüzde yirmisinden” olarak değiştirilmiştir.

(2) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanununun 35 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “yüzde kırkıktan” ibaresi “yüzde yirmisinden” olarak değiştirilmiştir.

Borçlu menfi tespit veya istirdat davası açarsa, hükmolunan tazminatın ve para cezasının tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve davanın borçlu lehine sonuçlanması hâlinde daha önce hükmedilmiş olan tazminat ve para cezası kalkar.

(Değişik birinci cümle: 17/7/2003-4949/47 md.) İcra mahkemesi, itirazın kabulüne karar vermesi hâlinde, senedi takibe koymada kötü niyeti veya ağır kusuru bulunduğu takdirde alacaklıyı senede dayanan takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata ve alacağın yüzde onu oranında para cezasına mahkûm eder. Alacaklı genel mahkemede dava açarsa, para cezasının tahsili dava sonuna kadar tehir olunur ve bu davayı kazanırsa hakkında verilmiş olan para cezası kalkar.

Borçlunun kambiyo hukuku bakımından şikayeti:

Madde 170/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/85 md.)

Borçlu, alacaklının bu fasıl hükümlerine göre takip hakkı olmadığını 168 inci maddenin 3 üncü bendine göre şikayet yolu ile ileri sürebilir.

İcra mahkemesi müddetinde yapılan şikayet veya itiraz dolayısıyla, usulü dairesinde kendisine intikal eden işlerde takibin müstenidi olan kambiyo senedinin bu vasfı haiz olmadığı veya alacaklının kambiyo hukuku mucibince takip hakkına sahip bulunmadığı hususlarını re'sen nazara alarak bu fasla göre yapılan takibi iptal edebilir.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/34 md.) Her ne suretle olursa olsun, imza inkarı itirazı geri alınmış veya borç kısmen veya tamamen kabul edilmiş ise bu madde hükmü uygulanmaz.

Uygulanacak diğer hükümler:

Madde 170/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/85 md.; Değişik: 17/7/2003-4949/48 md.)

61 inci maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ve 62 ilâ 72 nci maddeler bu fasıl hükümlerine aykırı olmadıkça, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip hakkında da uygulanır.

B) İFLAS YOLU İLE TAKİP:

Ödeme emri:

Madde 171 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/86 md.)

İcra memuru, senedin kambiyo senedi olduğunu ve vadesinin geldiğini görürse borçluya senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir.

Ödeme emrine şunlar yazılır:

1. **(Değişik: 2/7/2012-6352/36 md.)** Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,

2. **(Değişik: 2/7/2012-6352/36 md.)** Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtar,

3. Kambiyo senedine ve borca dair her türlü itiraz ve şikayetlerini sebepleriyle birlikte diğer tarafa tebliğ edilecek nüshadan bir fazla dilekçe ile beş gün içinde icra dairesine bildirmesi ihtar,

4. Beş gün içinde borç ödenmediği, itiraz ve şikayet edilmediği takdirde, alacaklının ticaret mahkemesinden borçlunun iflasını talep edebileceği ihtar.

60 inci maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

İtiraz veya şikayet:

Madde 172 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/87 md.)

Ödeme emrine itiraz veya şikayet etmek isteyen borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren beş gün içinde her türlü itiraz veya şikayetini sebepleri ile birlikte diğer tarafa tebliğ edilecek nüshadan bir fazla dilekçe ile icra dairesine bildirmeye mecburdur. Bu dilekçenin bir nüshası derhal alacaklıya tebliğ olunur.

İflas davası:

a) İtiraz veya şikayet olunmaması:

Madde 173 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/88 md.)

Borçlu beş gün içinde borcu ödemez, itiraz veya şikayette de bulunmazsa, alacaklı, bu durumu tevsik eden ödeme emri nüshası ile ticaret mahkemesinden borçlunun iflasına karar verilmesini isteyebilir.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/35 md.) İflas takibi kesinleştiğinde 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edilir. İflas talebinin ilanından itibaren onbeş gün içinde diğer alacaklılar davaya müdahale veya itiraz ederek iflası gerektiren bir hal bulunmadığını ileri sürerek mahkemeden talebin reddini isteyebilirler.

Mahkeme, takip dosyasını getirtir ve basit yargılama usulü ile yapacağı inceleme sonunda borcun ödenmediği, itiraz ve şikayette de bulunmadığını tesbit ederse yedi gün içinde faiz ve icra masrafları ile birlikte borcun ifa veya o miktar meblağın mahkeme veznesine depo edilmesini 158 inci madde uyarınca emreder. Bu emir yerine getirilmezse borçlunun iflasına karar verilir. Şu kadar ki, borçlu ödeme emrinde yazılı müddetin geçmesinden sonra borcu ödediğine dair resmi bir belge ibraz ederse iflas yolu ile takip talebi ve iflas davası düşer.

Borçlu, ticaret mahkemesine 65 inci maddeye göre gecikmiş itirazda bulunabilir. Mahkeme mazereti yerinde görürse iflas davasını 174 üncü madde uyarınca karara bağlar.

b) İtiraz veya şikayet olunması:

Madde 174 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/89 md.)

Alacaklı, borçlunun itiraz ve şikayetinin kaldırılmasını ve iflasına karar verilmesini ticaret mahkemesinden isteyebilir. Mahkeme 158 inci madde uyarınca iflas davasını karara bağlar.

c) İstirdat davası:

Madde 175 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/90 md.)

İflas takibine itiraz etmemesi yüzünden borçlu olmadığı bir parayı ödeyen kimse 72 nci madde uyarınca geri almak hakkını haizdir.

d) Uygulanacak hükümler:

Madde 176 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/91 md.)

156 ncı maddenin son fıkrası ile 157 ila 166 ncı madde hükümleri burada da uygulanır.

C) MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Alacaklı ve borçluya verilecek belgeler:

Madde 176/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/92 md.)

İcra dairesi 60 ve 64 üncü maddeler gereğince alacaklıya ödeme emrinin bir nüshasını verir.

Borçluya, itiraz eylediğine dair bedava ve pulstuz bir belge verilir.

Birden fazla borçlu bulunması:

Madde 176/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/92 md.)

Bir çek, poliçe veya emre muharrer senedin takip edilen borçlusu birden ziyade olup da hepsi iflasa tabi şahıslardan ise, alacaklının bunlar hakkında aynı talepte (Haciz veya iflas) bulunması lazımdır. Bu halde, borçlu tarafından itiraz vukuunda talebin mahiyetine göre 169, 169 a. ve 170 inci veya 174 üncü maddeler hükümleri uygulanır.

Bir senetle takip edilen borçlular içinde iflasa tabi olmıyan bir şahıs bulunup da alacaklı iflasa tabi olanlar aleyhine iflas, tabi olmıyanlar aleyhine haciz yoluna gitmek isterse, bu yollara mahsus ayrı iki takip talebinde bulunmaya mecburdur. Bu halde takip taleplerinden birine kambiyo senedinin icra memuru tarafından tasdik edilmiş bir sureti eklenir. İcra memuru, senedin bu suretine, senedin aslının kendisinde bulunduğunu yazar.

IV. DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLAS HALLERİ

Evvelce takibe hacet kalmaksızın iflas:

A - Alacaklının talebi:

Madde 177 – Aşağıdaki hallerde alacaklı evvelce takibe hacet kalmaksızın iflasa tabi borçlunun iflasını isteyebilir.

1 - Borçlunun malum yerleşim yeri olmaz, taahhütlerinden kurtulmak maksadiyle kaçar, alacaklıların haklarını ihlal elen hileli muamelelerde bulunur veya bunlara teşebbüs eder yahut haciz yoluyla yapılan takip sırasında mallarını saklarsa;

2 - Borçlu ödemelerini tatil eylemiş bulunursa;

3 - 301 inci maddedeki hal varsa;

4 - İlama müstenit alacak icra emriyle istenildiği halde ödenmemişse Türkiye'de bir yerleşim yeri veya mümessili bulunan borçlu dinlenmek için kısa bir müddette mahkemeye çağırılır.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/36 md.) Bu Kanunun 178 inci maddesinin ikinci fıkrası burada da uygulanır.

B - Borçlunun müracaatıyla:

Madde 178 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/93 md.)

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/37 md.) İflas tabi bir borçlu, aciz halinde bulunduğunu bildirerek yetkili mahkemeden iflasını isteyebilir. Borçlu, bu halde bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren mal beyanını iflas talebine eklemek zorundadır. Bu belge mahkemeye ibraz edilmedikçe iflasa karar verilemez.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/37 md.) İflas talebi 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edilir. Alacaklılar iflas talebinin ilanından itibaren onbeş gün içinde davaya müdahale veya itiraz ederek, borçlunun iflas talebini, hakkındaki takipleri ertelemek ve borçlarını ödemeyi geciktirmek için yaptığını ileri sürerek mahkemeden talebin reddini isteyebilirler.

İflas tabi bir borçlu aleyhine alacaklılardan birinin haciz yolu ile takibi neticesinde yapılan haciz borçlunun yarı mevcudunun elinden çıkmasına sebep olup da kalamı muaccel ve vadesi bir sene içinde hülül edecek diğer borçlarını ödemeye yetişmiyorsa borçlu derhal aczini bildirerek iflasını istemeye mecburdur.

Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin iflası ve iflasın ertelenmesi: ⁽¹⁾

Madde 179- (Değişik: 15/7/2016-6728/1 md.)

Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin, aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre borca batık olduğu idare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye hâlinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar verilir. Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelenendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir.

İyileştirme projesinde, yeni nakit kaynak konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynaklar ve önlemler ile erteleme süresince tüm işletme giderlerinin ve çalışma sermayesinin nasıl karşılanacağı gösterilir.

Mevcut borçların ödeme süre ve tutarlarını, alacaklıların adreslerini, faaliyet gösterilen sektörün özelliklerine göre stoklar ile bunların bekleme sürelerini ve tutarlarını gösteren listeler, vergi dairesine sunulmuş en son bilanço ve gelir tablosu, şirket veya kooperatifin ticaret sicili tasdiknamesi ile iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren diğer bilgi ve belgelerin, işletmenin devamlılığı esasına göre düzenlenmiş ara bilançoyla birlikte mahkemeye sunulması zorunludur.

Üçüncü fıkrada belirtilen liste ve belgelerin iflasın ertelenmesi talebiyle birlikte sunulmaması veya mahkemece verilecek iki haftalık kesin süre içinde tamamlanmaması hâlinde iflasın ertelenmesi talebi ispatlanamamış sayılır ve borca batık olduğunun anlaşılması hâlinde talep sahibi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verilir.

Daha önce iflasın ertelenmesinden yararlanmış bir sermaye şirketi veya kooperatif, duruma göre uzatma dâhil erteleme süresinin bitiminden itibaren bir yıl geçmedikçe iflasın ertelenmesi talebinde bulunamaz.

Erteleme yargılaması: ⁽²⁾

Madde 179/a- (Ek: 17/7/2003-4949/50 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/2 md.)

Mahkeme, iflasın ertelenmesi talebinde bulunulması üzerine, yönetim organının yerine geçmesi ya da yönetim organı kararlarını veya işlemlerinin bir kısmını veya tamamını onaylaması ve ayrıca envanter işlemlerini başlatarak kontrolü altında yürütmesi için, derhal, görevinin gerektirdiği mesleki ve teknik yeterliliğe sahip, yeterli sayıda kayyım atar.

(1) Bu madde başlığı "Anonim, limited, kooperatif şirketlerinin iflası:" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 49 uncu maddesiyle "Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin iflası:" şeklinde, bu madde başlığında 15/7/2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Erteleme tedbirleri:" iken, 15/7/2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İflasın ertelenmesi talebi, kayyımın atanmasına ilişkin karar, kayyımın mahkemece belirlenmiş görevleri ve temsil yetkisi ile bunların sınırları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir. Bu ilanda alacaklıların iflasın ertelenmesi talebinin ilanından itibaren iki haftalık kesin süre içinde itiraz ederek iflasın ertelenmesi şartlarının bulunmadığını ileri sürebilecekleri ve mahkemeden talebin reddini isteyebilecekleri belirtilir.

Mahkeme ayrıca şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması ve faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli olan tedbirleri alır; 179/b maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraya hükümleri saklı kalmak ve toplam iflasın ertelenmesi süresinden sayılmak kaydıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere şirket veya kooperatif aleyhine takip yapılmasını yasaklayabilir veya evvelce başlatılmış takipleri durdurabilir. Bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

İflasın ertelenmesi yargılaması sırasında tedbir talebinin reddi veya bu talebin kabulü hâlinde aynı mahkemeye yapılacak itiraz üzerine verilecek kararlara karşı 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci ve devamı maddeleri uyarınca istinaf yoluna başvurulabilir.

Kayyım, mahkemece uygun görülecek sürelerde, sermaye artırımını ödemelerinin gerçekliği ve bunların kullanım yerlerini de gösterecek şekilde şirket veya kooperatifin faaliyetleri hakkında rapor verir.

Mahkeme gerektiğinde kayyımın görevine son verebilir ve görevine son verilen ya da istifa eden kayyımın yerine yenisini seçer. Mahkemece atanan kayyımlar, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanlığına bildirilir. Bir kişi aynı anda en fazla üç dosyada kayyım olarak atanabilir. Kayyımın sorumlulukları hakkında 227 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Mahkeme, gerekli görürse idare ve temsille vazifelenirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir.

Şirket veya kooperatif, erteleme yargılaması sırasında ancak bir defaya mahsus olmak üzere revize iyileştirme projesi verebilir.

İflasın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır.

Mahkeme, projeyi ciddi ve inandırıcı bulur ve şirket veya kooperatifi iflasın ertelenmesine layık görürse iflasın ertelenmesine; şirket veya kooperatifin borca batık olmadığını tespit ederse erteleme talebi ile iflas davasının reddine; aksi takdirde şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.

Erteleme kararı ve sonuçları: ⁽¹⁾

Madde 179/b- (Ek: 17/7/2003-4949/50 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/3 md.)

Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyati tedbir ile ihtiyati haciz kararları uygulanmaz; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

(1) Bu madde başlığı "Erteleme kararının etkileri:" iken, 15/7/2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre mahkemece uygun görülmesi hâlinde bir yıl daha uzatılabilir. Uzatma talebi hakkında karar verilebilmesi için erteleme kararının kesinleşmesi bekletici sorun yapılır. Uzatma yargılaması sırasında ancak bir defa revize iyileştirme projesi verilebilir.

İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme 179/a maddesi uyarınca atanan kayyımın görevine devam etmesine karar verebileceği gibi aynı niteliklere sahip yeni kayyım da atayabilir. Kayyım, takvim yılının her üç aylık dönem sonu itibarıyla şirketin projeye uygun olarak iyileşme gösterip göstermediğini mahkemeye rapor eder. Kayyım ayrıca şirketteki olağanüstü gelişmeleri mahkemeye derhal rapor etmekle yükümlüdür.

Erteleme süresi sonunda, kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan borca batıklığın devam ettiğini tespit eden mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.

Erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporundan şirketin veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak şirketin veya kooperatifin iflasına; şirket veya kooperatifin bu aşamada borca batıklığının ortadan kalktığı sonucuna varırsa, erteleme talebi ile iflas davasının reddine karar verir.

İflasın ertelenmesi talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararların hüküm fıkraları tescil edilmek üzere ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir ve 166 ncı maddenin ikinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde öngörülen usulle ilan ettirilir.

Kanun yolları:

Madde 179/c- (Ek: 15/7/2016-6728/4 md.)

İflasın ertelenmesi talebi üzerine mahkemece verilen nihai kararlara karşı borçlu şirket veya kooperatif ya da erteleme talep eden alacaklı tarafından kararın tebliğinden; diğer ilgililer tarafından ise kararın ilanından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı da aynı esaslar dâhilinde on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemesince iflasın ertelenmesi kararının kaldırılması veya bölge adliye mahkemesi tarafından verilen iflasın ertelenmesi kararının Yargıtay tarafından bozulması hâlinde, borçlunun malvarlığı üzerindeki tedbirler devam eder. Mahkeme davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

Reddolanın miraslar:

Madde 180 – Reddolanın mirasların tasfiyesi sekizinci bap hükümlerine göre ait olduğu mahkemece yapılır. Terekenin resmen tasfiyesine dair Kanunu Medeni hükümleri mahfuzdur.

Usul:

Madde 181 – 159, 160, 164, 165 ve 166 ncı maddeler bu fasıl hükmüne göre vukua gelen iflaslara da tatbik olunur.

V. İFLASIN KALDIRILMASI

İflasın kaldırılması:

Madde 182 – Borçlu bütün alacaklılarının taleplerinin geri aldıklarına dair bir beyanname veya tekmil alacakların itfa olunduğu hakkında bir vesika gösterir veya akdolanun konkordato tasdik edilirse mahkeme, iflasın kalkmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için mallarının kendisine iadesine karar verir.

(Değişik ikinci fıkra: 2/3/2005-5311/14 md.) İflâsın kaldırılmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kaldırılması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâsın kaldırıldığı ilan olunur.

Redd olunmuş bir miras tasfiyesinin durdurulması:

Madde 183 – Bir tereke 180 inci madde mucibince tasfiye halinde bulunur ve tasfiyenin kapanmasından evvel mirasçılardan biri gelerek mirası kabul eylediğini bildirirse borçların ödenmesi için mirasçının teminat göstermesi mukabilinde mahkeme tasfiyeyi durdurur.

YEDİNCİ BAP

İflâsın hukuki neticeleri

1 – Borçlunun malları hakkında iflâsın neticeleri:

İflâs masası:

Madde 184 – İflâs açıldığı zamanda müflisin haczi kabil bütün malları hangi yerde bulunursa bulunsun bir masa teşkil eder ve alacakların ödenmesine tahsis olunur. İflâsın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen mallar masaya girer.

Müflis namına gelen mektuplar iflâs idaresi tarafından açılır ve sair mevruyelerin de masaya gönderilmesi posta idaresine bildirilir.

Rehinli mallar ve üretime yönelik yerler:

Madde 185 – Üzerinde rehin bulunan mallar rehin sahibi alacaklının rüçhan hakkı mahfuz kalmak suretiyle masaya girer ve iflâs idaresi tarafından en yakın ve münasip zamanda paraya çevrilip muhafaza ve satış masrafları çıkarıldıktan sonra rehinli alacaklıya hakkı verilir. **(Ek cümle:17/7/2003-4949/51 md.)** Ancak, rehin sahibi alacaklı, istediği takdirde iflâstan sonra da masaya karşı rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir.

Rehnin kıymeti rehinle temin edilen alacağa kafi gelmiyeceği borsa rayiciyle tahakkuk eder ve mürtehin rehnin satılmasını istemezse rehin, masadan muvakkaten çıkarılır.

Rehinli alacak sahibi bu işlere ait muamelelerden dolayı icra mahkemesine şikayet hakkını haizdir.

(Ek:9/11/1988 - 3494/38 md.) Fabrikaların, imalathanelerin ve bunlara benzer üretime yönelik yerlerin, üzerinde rehin bulunmasa dahi, iflâs idaresince derhal satışı yapılır.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/38 md.) Bu maddeye göre yapılacak satışlar, 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edilir.

İhtiyaten veya icraen haczedilen şeyler:

Madde 186 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/94 md.)

İhtiyaten haczedilmiş mallarla iflâs açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer.

İflâsın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ila 144 üncü maddeler hükümlerine göre haciz koyduran alacaklılara paylaşılır. Artan kısım iflâs masasına intikal eder.

İptal davasına tabi haklar:

Madde 187 – 201 inci madde ile 277 den 284 üncüye kadar olan maddeler mucibince iptal davasına mevzu olabilecek bütün şeylerin masaya intikali için iflâs idaresi lazım gelen davaları açar.

Bedelinin tahsili için verilmiş emre veya hamiline muharrer senetler:

Madde 188 – Sırf bedelini tahsil etmek için yahut tayin edilen ilerdeki bir tediyeye karşılık olarak müflise devredilmiş olan hamiline veya emre muharrer senetleri devredenler geriye istiyebilir.

Başkasına ait malın satış bedeli:

Madde 189 – Müflis başkasına ait bir malı satıp da iflasın açılmasından evvel parasını almamış ise mal sahibi, bu mal için yapılan masrafların masaya tesviyesi mukabilinde alıcıda olan alacağın kendisine temlikini yahut satılan şeyin bedeli masaya ödenmiş ise bu bedelin kendisine verilmesini istiyebilir.

Satıcının geri alma hakkı:

Madde 190 – Satıldığı ve gönderildiği halde iflasına hükmolunmazdan evvel müflisin eline geçmiyen mallar için masa tarafından bedeli verilmiş olmadıkça satıcı istirdat iddiasında bulunabilir.

(Değişik : 29/6/1956 - 6763/42 md.) Bu mallar iflasın ilanından evvel taşıma senedi, konişmento, makbuz senedi, varant gibi emtiayı temsil eden bir senetle iyi niyet sahibi üçüncü bir şahsa satılmış veya rehnedilmiş olurlarsa artık geri alınamazlar.

Müflisin tasarrufa ehliyetsizliği ve poliçe ödenmesi hükümleri:

Madde 191 – Borçlunun iflas açıldıktan sonra masaya ait mallar üzerinde her türlü tasarrufu alacaklılara karşı hükümsüzdür.

İflas açılmadan evvel borçlu tarafından imza edilmiş emre muharrer bir senet veya üzerine keşide olunmuş bir poliçe iflasın ilanından evvel vadesinde müflis tarafından ödenmiş olursa iflastan haberdar olmıyan ve ödemenin reddi halinde üçüncü bir şahsa rücu hakkını kullanabilecek vaziyette bulunan hamilden ödenen meblağ geri alınamaz.

Müflise ödeme:

Madde 192 – İflasın açılmasından sonra müflis hiçbir ödeme kabul edemez. Müflise ödemede bulunan kimse müflisin alacaklılarına karşı ancak masaya giren para veya kıymet nispetinde borcundan kurtulur. Bununla beraber iflasın ilanından evvel müflise ödemede bulunan borçlu iflastan haberi yoksa borcundan kurtulur.

Takibin durması ve düşmesi:

Madde 193 – **(Değişik: 18/2/1965 - 538/95 md.)**

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/39 md.) İflasın açılması, borçlu aleyhinde haciz yoluyla yapılan takiplerle teminat gösterilmesine ilişkin takipleri durdurur.

İflas kararının kesinleşmesi ile bu takipler düşer.

İflasın tasfiyesi müddetince müflise karşı birinci fıkradaki takiplerden hiçbiri yapılamaz.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/39 md.) Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yapılan takiplere iflastan sonra da takip alacaklıları tarafından iflas masasına karşı devam edilir ve satış bedeli 151 inci maddeye göre rehinli alacaklılara paylaştırılır. Artan kısım iflas masasına intikal eder. Şu kadar ki, takip alacaklısı, iflastan önce başlamış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçerek, rehnin 185 inci maddeye göre satılmasını isteyebilir.

Hukuk davalarının tatili:

Madde 194 – (Değişik birinci fıkra : 9/11/1988 - 3494/40 md.) Acele haller müstesna olmak üzere müflisin davacı ve davalı olduğu hukuk davaları durur ve ancak alacaklıların ikinci toplanmasından on gün sonra devam olunabilir. Bu hüküm şeref ve haysiyete tecavüzdən, vücut üzerinde ika olunan zararlardan doğan tazminat davaları ile evlenme, ahvali şahsiye veya nafaka işlerine müteallik ihtilaflara, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerle ilgili olarak açılmış olan hukuk davalarına tatbik olunmaz.

Dava durduğu müddetçe zamanaşımı ve hakkı düşüren müddetler işlemez.

II. ALACAKLILARIN HAKLARI ÜZERİNE İFLASIN TESİRLERİ

Müflisin borçlarının muacceliyet kesbetmesi:

Madde 195 – Borçlunun gayri taşınır mallarının rehni suretiyle temin edilmiş olan alacaklar müstesna olmak üzere iflasın açılması müflisin borçlarını muaccel kılar. İflasın açıldığı güne kadar işlemiş faiz ile takip masrafları anaya zammolunur.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/41 md.) Müflisin vadesi gelmemiş faizsiz borçlarından yıllık kanuni faiz hesabıyla iskonto yapılır.

Faiz:

Madde 196 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/42 md.)

İflasın açılması ile birlikte, iflas masasına giren alacaklarda faiz işlemeye devam eder.

Rehinle temin edilmemiş alacaklarda ticari olmayan işlerdeki faiz oranı uygulanır.

Ancak, bu maddeye göre alacaklılara tahakkuk edecek faiz ödemeleri, 195 inci maddeye göre hesaplanan ana paralar ödendikten sonra bakiyesi üzerinden yapılır.

Şarta muallak alacaklar:

Madde 197 – Alacaklı taliki bir şarta veya gayri muayyen bir vadeye muallak bulunan alacağını da kaydettirebilir. Fakat hissesini şartın tahakkukunda veya vadenin hulülünde alır.

Kayıd hayatla irat mukavelenamesinden doğan iddialarda Borçlar Kanununun 509 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası hükmü caridir.

Mevzuu para olmıyan alacakların paraya çevrilmesi:

Madde 198 – Mevzuu para olmıyan alacak ona muadil bir kıymette para alacağına çevrilir. Şu kadar ki iflas idaresi taahhüdün aynen ifasına deruhte edebilir. Bu takdirde alacaklı talep ederse iflas idaresi teminat gösterir.

Borçlar Kanununun 290 ncı maddesi hükümleri mahfuzdur.

Tamam olmuş satışların ifası:

Madde 199 – İflasın açılmasından evvel borçluya bir mal satıp teslim eden satıcı fesih ve geri almak hakkını açıkça muhafaza etmiş olsa bile, akti feshedemez ve sattığını geri alamaz.

Takas:

Madde 200 – Alacaklı alacağını müflisin kendinde olan alacağı ile takas edebilir. Aşağıdaki hallerde takas yapılamaz.

- 1 – Müflisin borçlusu iflas açıldıktan sonra müflisin alacaklısı olursa;
- 2 – Müflisin alacaklısı iflas açıldıktan sonra müflisin veya masanın borçlusu olursa;
- 3 – Alacaklının alacağı hamile muharer bir senede müstenit ise.

(Değişik: 29/6/1956 - 6763/42 md.) Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin iflasları halinde esas mukavele gereğince verilmesi lazımgelen hisse senedi bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımları veya konması taahhüt edilen ve fakat konmamış olan sermayeler bu şirketlerin borçlarıyla takas edilemez.

Takasa itiraz:

Madde 201 – Müflisin borçlusu iflasın açılmasından evvel alacaklısının aciz halinde bulunduğunu bilerek masanın zararına kendisine veya üçüncü bir şahsa takas suretiyle bir menfaat temin etmek için müflise karşı bir alacak ihdas ederse bu takasa mahkemede itiraz olunabilir.

Müflisin kefil olduğu borçlar:

Madde 202 – Müflisin kefil olduğu borçlar vadeleri gelmese bile masaya zimmet olarak kaydolunur.

Masa ödediği para nispetinde asıl ve müşterek borçluların alacaklıları yerine geçer (Borçlar Kanunu 496.) Asıl borçlunun veya müşterek borçlulardan birinin iflası halinde 203 ve 204 üncü maddeler tatbik olunur.

Müşterek borçluların bir zamanda iflası:

Madde 203 – Bir borcu birlikte taahhüt edenlerin iflas muameleleri bir zamana tesadüf ederse alacaklı alacağının tamamını müflislerin her birinin masasından isteyebilir.

Toplanan hisseler alacak yekünundan fazla ise bu fazla müşterek borçlusuna karşı mükellef olduğu hisseden ziyade ödemede bulunmuş olan masalara intikal eder.

Ödedikleri hisselerin mecmuu alacak miktarını geçmedikçe masaların yekdiğerine rücu hakları yoktur.

Müflisle birlikte borçlu tarafından borcun kısmen ödenmesi:

Madde 204 – Alacaklı müflisle birlikte borçlu olandan alacağının bir kısmını almış ise müşterek borçlunun müflise rücu hakkı olsun olmasın borcun tamamı masaya kaydolunur.

İflas masasına kaydolunmak hakkı alacaklının ve müşterek borçlunundur.

Alacaklı masaca yapılan taksimde alacağının tamamına düşen hisseden alacağını tamamlayacak kadarını alır; geriye kalan paradan müşterek borçluya, rücu hakkı olduğu miktara düşen hisse verilir. Artan para da masaya kalır.

Kollektif şirketin ve gayrimahdut mesuliyetli şirketlerin iflası:

Madde 205 – Bir kolektif şirket ile şirketlerden birisinin iflas muameleleri bir zamana tesadüf ederse şirketin alacaklıları bütün alacaklarını şirketin de masasına kaydettirirler; ancak şirket masasından alamadıkları miktarı müflis şirketin masasından isteyebilirler. Bu miktarın mütaaddit şirketler tarafından ödenmesi halinde 203 ve 204 üncü maddeler tatbik olunur. Şirket iflas etmeksizin şirketlerden birisi iflas ederse şirketin alacaklıları alacaklarının tamamıyla masaya kabul olunurlar. Müflis şirketin masası 202 nci maddede yazılı olduğu gibi şirket alacaklıları yerine geçer.

Adi ve rehinli alacakların sırası:

Madde 206 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Alacakları rehinli olan alacaklıların satış tutarı üzerinde, gümrük resmi ve akar vergisi gibi Devlet tekliflerinden muayyen eşya ve akardan alınması lazım gelen resim ve vergi o akar veya eşya bedelinden istifa olunduktan sonra rüçhan hakları vardır.

Bir alacak birden ziyade rehinle temin edilmiş ise satış tutarı borca mahsup edilirken her rehinin idare ve satış masrafı ve bu rehinlerden bir kısmı ile temin edilmiş başka alacaklar da varsa bunlar nazara alınıp paylaştırmada lazım gelen tenasübe riayet edilir.

Alacakları taşınmaz rehniyle temin edilmiş olan alacaklıların sırası ve bu teminatın faiz ve eklentisine şümulü Kanunu Medenin taşınmaz rehnine müteallik hükümlerine göre tayin olunur. **(Ek cümle: 29/6/1956 - 6763/42 md.; Mülga cümle: 14/1/2011-6103/41 md.) (...)**

(Değişik dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/52 md.) Teminatlı olup da rehinle karşılanmamış olan veya teminatsız bulunan alacaklar masa mallarının satış tutarından, aşağıdaki sıra ile verilmek üzere kaydolunur:

Birinci sıra:

A) İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları,

B) İşverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları,

C) İflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları.

İkinci sıra:

Velâyet ve vesayet nedeniyle malları borçlunun idaresine bırakılan kimselerin bu ilişki nedeniyle doğmuş olan tüm alacakları;

Ancak bu alacaklar, iflâs, vesayet veya velâyetin devam ettiği müddet yahut bunların bitmesini takip eden yıl içinde açılırsa imtiyazlı alacak olarak kabul olunur. Bir davanın veya takibin devam ettiği müddet hesaba katılmaz.

Üçüncü sıra:

Özel kanunlarında imtiyazlı olduğu belirtilen alacaklar.

Dördüncü sıra:

İmtiyazlı olmayan diğer bütün alacaklar.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/52 md.) Bir ve ikinci sıradaki müddetlerin hesaplanmasında aşağıdaki süreler hesaba katılmaz:

1. İflâsın açılmasından önce mühlet de dahil olmak üzere geçirilen konkordato süresi.

2. İflâsın ertelenmesi süresi.

3. Alacak hakkında açılmış olan davanın devam ettiği süre.

4. Terekenin iflâs hükümlerine göre tasfiyesinde, ölüm tarihinden tasfiye kararı verilmesine kadar geçen süre.

(Ek fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.) Gemilerin paraya çevrilmesi hâlinde yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için Türk Ticaret Kanununun 1389 ilâ 1397 nci maddesi hükümlerine göre düzenlenir.

Sıralar arasındaki münasebet:

Madde 207 – Her sıranın alacaklıları aralarında müsavi hakka maliktirler.

Bir sıra evvelki alacaklılar alacaklarını tamamen almadıkça sonra gelen sıradakiler bir şey alamazlar.

SEKİZİNCİ BAP

İflâsın tasfiyesi

1 – Masanın teşkili:

Defter tanzimi:

Madde 208 – İflâsın açılması kendisine tebliğ olunur olunmaz iflas dairesi müflisin mallarının defterini tutmağa başlar ve muhafazaları için lazımgelen tedbirleri alır.

Başka bir kaza dahilinde bulunan mallar hakkında bu muamele ora iflas dairesi vesatatiyle yapılır.

(Ek: 9/11/1988 - 3494/43 md.) İflas dairesi iflas kararının kendisine tebliğinden itibaren en geç üç ay içinde tasfiyenin adı veya basit şekilde yapılacağına karar vermek zorundadır.

Müflisin vazifeleri:

Madde 209 – Müflis defter tutulurken bulunarak mallarını iflas dairesine göstermeğe ve emrine hazır bulundurmağa mecburdur.

Müflisi hazır bulundurmamak mümkün olmazsa bu mecburiyet onunla bir arada yaşamış kimselerin reşit olanlarına düşer.

İflas dairesi bu mecburiyet kandilerine teveccüh eden kimselere kanunun hükmünü ihtar eder.

Teminat tedbirleri:

Madde 210 – İflas dairesi müflisin mağazalarını, eşya depolarını, imalathanelerini, perakende satış dükkanlarını ve buna müsamil yerlerini kapatıp mühürler.

Şu kadar ki masa hakkında faydalı olacağı anlaşılırsa daire, bu yerleri ilk alacaklılar toplanmasına kadar kontrolü altında idare edebilir.

Daire, paraları, kıymetli evrakı, ticari ve ev idaresine ait defterleri ve sair her hangi ehemmiyeti haiz evrakı muhafaza altına alır.

Başka malları defter tutuluncuya kadar mühürler. Daire lüzum görürse defter tutulduktan sonra tekrar mühürler.

Daire müflisin kullandığı yerler haricinde bulunan eşyayı da muhafaza altına alır.

Haczi caiz olmıyan eşya hakkında:

Madde 211 – Daire 82 nci maddede sayılan malları deftere kaydetmekle beraber müflisin elinde bırakır.

Üçüncü şahıslara ait mallar:

Madde 212 – Üçüncü şahısların mülkü olarak gösterilen yahut bunlar tarafından mülkiyeti iddia olunan mallar, bu cihetler de şerh verilerek deftere kaydolunur.

Taşınmazlar üzerinde üçüncü şahısların hakları:

Madde 213 – Müflisin taşınmazları üzerinde sicilden anlaşılın üçüncü şahıslara ait haklar re'sen deftere işaret olunur.

Kıymet takdiri:

Madde 214 – Deftere geçirilen her malın kıymeti takdir olunur.

Defterin müflis tarafından tanınması:

Madde 215 – Daire doğruluğu ve noksansızlığı hakkında beyanda bulunmak üzere tutulan defteri müflise gösterir.

Müflisin cevabı deftere yazılır ve kendisine imza ettirilir.

Müflisin mükellefiyetleri:

Madde 216 – Kendisine ayrıca müsaade edilmeyen müflis tasfiyenin devamı müddetince iflas idaresinin emri altında bulunmakla mükelleftir ve icabında zabıta kuvvetleriyle getirilir. İflas idaresi müflise hususiyle emri altında tuttukça münasip miktarda muavenette bulunabilir.

Tasfiyenin tatili:

Madde 217 – Masaya ait hiç bir mal bulunmazsa iflas dairesi tasfiyenin tatiline karar verir ve ilan eder. Bu ilanda alacaklılar tarafından otuz gün içinde iflasa mütaallik muamelelerin tatbikına devam edilmesi istenilerek masrafı peşin verilmediği takdirde iflasın kapatılacağı yazılır.

II. ALACAKLILARI DAVET

Basit tasfiye:

Madde 218 – İflas dairesince defteri tutulan mallar bedelinin tasfiye masraflarını koruyamayacağı anlaşılırsa basit tasfiye usulü tatbik olunur.

Bu takdirde iflas dairesi, alacaklıları yirmi günden az ve iki aydan çok olmamak üzere tayin edilecek müddet içinde alacaklarını ve iddialarını bildirmeğe ilanla davet eder. Bu müddet içinde alacaklılardan biri masrafları peşin vermek suretiyle tasfiyenin adi şekilde yapılmasını isteyebilir.

Basit tasfiyede iflas dairesi alacaklıların menfaatlerine muvafık surette malları paraya çevirir ve başka merasime mahal kalmaksızın alacakları tahkik ve sıralarını tayin ederek bedellerini dağıtır.

Tasfiyenin kapandığı ilan olunur.

Adi tasfiye ve iflasın açılmasının ilanı:

Madde 219 – (Değişik birinci fıkra : 9/11/1988 - 3494/44 md.) Tasfiye adi şekilde yapılacak ise, iflas dairesi 208 inci maddeye göre vereceği karar tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde keyfiyeti 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan eder. Bu maddedeki sürelerin hesabında son ilan tarihi esas alınır.

İlanda:

1 – Müflisin hüviyeti, yerleşim yeri ve iflasın açıldığı tarih;
2 – Alacaklılara ve istihkak iddiasında bulunanlara alacaklarını ve istihkaklarını ilandan bir ay içinde kaydettirmeleri ve delillerinin (senetler ve defterler hulasaları v.s.) asıl veya musaddak suretlerini tevdi eylemeleri, (pek uzak yerlerde veya yabancı memleketlerde ikamet eden alacaklılar için müddet uzatılabilir.)

3 – Hilafına haraket cezai mes'uliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlularının aynı müddet içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri;

4 – Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartıyla bunları aynı müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mazeretleri bulunmadıkça cezai mes'uliyete uğrayacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları;

5 – İlandan nihayet on gün içinde toplanmak üzere alacaklıların ilk içtimaa gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcu tekeffül eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu yazılır.

Reddedilen miraslarda alacaklıları davet:

Madde 220 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Reddedilen bir mirasın tasfiyesi lazım geldikte miras hükümleri mucibince evvelce alacaklılar davet edilmiş ise yukarıdaki maddeye göre kayıt müddeti on güne indirilir. Evvelce alacaklarını kayıt ettirenler için yeniden müracaata lüzum yoktur.

III. MASANIN İDARESİ

İlk alacaklılar toplanması:

Madde 221 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/25 md.)

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/45 md.) İlk alacaklılar toplantısına iflas müdürü veya yardımcılarının biri başkanlık eder. Müdür, alacaklı oldukları tercihan ellerinde noter veya ipotek senedi gibi resmi senetle yahut 68/b ve 150/i maddelerinde belirtilen belgelerle sabit olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya mümessilleriyle birlikte bir büro teşkil eder.

Kendileri veya mümessilleri bulunan alacaklılar, malum alacak tutarının en az dörtte birini temsil etmesi halinde toplantı nisabı hasıl olur. Toplantıda bulunanlar beş kişiden az ise bunların, alacak tutarının yarısına sahip olması şarttır.

Kararlar, alacak tutarı ekseriyeti ile alınır.

Reylerin muteber olup olmayacağı hakkındaki ihtilafı büro halleder. Büronun işlemlerine karşı ilgililer toplantı tarihinden itibaren yedi gün içinde icra mahkemesine şikayette bulunabilirler. Şikayet sebebinin yerinde görülmesi ancak karar ekseriyetinin bozulması halinde nazara alınır. Aksi takdirde şikayet red olunur.

Toplantı veya karar nisabının oluşmaması:⁽¹⁾

Madde 222- (Değişik: 17/7/2003-3939/53 md.)

Alacaklılar toplanması mümkün olmazsa veya karar nisabı oluşmazsa durum tespit olunur. Bu hâlde daire, ikinci alacaklılar toplanmasına kadar masayı idare eder ve tasfiyeye başlar.

İflas idaresi ve iflas dairesinin vazifeleri:

Madde 223 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/26 md.)

İflas idaresi üç kişiden oluşur. Toplanan alacaklıların yapacağı seçimde, bu sayının iki katı, bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip kişi aday gösterilir. Bu adaylardan dört adedi alacak tutarına göre ekseriyeti teşkil edenlerce, iki adedi ise alacaklılar sayısı itibarıyla ekseriyeti teşkil edenlerce seçilir ve icra mahkemesine bildirilir. İcra mahkemesi, iflas idaresini teşkil edecek üç kişiden ikisini alacak ekseriyetine sahip olanların gösterdiği dört aday, birini ise alacaklı ekseriyetinin gösterdiği iki aday arasından seçer.

Tasfiye, iflas dairesince, yukarıdaki fıkraya göre teşkil edilen iflas idaresine havale olunur.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/54 md.) İflâs idaresi toplantıları, idare memurlarının veya herhangi bir alacaklının gündem belirlemek suretiyle yapacağı talep üzerine iflâs dairesi müdürünün toplantı gününden en az yedi gün önce göndereceği çağrı üzerine yapılır. İflâs idaresi, kararlarını çoğunlukla alır; ancak toplantıya her üç iflâs idare memurunun da katılmaması hâlinde iflâs dairesi müdürü iflâs idaresinin görevini yüklenir ve iflâs idaresi adına tek başına karar alır. Toplantıya iflâs idaresi memurlarından birinin veya ikisinin iştiraki hâlinde iflâs dairesi müdürü de bu toplantıya katılır. Karar alınmaması hâlinde iflâs dairesi müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır. İflâs masasına alacaklı olarak müracaat eden alacaklılar, tebligata elverişli adres göstermek ve Adalet Bakanlığınca çıkarılacak tarifede gösterilecek yazı ve tebliğ masrafları için avans vermek suretiyle iflâs idaresince alınacak kararların kendilerine tebliğini isteyebilirler. Bu muameleyi yaptırmış alacaklılar hakkında iflâs idare memurunun kararlarına karşı kanun yolları kendilerine tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

İflas idaresine, Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve iki yılda bir yenilenen ücret tarifesine göre ücret ödenir.

İflas idaresi iflas dairesinin murakabesi altındadır. Bu halde iflas dairesi aşağıdaki görevleri yerine getirir:

1. Alacaklılar toplantısının kararlarına, alacaklıların menfaatine uygun görmediği bütün tedbirlere ve idarece kabul edilen alacaklar ile istihkak iddialarının kabulüne dair olan kararlardan kanuna ve hadiseye uygun görmediklerine yedi gün içinde icra mahkemesine müracaatla itiraz etmek.

2. İflâsı idare edenlerin ücretleriyle masrafları da dahil olmak üzere hesap pusulalarını icra mahkemesinin tasdikine arz etmek.

Toplanmada verilen kararlar:

Madde 224 – Alacaklılar toplanması, bilhassa müflisin sanat veya ticaretinin devamı, imalathaneleriyle mağazalarının, perakende satış yerlerin açılması, muallak davalar ve pazarlıkla satışlar hakkında müstacel kararlar verebilir.

(1) Bu madde başlığı "İlk alacaklılar toplanması mümkün olmazsa:" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 53 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Müflis bir konkordato teklif ederse alacaklılar tasfiyeyi tatil edebilirler.

Kararlar aleyhine müracaat:

Madde 225 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Alacaklılar toplanmasının kararlarından dolayı her alacaklı tarafından yedi gün içinde icra mahkemesine şikayet olunabilir. İcra mahkemesi iflas Dairesinin mütalaasını aldıktan ve icabında şikayet edeni ve dinlenmelerini isteyen alacaklıları da dinledikten sonra kısa bir zamanda kararını verir.

İflas idaresinin vazifesi:

Madde 226 – Masanın kanuni mümessili iflas idaresidir. İdare masanın menfaatlerini gözetmek ve tasfiyeyi yapmakla mükelleftir.

(Değişik: 6/6/1985 - 3222/27 md.) İdare, ikimilyar liraya kadar olan alacaklardan doğrudan doğruya, daha ziyade alacaklardan alacaklılar toplanmasının vereceği yetkiyle sulh olabilir ve tahkim yapabilir.⁽¹⁾

İflas idaresinin vazife ve mes'uliyeti:

Madde 227 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/28 md.)

8 inci maddenin bir ve ikinci fıkraları ve 9,11,16 ve 359 uncu maddelerin icra dairelerine ait hükümleri iflas idaresi hakkında da uygulanır.

(Ek ikinci fıkra: 9/11/1988 - 3494/46 md.; Mülga: 2/3/2005-5311/28 md.)

İcra mahkemesi, iflas idaresi üzerinde gözetim yetkisine sahip olup gerektiğinde iflas idaresini teşkil edenlerin görevine son verebilir. İcra mahkemesi, görevine son verilen veya istifa edenin yerine, önceki adaylar arasından 223 üncü maddedeki esaslar dairesinde yenisini seçer.

İflas idaresini teşkil edenler kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır.

İflas idaresini teşkil edenler Türk Ceza Kanununun uygulanmasında memur sayılırlar.

Üçüncü şahısların istihkak iddiaları:

Madde 228 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/96 md.)

Üçüncü şahıslar tarafından istihkak iddiasında bulunulan eşyanın kendilerine verilip verilmeyeceğini iflas idaresi kararlaştırır.

İflas idaresi; istihkak iddiasını reddederse, üçüncü şahsa icra mahkemesinde istihkak davası açması için yedi günlük bir mühlet tayin ve tebliğ eder. Bu mühleti geçiren üçüncü şahıs, masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır.

İstihkak davasına, genel hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır.

İcra mahkemesi, icabında istihkak davacısından masanın muhtemel zararına karşı teminat istiyebilir.

Masa alacaklarının tahsili, müstacel satış:

Madde 229 – İflas idaresi, masanın vadesi gelmiş alacaklarını tahsil ve lüzumunda takip veya dava eder.

(1) Bu fıkrada yer alan "ikiyüzbin" ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 55 inci maddesiyle "ikimilyar" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Kıymeti düşecek yahut muhafazası masraflı olacak şeyler geciktirilmeksizin satılır. Borsa veya piyasada fiyatı bulunan esham ve eşya derhal paraya çevrilebilir. Sair mallar ancak ikinci alacaklılar toplanmasından sonra satılır.

Üzerinde rehin hakkı bulunan mallar 185 inci madde hükmüne tabidir.

IV. ALACAKLARIN TAHKİKİ VE SIRALARIN TAYİNİ

İddia edilen alacakların tetkiki:

Madde 230 – İdare, alacak ve istihkak iddialarının kaydı için tayin olunan müddet bittikten sonra iddiaları tahkik ve tetkik eder. Müflisi bulundurmamak mümkünse her iddia hakkında ne diyeceğini sorar ve icabına göre kabul veya ret kararı verir.

Tapu siciline yazılı alacaklar:

Madde 231 – Tapu siciline yazılı olan alacaklar; kayıt için müracaat edilmemiş olsa bile işliyen faizle kabul olunurlar.

Alacaklılar sıra cetvelinin müddet ve şekli:

Madde 232 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/47 md.)

Alacakların kaydı için muayyen müracaat müddeti geçtikten sonra ve iflas idaresinin seçilmesinden itibaren en geç üç ay içinde iflas idaresi tarafından 206 ve 207 nci maddelerde yazılı hükümlere göre alacaklıların sırasını gösteren bir cetvel yapılır ve iflas dairesine bırakılır. Zorunlu hallerde üç ayın hitamından önce iflas idaresinin icra mahkemesine başvurması halinde icra mahkemesi bir defaya mahsus olmak üzere bu süreyi en çok üç ay daha uzatabilir. Süre içinde sıra cetvelinin verilmemesi halinde iflas dairesinin durumu icra mahkemesine intikal ettirmesi üzerine iflas idaresi üyelerinin vazifesine son verilir ve sebketmiş hizmetleri için kendilerine bir ücret tahakkuk ettirilmeyeceği gibi bir daha aynı iflas idaresinde görev alamazlar.

Reddedilen alacaklar:

Madde 233 – (Değişik: 9/11/1988 - 3494/48 md.)

Sıra cetvelinde kabul edilmeyen alacaklar red sebepleri ile birlikte gösterilir. Ancak, iflas idaresi ipotekle temin edilmiş alacakla ilgili olarak bunu doğuran sebep veya ipotek limiti miktarı bakımından red kararı vermeyip, kabul etmediğini ikinci alacaklılar toplantısına bildirir. İpoteğin iptali veya miktarının tenzili iddiasını takip hakkı, isteyen alacaklıya 245 inci madde hükmü çerçevesinde devrolunur.

Alacaklılar sıra cetveli, ilan ve ihbar:

Madde 234 – (Değişik birinci fıkra: 6/6/1985 - 3222/29 md.) İflas idaresi sıra cetvelini iflas dairesine verir ve alacaklıları 166 ncı maddenin 2 nci fıkrasındaki usule göre ilan yoluyla haberdar eder.

İddialarının tamamı veya bir kısmı reddedilen yahut iddia ettikleri sıraya kabul edilmeyen alacaklılara doğrudan doğruya haber verilir.

Sıra cetveline itiraz ve neticeleri:

Madde 235 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/97 md.)

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/49 md.) Sıra cetveline itiraz edenler, cetvelin ilanından itibaren onbeş gün içinde iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine dava açmaya mecburdurlar. 223 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükmü mahfuzdur. Bu davaya bakan mahkeme, davacının isteği halinde ikinci alacaklılar toplantısına katılıp katılmaması ve ne nisbette katılması gerektiği konusunda 297 nci maddenin son fıkrasına kıyasen onbeş gün zarfında karar verir.

İtiraz eden, talebinin haksız olarak ret veya tenzil edildiğini iddia ederse dava masaya karşı açılır. Muteriz başkasının kabul edilen alacağına veya ona verilen sıraya itiraz ediyorsa davasını o alacaklı aleyhine açar.

Bir alacağın terkinde hakkında açılan dava kazanılırsa, bu alacağa tahsis edilen hisse dava masrafları da dahil olduğu halde sıraya bakılmaksızın alacağı nisbetinde itiraz edene verilir ve artanı da diğer alacaklılara sıra cetveline göre dağıtılır. Dava basit yargılama usulü ile görülür.

Ancak, itiraz alacağın esas veya miktarına taallük etmeyip yalnız sıraya dair ise şikayet yoluyla icra mahkemesine arz olunur.

Geç kalan müracaatlar:

Madde 236 – Vaktinde deftere kaydedilmeyen alacaklar iflasın kapanmasına kadar kabul olunur.

Geç kalmadan ileri gelen masraflar alacaklıya aittir. Alacaklı bu masrafları peşin vermeğe cebrolunabilir.

Müracaattan evvel kararlaştırılmış paylaşımıya alacaklının iştirak hakkı yoktur.

İflas idaresi alacağı kabul ederse alacaklılar sıra cetvelini düzeltir ve bunu ilan ile alacaklılara bildirir.

235 inci madde hükmü burada da caridir.

V. MASANIN TASFİYESİ

İkinci alacaklılar toplanması:

Madde 237 – (Değişik birinci fıkra: 9/11/1988 - 3494/50 md.) İflas idaresi, alacakların tespit işini yaptıktan sonra, 232 nci maddedeki sürenin bitiminde alacakları tamamen veya kısmen idarece kabul edilen alacaklılar ile sıra cetveline kayıt davası açmış alacaklılardan 235 inci maddeye göre katılmalarına karar verilmiş olanları da ikinci toplantıya ilanla davet eder.

İlan, en az yirmi gün evvel yapılır ve ilanın birer nüshası alacaklılara gönderilir.

Konkordato teklifi hakkında müzakere cereyan edecekse davette bu cihet de bildirilmelidir.

Toplanmaya iflas memuru veya yardımcısı reislik eder. 221 inci maddenin 2 ve 3 üncü fıkraları burada da caridir.

İkinci alacaklılar toplanmasının yetkisi:

Madde 238 – İflas idaresi tasfiyenin cereyanı şekline ve alacaklarla borçların vaziyetine dair alacaklılar toplanmasına mufassal bir rapor verir.

Alacaklılar toplanması iflas idaresini vazifelerinde bırakmak isterse bu hususta ve masanın menfaati için zaruri gördüğü diğer hususlarda icap eden kararları verir.

Toplantı ve karar nisabının oluşmaması:⁽¹⁾

Madde 239- (Değişik: 17/7/2003-4949/56 md.)

Alacaklıların toplanması mümkün olmazsa veya karar nisabı oluşmazsa durum tespit olunur. Bu halde iflâs idaresi tasfiye kapanıncaya kadar işe devam eder.

Yeniden alacaklılar toplanması:

Madde 240 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/30 md.)

Alacaklıların ekseriyeti ister yahut iflas idaresi lüzumuna kani olursa yeniden alacaklılar toplanması için davet yapılabilir. Yeniden alacaklılar toplantısının gündemindeki konular hakkında alacaklıların oyu, kendilerinin bilinen adreslerine taahhütlü bir mektupla yazılacak davet üzerine ve imzası noterlikçe tasdikli cevap yazısı ile elde edilebilir.

Nisap hakkında 221 inci madde hükümleri uygulanır.

(1) Bu madde başlığı “Toplanma mümkün olmazsa:” iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 56 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Malların paraya çevrilmesi usulü:

Madde 241 – Masaya ait mallar iflas idaresi marifetiyle açık artırma yahut alacaklılar karar verilerse pazarlık suretiyle satılır.

Üzerlerinde rehin hakkı bulunan eşya ancak rehin sahibi alacaklıların da muvafakati halinde pazarlık suretiyle satılabilir.

Artırmanın ilanı:

Madde 242 – Satış ilanında artırmanın yapılacağı yer gün ve saat yazılır. Satılan taşınmaz ise ilan en aşağı bir ay evvel yapılır. İlanda satış şartlarının iflas dairesinde ne günden itibaren görüleceği dahi gösterilir.

İpotek alacaklısına ilandan bir nüsha verilir ve kendisine tahmin edilen bedel bildirilir.

Artırma ve İhale:

Madde 243 – İflas idaresi tarafından artırma ile satılacak taşınır ve taşınmaz malların ihalesi 115 ve 129 uncu maddelerin 185 inci maddeye muhalif olmıyan hükümlerine göre yapılır.

Taşınır satışlarında 242 nci madde hükmü tatbik olunur. ⁽¹⁾

Artırma suretiyle satışın şartları:

Madde 244 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/98 md.)

117, 118, 124, 125, 130, 131, 133, 134 ve 135 inci maddeler burada da uygulanır. İcra dairesine ait vazifeler iflas idaresi tarafından görülür.

Münazaalı hakların talep eden alacaklılara temlik :

Madde 245 – Alacaklıların masa tarafından neticelendirilmesine lüzum görmedikleri bir iddianın takibi hakkı isteyen alacaklıya devrolunur. Hasıl olan neticeden masraflar çıkarıldıktan sonra devralanın alacağı verilir ve artanı masaya yatırılır.

Aile yurtları:

Madde 246 – Aile yurtları hakkındaki Kanunu Medeni hükümleri mahfuzdur.

VI. PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI

Pay cetveli ve son hesap :

Madde 247 – Satılan malların bedeli tahsil edilip alacaklıların sıra cetveli katileşince iflas idaresi paraların pay cetvelini ve son hesabını yapar.

İflas masrafları ve masanın borçları:

Madde 248 – İflasın açılmasından ve tasfiyeden doğan masraflar önce çıkarılır. Rehinlerin bedelinden yalnız rehinin muhafaza ve paraya çevrilmesi masrafları çıkarılır.

Pay cetvelinin iflas dairesine bırakılması:

Madde 249 – Pay cetveli ve son hesap iflas dairesine bırakılır ve orada on gün kalır.

İflas idaresince bırakılma keyfiyeti ve payının miktarı her alacaklıya bildirilir.

Dağıtma :

Madde 250– (Değişik: 17/7/2003-4949/57 md.)

Dağıtma yukarıdaki maddede yazılı bırakılma müddeti bittikten sonra başlanır. Şikâyet vaki olmuşsa, dağıtım bu şikâyet üzerine verilecek kararın dağıtımına etkili olabileceği oranda ertelenebilir. 144 üncü madde hükümleri burada da uygulanır. Tâlik bir şarta veya belirli olmayan bir vadeye bağlı alacaklar için ayrılan paylar hakkında 9 uncu madde hükümleri uygulanır.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “116 ve 242 nci maddeler” ibaresi “242 nci madde” şeklinde değiştirilmiştir.

Borç ödemededen aciz vesikası :

Madde 251 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/99 md.)

İdare, paraları dağıtırken alacağının tamamını alamamış olan her alacaklıya ödenmemiş miktar için aciz vesikası verir. Vesikada müflisin alacağı kabul veya reddettiği yazılır. Kabul halinde vesika 68 inci maddenin 1 inci fıkrasında yazılı senet mahiyetinde olur.

(Değişik birinci cümle: 17/7/2003-4949/58 md.) 196 ncı madde hükmü saklı kalmak kaydıyla, aciz vesikası 143 üncü maddede yazılı olan hukukî sonuçları doğurur. Fakat, müflis yeni mal iktisap etmedikçe hakkında yeniden takip talebinde bulunulamaz. Müflis, bu yeni takip üzerine kendisine gönderilen ödeme emrine yeni mal iktisap etmediği yolunda itiraz ederse, ihtilaf icra mahkemesinde genel hükümler ve basit yargılama usulüne göre karara bağlanır. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/58 md.)** Müflise yeni mal iktisap etmediği itirazında bulunma imkânını sağlamak niyetiyle üçüncü kişinin hak sahibi kılındığı ama müflisin fiilen tasarruf ettiği mallar, üçüncü kişi bu durumu biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, yeni mal sayılır.

Muvakkat dağıtmalar:

Madde 252 – İtiraz müddetinin bitmesinden sonra muvakkat dağıtmalar yapılabilir.

İtiraz üzerine mahkemece henüz intaç edilmemiş bulunan ihtilaflı alacaklar için pay ayrılıp 250 nci madde hükmü dairesinde muhafaza edilir.

Kaydettirilmemiş alacaklar :

Madde 253 – Evvelce kaydedilmemesinden dolayı tasfiyeye girmemiş olan alacaklara aciz vesikası verilen alacaklar hakkındaki hükümler tatbik olunur.

VII. İFLASIN KAPANMASI

Nihai rapor ve kapanma kararı :

Madde 254 – Paralar dağıtıldıktan sonra idare iflase hükmeden mahkemeye son bir rapor verir.

Mahkeme iflasın idaresinde hata ve noksan görürse icra mahkemesine bundan haber verir.

Mahkeme, tasfiyenin bittiğini anladıktan sonra kapanma kararı verir.

(Ek fıkra: 2/3/2005-5311/15 md.) İflasın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflas dairesi kapanmayı ilan eder.

İflas kapandıktan sonra :

Madde 255 – İflas kapandıktan sonra tasfiyeden hariç kalmış bir mal bulunduğu haber alınırsa iflas dairesi o mala vaziyed edip sattıktan sonra başka bir merasime hacet kalmaksızın bedelini eksik alan alacaklılara sıralarına göre dağıtılır.

Evvelce bankaya yatırılmış olupta tasarrufu kabil bir hale gelen paralar hakkında da hüküm böyledir.

Şüpheli bir hak mevzuubahis oldukça iflas dairesi alacaklılara keyfiyeti ilan eder yahut mektupla bildirir ve 245 inci madde mucibince muamele yapılır.

İflasın tasfiyesi müddeti :

Madde 256 – İflas açıldıktan altı ay içinde tasfiye edilmek lazımdır. Bu müddet içinde tasfiye muamelesi bitmediği takdirde alacaklılar toplanıp basit tasfiye usulünün tatbikına karar verebilir. Bu karar da ekseriyeti meblağiyenin husulü şarttır. Böyle bir karar verilmemişse icra mahkemesi icabına göre müddeti uzatır.

DOKUZUNCU BAP

*İhtiyati haciz**İhtiyati haciz şartları:⁽¹⁾*

Madde 257 – Rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısı, borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklarıyla diğer haklarını ihtiyaten haczettirebilir.⁽¹⁾

Vadesi gelmemiş borçtan dolayı yalnız aşağıdaki hallerde ihtiyati haciz istenebilir:

1 – Borçlunun muayyen yerleşim yeri yoksa;

2 – Borçlu taahhütlerinden kurtulmak maksadiyle mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçmağa hazırlanır yahut kaçar ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlâl eden hileli işlemlerde bulunursa;⁽¹⁾

Bu suretle ihtiyati haciz konulursa borç yalnız borçlu hakkında muacceliyet kesbeder.

(Ek fıkra: 29/6/1956-6763/42 md.; Mülga dördüncü fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.) (Ek fıkra: 29/6/1956-6763/42 md.; Mülga beşinci fıkra: 14/1/2011-6103/41 md.)

İhtiyati haciz kararı :

Madde 258 – İhtiyati hacze 50 nci maddeye göre yetkili mahkeme tarafından karar verilir. Alacaklı alacağı ve icabında haciz sebepleri hakkında mahkemeye kanaat getirecek deliller göstermeğe mecburdur.

Mahkeme iki tarafı dinleyip dinlememekte serbesttir.

(Ek fıkra:17/7/2003 – 4949/60 md.; Değişik: 2/3/2005-5311/16 md.) İhtiyati haciz talebinin reddi halinde alacaklı istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir.

İhtiyati hacizde teminat :

Madde 259 – **(Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)**

İhtiyati haciz isteyen alacaklı hacizde haksız çıktığı taktirde borçlunun ve üçüncü şahsın bu yüzden uğrayacakları bütün zararlardan mesul ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 96 ncı maddesinde yazılı teminatı vermeğe mecburdur.

Ancak alacak bir ilama müstenid ise teminat aranmaz.

Alacak ilam mahiyetinde bir vesikaya müstenid ise mahkeme teminata lüzum olup olmadığını takdir eder.

Tazminat davası ihtiyati haczi koyan mahkemede dahi görülür.

(1) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle madde başlığı "İhtiyati haciz:" iken "İhtiyati haciz şartları"; birinci fıkrasında yer alan "borcun" ibaresi, "para borcunun"; ikinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "kaçarsa" ibaresi "kaçar ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlâl eden hileli işlemlerde bulunursa;" olarak değiştirilmiş metne işlenmiştir.

İhtiyati haciz kararının muhtevası :

Madde 260 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/100 md.)

İhtiyati haciz kararında :

1. Alacaklının ve icabında mümessilinin ve borçlunun adı, soyadı ve yerleşim yeri,
  2. Haczin ne gibi belgelere müsteniden ve ne miktar alacak için konulduğu,
  3. Haciz konulmasının sebebi,
  4. Haczolunacak şeyler,
  5. Alacaklının zararın tazminiyle mükellef olduğu ve gösterilen teminatın nelerden ibaret bulunduğu,
- Yazılır.

İhtiyati haciz kararının icrası :

Madde 261 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/101 md.)

Alacaklı, ihtiyati haciz kararının verildiği tarihten itibaren on gün içinde kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden kararın infazını istemeye mecburdur. Aksi halde ihtiyati haciz kararı kendiliğinden kalkar.

İhtiyati haciz kararları, 79 dan 99 uncuya kadar olan maddelerdeki haczin ne suretle yapılacağına dair hükümlere göre icra edilir.

(Ek son fıkra: 17/7/2003-4949/61 md.) İhtiyati haczin infazı ile ilgili şikayetler infazı yapan icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine yapılır.

Zabıt tutma ve haciz tutanağının tebliği :

Madde 262 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/102 md.)

Haczi icra eden memur bir tutanak düzenler. Bunda haczolunan şeyler ve kıymetleri gösterilir ve derhal icra dairesine verilir.

İcra dairesi, ihtiyati haciz tutanağının birer suretini üç gün içinde haciz sırasında hazır bulunmıyan alacaklı ve borçluya ve icabında üçüncü şahsa tebliğ eder.

Borçlu tarafından gösterilecek teminat :

Madde 263 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/103 md.)

Haczolunan mallar istenildiği zaman para veya ayın olarak verilmek ve bu hususu temin için malların kıymetleri depo edilmek veya icra memuru tarafından kabul edilecek esham ve tahvilat veya taşınır ve taşınmaz rehin veya muteber bir banka kefaleti gösterilmek şartıyla borçluya ve mal üçüncü şahıs elinde haczolunmuşsa bir taahhüt senedi alınarak bu şahsa bırakılabilir. İstenilecek teminat her halde borç ve masraf tutarını geçemez.

İhtiyati haczi tamamlayan merasim :

Madde 264 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/104 md.)

Dava açılmadan veya icra takibine başlanmadan evvel ihtiyati haciz yaptırmış olan alacaklı; haczin tatbikinden, haciz gıyabında yapılmışsa haciz tutanağının kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ya takip talebinde (Haciz veya iflas) bulunmaya veya dava açmaya mecburdur.

İcra takibinde, borçlu ödeme emrine itiraz ederse bu itiraz hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını istemeye veya mahkemede dava açmaya mecburdur. İcra mahkemesi, itirazın kaldırılması talebini reddederse alacaklının kararın tefhim veya tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde dava açması lazımdır.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2003-4949/62 md.) İhtiyatî haciz, alacak davasının mahkemede görüldüğü sırada konulmuş veya alacaklı birinci fıkraya göre mahkemede dava açmış ise, esas hakkında verilecek hükmün mahkemece tebliğinden itibaren bir ay içinde alacaklı takip talebinde bulunmaya mecburdur.

Alacaklı bu müddetleri geçirir veya davasından yahut takip talebinden vazgeçerse veya takip talebi kanuni müddetlerin geçmesiyle düşerse veya dava dosyası muameleden kaldırılıp da bir ay içinde dava yenilenmezse veya davasında haksız çikarsa ihtiyatî haciz hükümsüz kalır ve alakadarlar isterse lazım gelenlere bildirilir.

Borçlu müddeti içinde ödeme emrine itiraz etmez veya itirazı icra mahkemesince kesin olarak kaldırılır veya mahkemece iptal edilirse, ihtiyatî haciz kendiliğinden icrai hacze inkılabeder.

İhtiyatî haciz kararına itiraz ve temyiz.⁽¹⁾

Madde 265 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/105 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/63 md.) Borçlu kendisi dinlenmeden verilen ihtiyatî haczin dayandığı sebeplere, mahkemenin yetkisine ve teminata karşı; huzuriyle yapılan hacizlerde haczin tatbiki, aksi hâlde haciz tutanağının kendisine tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde mahkemeye müracaatla itiraz edebilir.

(Ek ikinci fıkra: 17/7/2003-4949/63 md.) Menfaati ihlâl edilen üçüncü kişiler de ihtiyatî haczi öğrendiği tarihten itibaren yedi gün içinde ihtiyatî haczin dayandığı sebeplere veya teminata itiraz edebilir.

Mahkeme, gösterilen sebeplere hasren tetkikat yaparak itirazı kabul veya reddeder.

İtiraz eden, dilekçesine istinat ettiği bütün belgeleri bağlamaya mecburdur. Mahkeme, itiraz üzerine iki tarafı davet edip gelenleri dinledikten sonra, itirazı varit görürse kararını değiştirebilir veya kaldırabilir. Şu kadar ki, iki taraf da gelmezse evrak üzerinde inceleme yapılarak karar verilir.

(Ek fıkra: 17/7/2003 – 4949/63 md.; Değişik:2/3/2005-5311/17 md.) İtiraz üzerine verilen karara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. İstinaf yoluna başvuru, ihtiyatî haciz kararının icrasını durdurmaz.

İhtiyatî haczin kaldırılması:

Madde 266 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/106 md.)

Borçlu, para veya mahkemece kabul edilecek rehin veya esham yahut tahvilat depo etmek veya taşınmaz rehin yahut muteber bir banka kefaleti göstermek şartı ile ihtiyatî haczin kaldırılmasını mahkemeden isteyebilir. Takibe başlandıktan sonra bu yetki, icra mahkemesine geçer.

(1) Bu madde başlığı “ İhtiyatî haciz kararına itiraz “iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanununun 63 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyatî hacizde iflas yolu ile takip:

Madde 267 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/107 md.)

Alacaklı, iflasa tabi borçlusu aleyhine 264 üncü maddenin, birinci fıkrası gereğince iflas yolu ile takipte bulunmuş veya iflas yolu ile takipte bulunduktan sonra borçlunun mallarını ihtiyaten haczettirmiş ise, aşağıdaki hükümler tatbik olunur.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederse bu itiraz hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ticaret mahkemesine başvurarak itirazın kaldırılmasıyla beraber borçlunun iflasına karar verilmesini istemeye mecburdur.

Borçlu ödeme emrine itiraz etmezse, bu durum hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ticaret mahkemesine başvurarak borçlunun iflasına karar verilmesini istemeye mecburdur.

264 üncü maddenin 4 üncü fıkrası hükmü kıyasen uygulanır.

İcrai hacizlere iştirak:

Madde 268 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/108 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/64 md.) 261 inci maddeye göre ihtiyaten haczedilen mallar, ihtiyatî haciz kesin hacze dönüşmeden önce diğer bir alacaklı tarafından bu Kanuna veya diğer kanunlara göre haczedilirse, ihtiyatî haciz sahibi alacaklı, bu hacze 100 üncü maddedeki şartlar dairesinde kendiliğinden ve muvakkaten iştirak eder. Rehinden önce ihtiyatî veya icrai haciz bulunması hâlinde âmme alacağı dahil hiçbir haciz rehinden önceki hacze iştirak edemez.

İhtiyatî haciz masrafları satış tutarından alınır.

İhtiyatî haciz diğer rüçhan hakkını vermez.

ONUNCU BAP

Kiralar hakkında hususi hükümler ve kiralanan taşınmazların tahliyesi

Adi kira ve hasılat kiralaları için ödeme emri ve itiraz müddeti:

Madde 269 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/109 md.)

Takip adi kiralara veya hasılat kiralalarına mütedair olur ve alacaklı da talep ederse ödeme emri, Borçlar Kanununun 260 ve 288 inci maddelerinde yazılı ihtarı ve kanuni müddet geçtikten sonra icra mahkemesinden borçlunun kiralanan şeyden çıkarılması istenebileceği tebliğini ihtiva eder.

Bu tebliğ üzerine borçlu, yedi gün içinde, itiraz sebeplerini 62 nci madde hükümleri dahilinde icra dairesine bildirmeye mecburdur. Borçlu itirazında, kira akdini ve varsa buna ait mukavelenamedeki imzasını açık ve kesin olarak reddetmezse, akdi kabul etmiş sayılır.

İtiraz takibi durdurur. İtirazın tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılmasını istemiyen alacaklı, bir daha aynı alacaktan dolayı ilamsız icra yoluyla takip yapamaz.

Borçlar Kanununun 260 ıncı maddesinin kiralayana altı günlük mühletin hitamında akdi feshe müsaade ettiği hallerde itiraz müddeti üç gündür.

İtiraz etmemenin sonuçları:

Madde 269/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/110 md.; Değişik: 17/7/2003-4949/65 md.)

Borçlu itiraz etmez, ihtar müddeti içinde kira borcunu da ödemezse ihtar müddetinin bitim tarihini takip eden altı ay içinde alacaklının talebi üzerine icra mahkemesince tahliyeye karar verilir.

İtiraz ve kaldırılması usulü:

Madde 269/b – (Ek: 18/2/1965 - 538/110 md.)

Borçlu itirazında kira akdini ve varsa mukavelenamede kendisine izafe olunan imzayı reddettiği takdirde alacaklı; noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tastik edilmiş bir mukavelenameye istinat ediyorsa icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını ve ihtar müddeti içinde paranın ödenmemesi sebebiyle kiralananın tahliyesini isteyebilir.

Borçlunun akde ve şartlarına dair mukabil iddia ve defilerini aynı kuvvet ve mahiyette belgelerle tevsik etmesi lazımdır.

Akdi reddeden borçlu bu itiraz sebebiyle bağlıdır. İtirazın varit olmadığı tahakkuk ettikten sonra ödeme, takas veya sair bir defide bulunamaz.

Takip yukarda yazılı belgelere istinat etmemesi sebebiyle alacaklı umumi hükümler dairesinde dava açmaya mecbur kalırsa ihtarlı ödeme emri, Borçlar Kanununun 260 ve 288 inci maddelerinde yazılı ihtar yerine geçer.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/51 md.) Kira sözleşmesindeki imzanın inkarından dolayı alacaklı umumi mahkemede dava açmaya mecbur kalır ve lehine karar alırsa, borçlu ayrıca yüzbin liradan beşyüzbin liraya kadar para cezasına mahkûm edilir.

Kira akdi dışındaki itirazlar ve tahliye:

Madde 269/c – (Ek:18/2/1965 - 538/110 md.)

Borçlu akdi reddetmeyip kiranın ödendiğini veya sair bir sebeple istenemeyeceğini bildirecek itiraz etmiş veya takas istemişse, itiraz sebeplerini ve isteğini noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş veya alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge yahut resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya vesika ile ispat etmeğe mecburdur.

Senet veya makbuzun alacaklı tarafından inkarı halinde 68 inci madde hükmü kıyasen uygulanır.

İcra mahkemesinin tahliye mütedair kararının infazı için kesinleşmesi beklenmez. Ancak tahliye için, kararın borçluya tefhimi veya tebliği tarihinden itibaren ongün geçmesi lazımdır. Borçlu tahliye kararı hakkında 36 ncı madde hükmünden faydalanabilir.

Kıyasen uygulanacak maddeler:

Madde 269/d – (Ek: 18/2/1965 - 538/110 md.)

62, 63, 65, 66, 68, 70 ve 72 nci maddeler hükümleri kıyas yolu ile burada da uygulanır.

Hapis hakkı için defter yapılması:

Madde 270 – Kiralayan evvelce yapılması lazım gelen icrai takibi yapmadan haiz olduğu hapis hakkının muvakkaten muhafazası için icra dairesinin yardımını isteyebilir.

(B.K. 267, 269, 281).

Teahhurunda tehlike varsa zabitanın yahut nahiye müdürünün de yardımı istenebilir.

İcra dairesi üzerlerinde hapis hakkı bulunan eşyanın bir defterini yapar ve rehinleri paraya çevirme yoluyla takip talebinde bulunması için kiralyana on beş günü geçmemek üzere münasip bir mühlet verir.

Kaçırılan eşyayı takip hakkı:

Madde 271 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/111 md.)

Gizlice veya cebirle götürülmüş eşya, götürülmelerinden on gün içinde icra dairesinin emri ile ve zabıta kuvvetiyle geri alınabilir. İyî niyet sahibi üçüncü şahısların hakları saklıdır.

İhtilaf halinde mahkeme basit yargılama usulü ile meseleyi halleder ve karara bağlar.

Mukavelename ile kiralanan taşınmazların tahliyesi:

1 – Tahliye emri ve münderecatı:

Madde 272 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Mukavelename ile kiralanan bir taşınmazın müddeti bittikten bir ay içinde mukavelenin icra dairesine ibrazı ile tahliyesi istenebilir.

Bunun üzerine icra memuru bir tahliye emri tebliği suretiyle taşınmazın on beş gün içinde tahliye ve teslimini emreder.

Tahliye emrinde:

Kiralayanın ve kiracının ve varsa mümessillerinin isim, şöhret ve yerleşim yerleri ve mukavele tarihi ve kiranın yenilendiğine veya uzatıldığına dair bir itirazı varsa yedi gün içinde daireye müracaatla beyan etmez ve itirazda bulunmaz veya kendiliğinden tahliye etmezse zorla çıkarılacağı yazılır.

2 – Tahliye ve teslim:

Madde 273 – Müddeti içinde itiraz olunmaz veya itiraz kaldırılırsa kiralanan taşınmaz müddetin hitamında zorla tahliye ve kiralyana teslim olunur. Ancak tahliye emrindeki müddetin geçmesi lazımdır.

Tahliye edilecek yerde kiralyana ait olmıyan eşya bulunursa 26 ncı maddenin hükmü kıyas yoluyla tatbik olunur.

İtiraz:

1 – Müddet ve şekli:

Madde 274 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

İtiraz etmek isteyen kiracı itirazını tahliye emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde dilekçe ile veya şifahen icra dairesine bildirir.

Bu suretle yapılan itiraz tahliye takibini durdurur.

63, 64 ve 65 inci maddeler hükmü tahliye takiplerinde de caridir.

2 – İtirazın kaldırılması:

Madde 275 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/112 md.)

İtiraz vukuunda kiralyan icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

Tahliye talebi noterlikçe res'en tanzim veya tarih ve imzası tasdik edilmiş yahut ikrar olunmuş bir mukaveleye müstenit olup da kiracı kiranın yenilendiğine veya uzatıldığına dair aynı kuvvet ve mahiyette bir vesika gösteremezse itiraz kaldırılır.

Aksi takdirde itirazın kaldırılması talebi reddolunur.

İtirazın kaldırılması üzerine tahliye ve teslim icra edildikten veya kaldırılma talebi reddolunduktan sonra kiracının veya kiralyanın umumi hükümlere göre mahkemeye müracaat hakları saklıdır.

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/52 md.) Mahkemede açılan davada icra takibi sırasında inkar olunan imzanın kendisine ait olduğu anlaşılan kiracı veya kiralayan yüzbin liradan beşyüzbin liraya kadar para cezasına mahküm edilir.

Kiralanan taşınmazda üçüncü şahıs bulunursa:

Madde 276 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/113 md.)

Tahliyesi istenen yerde kiracıdan başka bir şahıs bulunur ve işgalde haklı olduğuna dair resmi bir vesika gösteremezse derhal tahliye olunur.

Şu kadar ki, bu şahıs resmi bir vesika gösterememekle beraber daireye ibraz olunan mukavele tarihinden evvelki bir zamandan beri orayı işgal etmekte bulunduğunu beyan eder ve bu beyanı icra memuru tarafından mahallinde yapılacak tahkikatla teyyüt ederse memur, tahliye tehirle üç gün içinde keyfiyeti icra mahkemesine bildirir.

İcra mahkemesi, tarafları dinliyerek icabına göre tahliye emreder veya taraflardan birinin yedi gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumuna karar verir. Bu müddet içinde mahkemeye müracaat edilirse, davanın neticesine göre hareket olunur. 36 ncı madde hükümleri burada da uygulanır. Dava etmeyen taraf iddiasından vazgeçmiş sayılır.

Borçlunun nesep ve sebepten usul ve furuu, karı veya kocası, ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ve iş ortakları ile borçluya tebaan mecurda oturdukları anlaşılın diğer şahıslar, bu madde hükmünün tatbikinde üçüncü şahıs sayılmazlar.

ONBİRİNCİ BAP

İptal davası

İptal davası ve davacılar:

Madde 277 – (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

İptal davasından maksat 278, 279 ve 280 inci maddelerde yazılı tasarrufların butlanına hükmettirmektir. Bu davayı aşağıdaki şahıslar açabilirler:

- 1 – Elinde muvakkat yahut kati aciz vesikası bulunan her alacaklı,
- 2 – İflas idaresi yahut 245 inci maddede ve 255 inci maddenin 3 üncü fıkrasında yazılı hallerde alacaklıların kendileri.

İvazsız tasarrufların butlanı:

Madde 278 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/114 md.)

Mütat hediyeler müstesna olmak üzere, hacizden veya haczedilecek mal bulunmaması sebebiyle acizden yahut iflasın açılmasından haczin veya aciz vesikası verilmesinin sebebi olan yahut masaya kabul olunan alacaklardan en eskisinin tesis edilmiş olduğu tarihe kadar geriye doğru olan müddet içinde yapılan bütün bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar batıldır.

Ancak, bu müddet haciz veya aciz yahut iflastan evvelki iki seneyi geçemez.

Aşağıdaki tasarruflar bağışlama gibidir.

1. **(Değişik : 9/11/1988 - 3494/53 md.)** Karı ve koca ile usul ve furu, neseben veya sıhren üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) hısımlar, evlat edinenle evlatlık arasında yapılan ivazlı tasarruflar,
2. Akdin yapıldığı sırada, kendi verdiği şeyin değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler,
3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler ve ölünceye kadar bakma akitleri,

Acizden dolayı butlan:

Madde 279 – Aşağıdaki tasarruflar borcunu ödemiye bir borçlu tarafından hacizden veya mal bulunmaması sebebiyle acizden yahut iflasın açılmasından evvelki bir sene içinde yapılmışsa yine batıldır:

- 1 – Borçlunun teminat göstermeği evvelce taahhüt etmiş olduğu haller müstesna olmak üzere borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler;
- 2 – Para veya mutat ödeme vasıtalarından gayrı bir suretle yapılan ödemeler;
- 3 – Vadesi gelmemiş borç için yapılan ödemeler.

4. (Ek : 9/11/1988 - 3494/54 md.) Kişisel hakların kuvvetlendirilmesi için tapuya verilen şerhler.

Bu tasarruflardan istifade eden kimse borçlunun hal ve vaziyetini bilmediğini ispat eylerse iptal davası dinlenmez.

Zarar verme kastından dolayı iptal⁽¹⁾

Madde 280 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/115 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/66 md.) Malvarlığı borçlarına yetmeyen bir borçlunun, alacaklılarına zarar verme kastıyla yaptığı tüm işlemler, borçlunun içinde bulunduğu malî durumun ve zarar verme kastının, işlemin diğer tarafınca bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hâllerde iptal edilebilir. Şu kadar ki, işlemin gerçekleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde borçlu aleyhine haciz veya iflâs yoluyla takipte bulunulmuş olmalıdır.

(Mülga ikinci fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

(Değişik: 9/11/1988 - 3494/55 md.) Üçüncü şahıs, borçlunun karı veya kocası, usul veya fûru ile üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları, evlat edineni veya evlatlığı ise borçlunun birinci fıkrada beyan olunan durumunu bildiği farz olunur. Bunun hilafını üçüncü şahıs, ancak 279 uncu maddenin son fıkrasına göre isbat edebilir.

Ticari işletmenin veya işyerindeki mevcut ticari emtianın tamamını veya mühim bir kısmını devir veya satın alan yahut bir kısmını iktisapla beraber işyerini sonradan işgal eden şahsın, borçlunun alacaklılarını ızzar kasdını bildiği ve borçlunun da bu hallerde ızzar kasdıyla hareket ettiği kabul olunur. Bu karine, ancak iptal davasını açan alacaklıya devir, satış veya terk tarihinden en az üç ay evvel keyfiyetin yazılı olarak bildirildiğini veya ticari işletmenin bulunduğu yerde görüleb ilir levhaları asmakla beraber Ticaret Sicili Gazetesiyle; bu mümkün olmadığı takdirde bütün alacaklıların ittilamını temin edecek şekilde münasip vasıtalarla ilan olunduğunu ispatla çürütülebilir.

İptal davalarında yargılama usulü:

Madde 281 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/116 md.)

Mahkeme, iptal davalarını basit yargılama usulü ile görüp hükme bağlar ve bu davalara mütaallik ihtilafları hal ve şartları gözönünde tutarak serbestçe takdir ve halleder.

Hakim, iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tayin olunur. Şu kadar ki, davanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taalluku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.

Davalılardan herhangi biri davacının alacağını ödemediği takdirde, dava reddolunur. Bu halde hakim, duruma göre herbirini masrafla ilzam veya bu masrafi aralarında takdir ettiği surette taksim eder.

İptal davasında davalı:

Madde 282 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/117 md.)

İcra ve iflas Kanununun 11 inci babındaki iptal davaları borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler ile bunların mirasçıları aleyhine açılır. Bunlardan başka, kötü niyet sahibi üçüncü şahıslar aleyhine de iptal davası açılabilir. İptal davası iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmez.

(1) Bu madde başlığı “ Diğer butlan halleri:” iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 66 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İadenin şumulü:

Madde 283 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/118 md.)

Davacı, iptal davası sabit olduğu takdirde, bu davaya konu teşkil eden mal üzerinde cebri icra yolu ile, hakkını almak yetkisini elde eder ve davanın konusu taşınmazsa, davalı üçüncü şahıs üzerindeki kaydın tashihine mahal olmadan o taşınmazın haciz ve satışını isteyebilir.

İptal davası, üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taallük ediyorsa, bu değerler nispetinde üçüncü şahıs nakden tazmine (Davacının alacağından fazla olmamak üzere) mahküm edilir.

İptal davası üzerine üçüncü şahıs da, mamelekinde hasıl olacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı davada isteyebilir. Bu talep, iptal davasının tefrik edilerek daha önce hükme bağlanmasına mani değildir.

İptal davasını kaybeden üçüncü şahıs, karşılık olarak şeyi veya bedelini borçludan veya iflas masasından geri isteyebilir.

Batıl bir tasarruf neticesinde kendisine ödenilen şeyi geri veren alacaklı eski haklarını muhafaza eder.

Kendisine bağış yapılan iyi niyetli ise yalnız dava zamanında elinde bulunan miktarı geri vermeye mecburdur.

Hak düşürücü müddet:

Madde 284 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/119 md.)

İptal davası hakkı, batıl tasarrufun vukuu tarihinden itibaren beş sene geçmekle düşer.

ONİKİNCİ BAP

KONKORDATO İLE SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI⁽¹⁾

I. ADI KONKORDATO⁽²⁾

Konkordato talebi:

Madde 285 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/120 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/67 md.) Konkordato hükümlerinden yararlanmak isteyen herhangi bir borçlu, icra mahkemesine gerekçeli bir dilekçe ve bir konkordato projesi verir. Bu projeye ayrıntılı bir bilanço, gelir tablosu ve defter tutmaya mecbur şahıslardan ise defterlerinin durumunu bildiren bir cetvel ekler. Bu cetvelde, özellikle Türk Ticaret Kanununun 66 ncı maddesi hükmünce tutulması mecburi olan defterlerin hepsinin tutulmuş olup olmadıkları gösterilir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/67 md.) İflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, icra mahkemesinden borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/67 md.) Konkordato talebi üzerine icra mahkemesi, gerekli gördüğü takdirde, borçlunun malvarlığının muhafazası için 290 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki tedbirleri emreder.

Yetkili icra mahkemesi, iflasa tabi olanlar için 154 üncü maddenin 1 inci veya 2 nci fıkrasında yazılı yerdeki, iflasa tabi olmayan borçlunun yerleşim yerlerindeki icra mahkemesidir.

(1) Onikinci Babın başlığı, "Konkordato" iken, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu üst başlık 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 67 nci maddesiyle eklenmiştir.

Borçlu, bilançosunda yazılı mal ve kıymetleri, konkordato mühletinin verilmemesi halinde, bilançoğu icra mahkemesine sunduğu tarihten bir sene içinde takibe uğradığı takdirde 162 nci madde uyarınca göstermeye mecburdur. Konkordato mühleti kaldırılmış veya konkordato tasdik edilmemişse, bunların kesinleşmesi tarihlerinden itibaren bir sene ve konkordato feshedilmişse feshin kesinleşmesinden altı ay müddetle borçlu için aynı mecburiyet vardır.

(Mülga son fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Konkordato talebinin nazara alınması şartları:

Madde 286 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/121 md.)

(Değişik birinci fıkra : 17/7/2003-4949/68 md.) İcra mahkemesi borçluyu ve talepte bulunmuş ise alacaklıyı dinledikten sonra borçlunun durumunu, malvarlığı ve gelirlerini, taahhütlerini yerine getirmesine engel olan sebepleri ve konkordatonun başarı ihtimalini göz önünde tutarak, projenin alacaklıları zarara sokmak kastından âri olup olmadığına göre konkordato talebinin uygun olup olmadığına karar verir.

Borçlu, 287 nci madde gereğince mühlet verilmesi hakkındaki icra mahkemesi kararını beş gün içinde masraflarını verip tatbika koydurmazsa verilen mühlet kendiliğinden kalkar.

(Ek fıkra : 17/7/2003-4949/68 md.) Konkordato talebinin reddine ilişkin kararı, tefhiminden itibaren on gün içinde borçlu veya talep sahibi alacaklı temyiz edebilir.

Mühlet:

Madde 287 – (Değişik: 17/7/2003-4949/69 md.)

Konkordato talebi 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre ilân edilir. Konkordato talebinin ilânından itibaren on gün içinde alacaklılar itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hâl bulunmadığını ileri sürerek icra mahkemesinden konkordato talebinin reddini isteyebilir.

Talep uygun görülürse icra mahkemesi borçluya en fazla üç aylık bir mühlet verir ve aynı zamanda gerekli bilgi ve tecrübeye sahip Türk vatandaşlarından bir veya birkaç komiser tayin eder. Birden fazla komiser tayin edilmesi hâlinde icra mahkemesi bu kişilerin görev ve yetki alanlarını belirler.

Konkordato komiseri, kusurundan doğan zararlardan sorumludur.

Komiser, borçlunun faaliyetine nezaret eder ve 290 ve devamı maddelerde verilen görevleri yapar. Ayrıca komiser, icra mahkemesinin talebi hâlinde ara raporlar verir ve alacaklıları konkordato süreci hakkında bilgilendirir.

8, 10, 11, 16, 21 ve 359 uncu maddeler hükümleri kıyas yoluyla komiserler hakkında da uygulanır.

İşin niteliği gerekli kılıyorsa komiserin teklifi üzerine mühlet, alacaklılar da dinlendikten sonra en fazla iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

Borçlunun malvarlığının muhafaza edilmesi için gerekli ise veya konkordatonun gerçekleşmeyeceği açıkça anlaşılıyorsa, konkordato mühleti komiserin talebi üzerine mühletin sona ermesinden önce kaldırılabilir. Bu takdirde borçlu ve alacaklılar dinlenir. 299, 300 ve 301 inci maddeler kıyas yoluyla uygulanır.

(Değişik sekizinci fıkra: 15/7/2016-6728/5 md.) Konkordatonun tasdiki yargılaması mühlet içinde bitirilememişse asliye ticaret mahkemesi, komiserin gerekçeli raporunu da dikkate alarak, mühletin bitiminden sonraki dönem için geçerli olmak üzere borçluya karşı evvelce başlatılmış olan takiplerin durdurulmasına veya borçluya karşı yeni takip yapılmamasına karar verebilir.

Mühletin ilanı:

Madde 288 – (Değişik: 17/7/2003-4949/70 md.)

İcra mahkemesince mühlet, karar tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden birinde ilân olunur ve icra dairesi ile tapu dairesine bildirilir. Borçlu bir tacir ise ticaret sicili memurluğuna ve deniz ticaretiyle meşgul ise ayrıca gemi sicil memurluğuna da haber verilir. Borçlunun gemisi sicile kayıtlı olduğu takdirde gemi sicil memuru, konkordato mehli hakkında sicile şerh verir. **(Mülga dördüncü cümle: 14/1/2011-6103/41 md.)** (...) Mühlet kararı ayrıca diğer لازم gelen yerlere bildirilir.⁽¹⁾

Mühletin alacaklılar bakımından sonuçları:⁽²⁾

Madde 289- (Değişik: 17/7/2003-4949/71 md.)

Mühlet içinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Mühlet sırasında taşınır veya taşınmaz rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmaz ve rehlinli malın satışı gerçekleştirilemez.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Konkordato aksine hüküm içermediği takdirde mühlet, rehlinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemlerini durdurur.

Takas bu Kanununun 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir. Bu maddelerin uygulanmasında konkordato mühletinin veya iflâsın ertelenmesi kararının ilânı tarihi esas alınır.

Mühletin borçlu bakımından sonuçları:⁽¹⁾

Madde 290- (Değişik: 17/7/2003-4949/72 md.)

Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, icra mahkemesi bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin katılımı ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir.

Borçlu, icra mahkemesinin izni dışında mühlet kararından itibaren rehlin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez ve takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür.

Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa veya iyi niyetinden şüpheyi haklı gösterir bir harekette bulunursa icra mahkemesi komiserin raporu üzerine, mümkün ise borçluyu ve gerektiğinde alacaklıları dinledikten sonra borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini veya mühleti kaldırabilir.

299, 300 ve 301 inci maddeler hükmü kıyas yoluyla uygulanır.

Defter tutulması ve rehlinli malların kıymetinin takdiri:⁽¹⁾

Madde 291- (Değişik: 17/7/2003-4949/73 md.)

Komiser, tayinini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir.

Komiser rehlinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır tutar; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehlinli alacaklılara ve borçluya bildirilir.

(1) Bu fıkrada yer alan "yurt düzeyinde tirajı en yüksek beş gazeteden" ibaresi, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle "tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 289 uncu maddenin başlığı "Mühletin neticeleri."; 290 uncu maddenin başlığı "Borçlunun tasarruf yetkisinin uzatılması;" ve 291 inci maddenin başlığı "Defter tutulması;" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanununun 71, 72 ve 73 üncü maddeleriyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İlgililer, on gün içinde ve masrafları önceden vermek kaydıyla, icra mahkemesinden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilir. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir.

Alacaklıları davet ve alacakların bildirilmesi:⁽¹⁾

Madde 292- (Değişik: 17/7/2003-4949/74 md.)

Alacaklılar, komiser tarafından ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde alacaklarını bildirmeye mühlet kararının yayımlandığı gazetede yapılacak ilânla davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, hilafına hareket eden alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato müzakeresine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır.

Aynı ilânda komiser; yukarıdaki fıkrada yazılı müddet geçtikten sonra olmak üzere, konkordato teklifini müzakere etmek için alacaklıları muayyen bir gün ve saatte toplanmaya davet eder ve toplantıdan önceki on gün içinde belgeleri inceleyebileceklerini bildirir.

Alacaklılar hakkında borçlunun beyana daveti:

Madde 293 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/124 md.)

Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında beyanda bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve vesikaları üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini aşağıdaki madde gereğince vereceği rapora derceder.

Alacaklıların toplanması:

Madde 294 – Komiser alacaklılar toplanmasına reislik eder ve borçlunun vaziyeti hakkında bir rapor verir.

Borçlu lazımgelen malûmatı vermek üzere toplanmada hazır bulunmağa mecburdur.

Müzakere neticesinde tutulan konkordato zaptı derhal imza olunur. İmzayı mütaakıp on gün içinde vukua gelen iltihaklar kabul olunur.

Müşterek borçlulara karşı haklar:

Madde 295 – Konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı müşterek borçlulara ve borçlunun kefillerine ve borcu tekeffül edenlere karşı bütün haklarını muhafaza eder.

Konkordatoya muvafakat etmiş olan alacaklı dahi kendi haklarını yukardaki kimselere ödeme mukabilinde temlik teklif etmek ve onlara toplanmanın günü ile yerinden en aşağı on gün evvel haber vermek şartıyla bu hükümden istifade eder.

Alacaklı müracaat hakkına hâle gelmeksizin yukardaki kimselere konkordato müzakeresine iştirak etmek yetkisini verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir.

Konkordatonun mahkemede incelenmesi:⁽¹⁾

Madde 296- (Değişik: 17/7/2003-4949/75 md.)

Toplanmayı takip eden on gün bittikten sonra komiser konkordatoya ilişkin bütün belgeleri ve bu süre içinde iltihak eden olmuşsa bunları da dikkate alarak, konkordatonun kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu ticaret mahkemesine tevdi eder ve durumu ilgili icra mahkemesine bildirir.

(1) 292 nci maddenin başlığı “Alacakların bildirilmesi:” ve 296 ncı maddenin başlığı “Konkordatonun mahkemede tetkiki:” iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 74 ve 75 inci maddeleriyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Mahkeme, komiseri dinledikten sonra ve her hâlde mühlet içinde kısa bir zamanda kararını verir. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, mühlet kararının yayımlandığı gazetede ilân edilir. İtiraz edenlerin haklarını müdafaa için duruşmada bulunabilecekleri de ilâna yazılır.

Konkordatonun kabulü için lazımgelen ekseriyet:

Madde 297 – (Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/76 md.) Konkordato, kaydedilmiş olan alacaklıların yarısını ve alacakların üçte ikisini aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

İmtiyazlı alacaklılarla borçlunun karısı, kocası ve ana, baba ve evladı ne alacak ve ne de alacaklı ekseriyetini teşkilde hesaba katılmazlar.

Rehinle temin edilmiş alacaklar komiser tarafından takdir edilen kıymet neticesinde teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar.

Nizalı veya taliki şarta bağlı veyahut muayyen olmıyan bir vadeye tabi alacakların hesaba katılıp katılmamasına ve ne nispette katılacağına icra mahkemesi karar verir. Şu kadar ki bu iddialar hakkında ilerde mahkemece verilecek hükümler mahfuzdur.

Konkordatonun tasdiki

Madde 298- (Değişik: 17/7/2003-4949/77 md.)

Yukarıdaki hükümler dairesinde yapılan konkordato teklifinin tasdiki aşağıdaki şartların tahakkukuna bağlıdır:

1- Teklif edilen meblağın borçlunun kaynakları ile orantılı olması (Mahkeme borçluya intikâl edebilecek malları da dikkate alabilir.).

2- Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda, paraya çevirme hâlinde elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen meblağın, iflâs yoluyla tasfiye hâlinde elde edilebilecek bedelden fazla olacağına öngörülmesi.

3- Konkordato işlemlerinin yerine getirilmesini, alacakları kabul edilmiş olan imtiyazlı alacaklıların tamamen ödenmesini ve mühlet sırasında komiserin onayıyla akdedilmiş borçların ifasını sağlamak için, bu alacaklılardan her biri özel olarak ve açıkça kendi alacağı bakımından vazgeçmedikçe, yeterli teminatın gösterilmesi.

4- Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama masrafları ve ilâm harçlarının tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması.

Hâkim, konkordato teklifini yetersiz bulması hâlinde re'sen veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmeyi yapabilir.

Rehinli taşınır veya taşınmazın paraya çevrilmesinin ertelenmesi:

Madde 298/a- (Ek: 17/7/2003-4949/78 md.)

Konkordatoyu tasdik eden hâkim, borçlunun talebi üzerine, tasdik kararından itibaren en fazla bir yılı geçmemek ve erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayan faizler teminatlandırılmak kaydıyla, rehinli taşınır veya taşınmazın konkordato talebinden önceki bir alacak nedeniyle satışını erteleyebilir. Ancak, bu ertelemenin yapılabilmesi için rehinli alacağın konkordato talebinden önceki yıla ait faizlerinin ödenmiş olması lazımdır. Borçlu ayrıca taşınmazın veya ticarî işletme rehni konusu unsurların işletmenin çalışması için kendisine gerekli olduğunu ve paraya çevirmenin ekonomik varlığını tehlikeye sokacağını gerçeğe yakın bir şekilde ispat etmelidir.

İlgili rehinli alacaklılar yazılı görüşlerini konkordatonun tasdikine ilişkin görüşmelerden önce sunmaya davet edilirler; bu alacaklılar ayrıca tasdik duruşmasına bizzat çağırılırlar.

Borçlu, rehinli taşınır veya taşınmazı rızasıyla devreder, iflâs eder veya ölürse, paraya çevirmenin ertelenmesi kendiliğinden hükümsüz hâle gelir.

İlgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu dinledikten sonra, konkordatoyu tasdik eden hâkim paraya çevirmenin ertelenmesi kararını, alacaklı şu hâllerden birinin mevcudiyetini gerçeğe yakın bir şekilde ispat ederse iptal eder:

- 1- Borçlu paraya çevirmenin ertelenmesini yanlış bilgiler vermek suretiyle elde etmişse.
- 2- Serveti ve gelirleri artmış ve borcu ekonomik varlığını tehlikeye sokmadan ödeyebileceksen.
- 3- Rehlinli taşınır veya taşınmazın paraya çevrilmesi borçlunun ekonomik varlığını artık tehlikeye sokmayacaksa.

Kanun yollarına başvurma⁽¹⁾

Madde 299- (Değişik: 2/3/2005-5311/18 md.)

Konkordato hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Tasdikın ilanı:

Madde 300 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/126 md.)

(Değişik: 6/6/1985 - 3222/35 md.) Hüküm kesinleşince mühlet kararının yayımlandığı gazetede ilan edilir; icra dairesi ile tapu dairesine, mahalli ticaret odalarına sanayi odalarına ve borsalara ve borçlunun sıfatına göre evvelce ihbar edilmiş ise ticaret sicili memurluğuna ve gemi sicil memurluğuna tebliğ olunur.⁽²⁾

İlandan itibaren 287 nci maddeye göre verilen mühletin hükümleri biter.

Konkordatonun reddinden sonra iflas ve ihtiyati haciz:

Madde 301 – (Değişik: 18/2/1965 - 538/127 md.)

(Değişik birinci fıkrası: 17/7/2003-4949/80 md.) Konkordato tasdik olunmaz yahut mühlet kaldırılırsa, borçlu iflâsa tâbi kişilerden olmasa bile, alacaklılardan birinin 300 üncü maddeye göre yapılacak ilândan itibaren on gün içinde vuku bulacak talebi üzerine borçlunun derhâl iflâsına karar verilir.

Konkordatonun tasdikını reddeden mahkeme, teminat aramaksızın borçlunun bütün kabili haciz mallarının ihtiyaten haczine karar verir. Bu karar masrafi avans olarak yatırılan herhangi bir alacaklının talebiyle tatbik olunur. Yukarıdaki fıkraya göre açılan iflas davası 264 üncü madde gereğince ihtiyati haczi tamamlayan merasimindedir.

İtirazlı alacaklar hakkında dava:

Madde 302 – (Değişik: 6/6/1985 - 3222/36 md.)

Ticaret mahkemesi, konkordatonun tasdiki kararında alacakları itiraza uğramış olan alacaklılara, dava açmak için, konkordatonun tasdiki kararının yüze karşı verilmesi halinde tefhim, aksi takdirde tebliğ tarihinden itibaren başlamak üzere on günlük bir müddet tayin eder. **(Değişik ikinci cümle: 12/2/2004-5092/6 md.)** Bu müddet içerisinde dava açmayanların teminattan yararlanma ve konkordatoyu feshettirme hakları düşer. **(Ek cümle: 17/7/2003-4949/81 md.)** İcra takibi sonucunda kesinleşmiş alacaklar ile ilâma bağlı alacaklara ilişkin haklar saklıdır.⁽³⁾

(1) Bu madde başlığı "Temyize müracaat:" iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu fıkrada yer alan " yurt dışında traşi en yüksek beş gazeteden birinde" ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 79 uncu maddesiyle "Mühlet kararının yayımlandığı gazetede" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu fıkrada yer alan yedi ibaresi, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 81 inci maddesiyle "on" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Konkordatonun hükümleri:

Madde 303– (Değişik: 17/7/2003-4949/82 md.)

Tasdik edilen konkordato, alacakları mühlet kararından önce veya komiserin onayı olmaksızın konkordatonun tasdikine kadar doğmuş bütün alacaklar için mecburidir. Rehinli alacaklıların rehin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları ile bu Kanunun 206 ncı maddesinin birinci fıkrasında sayılan Devlet alacakları müstesnadır.

Mühlet içinde komiserin onayıyla akdedilmiş borçlar, malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır.

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği, borçlunun borçlarını nasıl ödeyeceği ve gerekirse sağlanacak teminatlar belirtilir. Kararda komiser veya uzman bir kişi tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevlendirilebilir. Bu takdirde görevlendirilen kişi, borçlunun işletmesinin durumu ve borçlarını konkordato projesi uyarınca ödeme kabiliyetini muhafaza edip etmediği konusunda iki ayda bir tasdik kararını veren mahkemeye rapor tevdi eder; alacaklılar bu raporu inceleyebilirler.

Konkordatonun neticelenmiyen takipler üzerine tesiri:

Madde 304 – Konkordatonun tasdiki konkordato mühletlerinden evvel vazolunupta henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür.

Nizalı alacaklılara ait paralar:

Madde 305 – İcra mahkemesi emrederse nizalı alacaklılar hakkında ayrılan paylar hüküm katilesinceye kadar borçlu tarafından sağlam bir bankaya ve bulunmayan yerde icra veznesine yatırılır.

Konkordato haricinde yapılan vaitler:

Madde 306 – Borçlu tarafından konkordato şartlarından fazla olarak alacaklılardan birine yapılan her vait hükme hacet kalmaksızın batıldır.

Konkordatonun alacaklılardan birinin müracatiyle onun hakkında feshi:

Madde 307 – Kendisine karşı konkordato şartları ifa edilmeyen her alacaklı konkordato mucibince iktisap etmiş olduğu yeni hakları muhafaza etmekle beraber konkordatoyu tasdik eden mahkemeye müracaatla kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir.

(Değişik ikinci fıkra: 2/3/2005 - 5311/19 md.) Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Konkordatonun tamamen feshi:

Madde 308 – Her alacaklı suiniyetle muallel bulunan bir konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden istiyebilir.

299, 300 ve 301 inci maddelerin hükümleri bu halde de caridir.

II. İFLÂSTAN SONRA KONKORDATO⁽¹⁾

Şartları ve hükümleri:⁽¹⁾

Madde 309 – İflasına hükmedilmiş olan bir borçlu konkordato teklifi ederse iflas idaresi mütalaasıyla beraber ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu teklifi bildirir.

(1) Bu maddenin başlığı "İflâstan sonra konkordato" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 83 üncü maddesiyle, "Şartları ve hükümleri" şeklinde değiştirilmiş, üst başlık olarak "II. İFLÂSTAN SONRA KONKORDATO" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

294 den 299 uncu ve 302 den 308 inciye kadar olan maddeler burada da tatbik olunur. Komisere ait vazifeler iflas idaresi tarafından yapılır.

(Değişik üçüncü fıkra : 17/7/2003-4949/83 md.) Paraya çevirme ticaret mahkemesi tasdik hakkında bir karar verinceye kadar ertelenir.

(Değişik: 6/6/1985 - 3222/37 md.) Konkordato üzerine verilen karar iflas idaresine bildirilir.

Konkordatonun tasdikı halinde idare iflasa hükmeden mahkemeden iflasın kaldırılmasını ister.

III. MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO⁽¹⁾

Genel olarak:

Madde 309/a- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordato ile alacaklılara, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını ya da bir kısmını üçüncü kişiye devretmek yetkisi verilir.

Alacaklılar haklarını konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu aracılığıyla kullanırlar. Konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu konkordato talebi hakkında karar veren alacaklılar tarafından seçilir. Konkordato tasfiye memuru icra mahkemesinin seçime ilişkin kararı onaylamasından sonra göreve başlar. Konkordato komiseri de tasfiye memuru olabilir.

Zorunlu içeriği:

Madde 309/b- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordato aşağıdaki hususları içerir:

1- Alacaklıların malların tasfiyesi ya da üçüncü kişiye devri suretiyle karşılanamayan alacaklarından feragat edip etmedikleri, feragat etmiyorlarsa borçlunun sorumluluğunun ne olduğu.

2- Konkordato tasfiye memurları ile alacaklılar kurulu üyelerinin belirlenmesi ve bunların yetkileri.

3- Kanun tarafından belirlenmemişse, malların tasfiye usulü ve eğer mallar üçüncü kişiye devredilecekse, bu devrin şekli ve teminatlandırılması.

4- Alacaklılara yönelik ilânların Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi yanında tasdik tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılacağı.⁽²⁾

Konkordato kapsamı dışında kalan mallar varsa bunlar açıkça belirtilir.

Tasdikin sonuçları:

Madde 309/c- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun tasdikine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren, borçlu malları üzerinde tasarruf edemez ve bu mallar hakkında tasarruf yetkisine sahip kişilerin imza yetkisi sona erer.

(1) Bu üst başlık altında 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanununun 83 üncü maddesiyle eklenen 309/a ile 309/l maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar 104 üncü madde gereğince Adalet Bakanınca çıkarılacak Yönetmelikte gösterilir.

(2) Bu bentte yer alan "yurt düzeyinde yayınlanan tirajı en yüksek beş gazeteden" ibaresi, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanununun 7 nci maddesiyle "tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Borçlu ticaret siciline kayıtlı ise ticaret unvanına "konkordato tasfiyesi hâlinde" sözcükleri eklenir. Konkordato masası, konkordato kapsamına girmeyen borçlardan dolayı bu unvan altında takip edilir.

Konkordato tasfiye memurları konkordato masasının muhafazası ve paraya çevrilmesi veya lüzumu hâlinde malların devri için gerekli bütün işlemleri yerine getirir.

Konkordato tasfiye memurları mahkemelerde konkordato masasını temsil eder. 228 inci madde kıyas yoluyla uygulanır.

Konkordato tasfiye memurlarının hukukî durumu:

Madde 309/ç- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları alacaklılar kurulunun nezaret ve denetimine tâbidir. Konkordato tasfiye memurlarının malvarlığının paraya çevrilmesine ilişkin kararlarına karşı öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde alacaklılar kurulu nezdinde itiraz edilebilir ve bu kurulun kararlarına karşı da şikâyet yoluna başvurulabilir.

8, 9, 10, 11, 21 ve 359 uncu maddeler konkordato tasfiye memurlarının işlemlerinde de kıyas yoluyla uygulanır.

Paylaştırmaya katılacak alacaklıların belirlenmesi:

Madde 309/d- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Tasfiyeden elde edilen hasılatın paylaşımına katılacak olan alacaklıları ve sıralarını belirlemek üzere konkordato tasfiye memurları, alacaklılara yeni bir davet yapmaya gerek kalmaksızın, sadece ticarî defterlere ve yapılan alacak kayıtlarına dayanarak bir sıra cetveli hazırlar ve bu sıra cetvelini alacaklıların incelemesine hazır tutar.

230 ilâ 236 ncı maddeler kıyas yoluyla uygulanır.

Paraya çevirme:

Madde 309/e- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato masasını oluşturan malvarlığı ayrı ayrı veya bir bütün hâlinde paraya çevrilir. Paraya çevirme, eğer bir alacak söz konusu ise bu alacağın tahsili veya talep hakkının satılması, diğer mallar için pazarlık veya açık artırma yoluyla gerçekleştirilir.

Paraya çevirmenin usulü ve zamanı konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine alacaklılar kurulunca kararlaştırılır.

Rehinli taşınmazlar:

Madde 309/f- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malların üçüncü kişiye devredildiği hâller dışında, rehinli taşınmazların konkordato tasfiye memurları tarafından pazarlık suretiyle satışı ancak, rehinli taşınmazın satış bedelinden alacağını tahsil edemeyen rehinli alacaklıların muvafakatıyla mümkündür. Aksi takdirde, söz konusu taşınmazlar ancak açık artırma yoluyla paraya çevrilebilir. Taşınmaz üzerindeki irtifaklar, taşınmaz yükleri, ipotekler ve şerh edilmiş kişisel hakların varlığı ve sırası, sıra cetveline göre belirlenir.

Taşınır rehinleri:

Madde 309/g- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Alacağı taşınır rehniyle temin edilmiş olan alacaklılar rehinli taşınırını konkordato tasfiye memurlarına tevdi etmek zorunda değildirlir. Konkordatoda başka bir süre öngörülmedikçe, rehinli alacaklılar rehinli taşınırını uygun gördükleri zamanda, rehlin paraya çevrilmesi yoluyla veya rehin sözleşmesinde yetki verilmişse pazarlık yoluyla ya da borsada satmak suretiyle paraya çevirebilirler.

Ancak, rehnin paraya çevrilmesi konkordato masasının yararına ise, konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya rehinli malı altı ay içinde paraya çevirmesi için yetki verebilir. Konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya, aynı zamanda 336/a maddesinde öngörülen cezayı da hatırlatarak, bu süre içinde paraya çevirme işlemini gerçekleştirmediği takdirde rehinli malı kendilerine teslim etmesini, haklı bir sebep olmaksızın teslim etmezse rüçhan hakkından mahrum kalacağını ihtar eder.

Tahsili güç ve ihtilaflı hakların alacaklılara devri:

Madde 309/ğ- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Alacaklılar kurulu, konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine ihtilaflı veya tahsili güç bir alacaktan, özellikle bir iptal davasından, borçlunun organlarına veya çalışanlarına karşı sorumluluk davasından vazgeçerse, alacaklıları yazıyla veya ilân yoluyla haberdar eder ve 245 inci maddeye uygun olarak bu iddiaların takibi hakkını devretmeyi teklif eder.

Paraların paylaşılması:

Madde 309/h- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları, geçici de olsa her dağıtımdan önce, bir pay cetveli düzenler ve payının miktarını her alacaklıya bildirir; konkordato tasfiye memurları pay cetvelini on gün süreyle iflâs dairesinde alacaklıların incelemesine hazır tutar. Pay cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabilir.

Konkordato tasfiye memurları, pay cetveli ile birlikte masrafları da içeren son hesabı iflâs dairesine tevdi ederler.

Rehin açığı:

Madde 309/ı- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Geçici pay cetvelinin tevdi sırasında rehni paraya çevrilmiş bulunan rehinli alacaklılar, alacaklarının açık kalan kısmı için geçici dağıtıma katılırlar. Açık kalan kısım konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenir ve bu karara karşı şikâyet yoluna gidilebilir.

Geçici pay cetvelinin tevdi sırasında rehin paraya çevrilmemişse, rehinli alacaklı komiser tarafından açık kalacağı öngörülmüş olan miktar için dağıtıma katılır. Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen bedelin öngörülen miktarın altında kaldığını ispatlayan rehinli alacaklı, buna tekabül eden ödemelere hak kazanır.

Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen bedel ile o zamana kadar yapılan geçici ödemeler toplamı alacak tutarını aşarsa, rehinli alacaklı fazlayı iade etmek zorundadır.

Tevdi:

Madde 309/i- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenen sürede hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar 9 uncu madde hükümlerine göre bankaya yatırılır.

Beş yıl içinde hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar iflâs dairesi tarafından dağıtılır; 255 inci madde kıyas yoluyla uygulanır.

Faaliyet raporu:

Madde 309/j- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Tasfiye sona erince konkordato tasfiye memurları bir nihaî rapor düzenler. Bu nihaî rapor alacaklılar kurulunun onayına sunulur. Kurul onayladığı nihaî raporu tasdik makamı olan ticaret mahkemesine gönderir ve tasdik makamı da alacaklıların incelemesine hazır tutar.

Tasfiyenin bir yıldan uzun sürmesi hâlinde konkordato tasfiye memurları, her yıl en geç Aralık ayı sonuna kadar, tasfiye edilen malvarlığının ve henüz paraya çevrilmemiş malların durumunu belirten bir cetvel ve faaliyetleri hakkında bir rapor düzenleyip alacaklılar kuruluna tevdi eder. Bu cetvel ve rapor, takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar alacaklıların incelemesine hazır bulundurulmak üzere alacaklılar kurulu aracılığıyla tasdik makamına sunulur.

Hukukî işlemlerin iptali:

Madde 309/k- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Borçlu tarafından konkordatonun tasdikinden önce yapılmış hukukî işlemler 277 ilâ 284 üncü maddelere göre iptale tâbidir.

Konkordato mühletinin verilmesi veya mühletten önce bu Kanuna göre vuku bulan iflâsın ertelenmesi tarihleri, iptal davası açma sürelerinin hesaplanmasında haczin veya iflâsın açılmasının yerini tutar.

Konkordato masasına yöneltilen taleplerin tasarrufun iptali yoluyla kısmen veya tamamen reddini sağlamak mümkün ise konkordato tasfiye memurları, defî yoluyla iptal talebinde bulunmaya yetkili ve yükümlüdürler.

Uygulanacak ortak hükümler:

Madde 309/l- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Niteliğine aykırı düşmedikçe 285 ilâ 308 inci maddeler malvarlığının terki suretiyle konkordatoda da uygulanır.

IV. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI⁽¹⁾

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma:

Madde 309/m- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Muaccel para borçlarını ödeyemeyecek durumda olan veya mevcut ve alacakları borçlarını karşılamaya yetmeyen ya da bu hallerden birine düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalması kuvvetle muhtemel olan bir sermaye şirketi veya kooperatif, önceden müzakere edilmiş ve projeden etkilenen alacaklılar tarafından gerekli çoğunluk sağlanarak kabul edilmiş olan yeniden yapılandırma projesi ile birlikte, muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma için başvurabilir.

309/m ilâ 309/ü maddelerinde geçen "projeden etkilenen alacaklılar" terimi, yeniden yapılandırma projesi ile alacakları, hakları veya menfaatleri yeniden yapılandırılacak alacaklıları ifade eder.

"Gerekli çoğunluk" terimi, projeden etkilenip oylamaya katılan alacaklıların sayı itibarıyla en az yarısını aşan ve oy kullanan alacaklıların alacaklarının en az üçte ikisini oluşturan ve projenin kabulü için gerekli olan çoğunluğu ifade eder. Projenin birden fazla alacaklı sınıfı içermesi hâlinde, her alacaklı sınıfının kendi içinde projeyi gerekli çoğunluk ile kabul etmiş olması gerekir.

Yeniden yapılandırma projesi:

Madde 309/n- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Asliye ticaret mahkemesine sunulacak yeniden yapılandırma projesi, aşağıdaki hususları içerir :

1- Projeden etkilenen alacaklıların tâbi olacağı koşullar ve benzer alacaklılara sahip olan alacaklılar arasında eşitliğin ne şekilde sağlanacağı.

2- Projenin, borçlunun taraf olduğu sözleşmelere etkisi.

(1) Bu üst başlık, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle eklenmiş ve metne işlenmiştir.

3- Projenin, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisine etkisi.

4- Borçların yeniden yapılandırılması için gerekli görülüyorsa, borçlunun kredi gibi finansman kaynaklarına başvurup başvurmayacağı.

5- Borçlunun işletmesinin kısmen ya da tamamen devri, diğer bir şirket veya şirketlerle birleşmesi, sermaye yapısının veya ana sözleşmesinin değiştirilmesi, borçlu işletmenin yönetiminde yer alacak kişilerin belirlenmesi, borçların vadelerinin uzatılması, faiz oranlarının değiştirilmesi, menkul kıymet ihracı gibi projenin uygulanabilirliğini sağlayabilecek yöntemler.

6- Tasdik kararından sonra projenin uygulanmasının kim tarafından ve nasıl denetleneceği.

7- Projeyi reddeden alacaklının alacağı, bu alacaklı projede kendi sınıfı için öngörülen haktan daha azını açıkça kabul etmediği sürece, nitelik itibarıyla benzerlik gösteren alacaklarla eşit muameleyle tâbi olacağı.

Hukukî nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer olan alacakların aynı sınıfta yer almaları şartıyla, proje, alacaklıları birden fazla sınıf içerisinde gruplandırabilir.

Başvuruya eklenecek belgeler:

Madde 309/o- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Başvuruya eklenecek belgeler şunlardır:

1- Yeniden yapılandırma projesi.

2- Borçlunun malî durumunu gösterir belgeler, ayrıntılı bilanço, defterlerinin vaziyetini bildiren bir cetvel, gelir tablosu ve borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler.

3- Projenin, borçluyu yeniden ödeme kabiliyetine kavuşturarak muaccel borçlarını ödeme plânına göre ödeyebilecek ve nakit akışını gerçekleştirecek duruma getireceğini gösteren belgeler.

4- Projeden etkilenen ve etkilenmeyen alacaklılar ile bunların alacaklarının listesi.

5- Başvuru öncesi müzakere sürecini tanımlayan ve projeden etkilenen alacaklıların proje hakkında karar vermelerine olanak sağlayan yeterli bilgilendirmenin iadeli taahhütlü mektup ya da noter ihbarnamesi gibi uygun araçlarla yerine getirildiğini gösteren delilleri de içeren açıklamalar.

6- Projeden etkilenip de onay veren alacaklıların, bu beyanlarını içeren, imzası ve tarihi noterlikçe onaylı tutanaklar.

7- Projeye göre alacaklıların eline geçecek miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren belge.

8- Sayı ve meblağ itibarıyla çoğunluk koşulunun gerçekleştiğini gösteren cetvel.

9- Borçlunun ödeme kabiliyetine kavuşabileceğini ve projede yer alan koşullara uymasının mümkün olduğunu gösteren ve gerekli nitelikleri haiz bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanmış bulunan finansal analiz raporları ile dayanakları.

Başvuru üzerine ve ara dönemde mahkemece yapılacak işlem ve alınacak tedbirler:

Madde 309/ö- 4(Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Mahkeme, başvurudan itibaren otuz gün içinde gerçekleşecek olan duruşmanın gününü belirler; başvuruyu, 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur ve projeden etkilenip adresi bilinen tüm alacaklılara tebliğ eder. Yapılacak olan ilân ve tebligatta, başvurunun kapsam ve sonuçları, başvuru dosyasının hangi tarihten itibaren nerede görülebileceği ve itirazların da ileri sürülebileceği duruşmanın günü ve saati gösterilir.

Mahkeme, ayrıca, borçlunun veya alacaklılardan birinin talebi üzerine, başvuru hakkında verilecek nihai kararın verilmesine kadar geçecek olan dönem için borçlunun malvarlığını korumaya yönelik ve borçlunun faaliyetleri bakımından gerekli gördüğü tedbirleri derhal alır. Bu durumda mahkeme, tespit edilen duruşma gününü beklemeksizin ayrıca bir duruşma günü tayin edebilir, alacaklılar ve borçlu tarafından seçilmiş, atanmasından projenin tasdikine veya reddine

ilişkin kararın verilmesine kadar borçlunun faaliyetlerinin sevk ve idaresini bizzat üstlenecek ya da bu faaliyetleri denetleyecek olan ve lazım gelen bilgi ve tecrübeye sahip ve gerekli nitelikleri haiz bir veya birkaç ara dönem denetçisi tayin edebilir. Alacaklılar ve borçlunun ara dönem denetçisi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları, ancak şartların ara dönem denetçisi atanmasını gerekli kıldığı hallerde mahkeme, niteliği ve yetkileri yönetmelikle belirlenecek olan bir veya birkaç ara dönem denetçisini re'sen atayabilir.

Mahkeme, projeden etkilenen alacaklıların borçluya karşı başlattıkları takiplerin ve bu takiplerle ilgili olan davaların, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipleri ve davaları da kapsayacak şekilde durdurulmasına, yeni icra takibi yapılmasının etkilenen alacaklılar için yasaklanmasına, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasına ara dönem için karar verebilir. Bu durumda, bir takip muamelesiyle kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemez.

Ara dönemde borçlu, işletmenin devamı için zorunluysa veya malvarlığının kıymetinin korunması ya da artırılması için gerekli görülmesi hâlinde, kredi gibi finansman araçlarına başvurabilir. Bir finansman kaynağının kullanılabilmesi için teminat verilmesi gerekiyorsa, bu teminat öncelikle borçlunun daha önce üzerinde rehin tesis edilmemiş taşınır veya taşınmaz malları üzerinde sağlanır.

Finansman kaynağı terimi, borçluya hammadde gibi işletmenin faaliyet gösterebilmesi için gerekli mal ve hizmetleri sağlayanları da kapsar.

Başvurunun mahkemece incelenmesi ve kanun yolları:

Madde 309/p- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Tasdik duruşmasında mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlu işletmenin yetkililerini ve duruşmada hazır bulunan alacaklıları dinler. Mahkeme, borçlunun yeniden yapılandırmaya iyiniyetle başvurduğunu, 309/m ilâ 309/o maddelerindeki şartların yerine geldiğini ve projeyi reddetmiş olan her alacaklının projeye eline geçecek miktarın en az iflâs tasfiyesi sonunda eline geçecek miktara eşit olduğunu tespit ettiği takdirde, en geç otuz gün içinde başvurunun tasdikine, aksi halde reddine karar verir.

Mahkeme, tasdik kararı ile birlikte, borçlu ile alacaklıların bu konudaki görüşlerini de dikkate alarak, yetkileri sadece projenin yerine getirilmesine ilişkin esasları denetleyip alacaklılara durumu düzenli olarak rapor etmekten ibaret olan bir veya birkaç proje denetçisi tayin edebilir. Borçlu ve alacaklılar, denetçi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları takdirde, mahkeme, nitelikleri ve görev alanı yönetmelikle belirlenecek olan bir denetçiyi re'sen atayabilir.

Tasdik veya ret kararının tebliğinden itibaren on gün içinde borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar kararı temyiz edebilirler. Bu konudaki temyiz incelemesi ivedilikle yapılır ve verilecek karara karşı, karar düzeltme yoluna başvurulamaz.

Tarafların itirazı ve temyiz maktu harca tâbidir.

Kararın sonuçları:

Madde 309/r- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Yeniden yapılandırma projesi, tüm hüküm ve sonuçlarını, başvurunun tasdikine ilişkin kararın verildiği andan itibaren doğurmaya başlar. Projenin koşulları, projeden etkilenen alacaklılarla yapılmış olan tüm sözleşme hükümlerinden önce gelir.

Kararın temyiz incelemesi sonunda Yargıtayca bozulması üzerine, projenin tasdik kararının icrası kendiliğinden durur. Bozma kararına kadar yapılan işlemler geçerliliğini muhafaza eder.

Projeden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde projenin tadiline veya feshine yol açabilecek veyahut borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurmasının temerrüt halî oluşturacağına ya da akde aykırılık teşkil edeceğine ilişkin hükümler bulunması hâlinde, bu hükümler borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurması durumunda uygulanmaz.

Başvurunun tasdiki talebinin reddine ilişkin mahkeme kararının verilmesi hâlinde, mahkemece verilmiş tedbirler kalkar, durmuş olan dava ve takiplere devam edilir.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmanın feshi:

Madde 309/s- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında, 307 nci madde ile 308 inci maddenin birinci fıkrası kıyasen uygulanır. Yeniden yapılandırmanın tamamen feshine karar verilir ve bu karar kesinleşirse, durum mahkemece 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurulur. İlândan itibaren on gün içinde, projeden etkilenen alacaklılar tasdik kararını vermiş olan mahkemeden borçlunun derhal iflâsına karar verilmesini isteyebilirler.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesinin tadili :

Madde 309/ş- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Projenin bir kısmının ihlâlî hâlinde, bu ihlâl sadece bazı alacaklıları etkiliyorsa, hakları ihlâl edilen bu alacaklıların borçlu ile projenin tadili konusunda anlaşmaya varmaları durumunda, tadil edilmiş proje mahkemenin tasdikine sunulur. Projenin devamı için bu tadilatın yapılması zorunlu ise ve tadil edilmiş proje hakları ihlâl edilmiş olan alacaklıları projeden etkilenen diğer alacaklılardan daha uygun bir duruma getirmiyorsa, mahkeme tadil edilmiş projeyi tasdik eder. Yeniden yapılandırma projesinin tasdikine ilişkin usul projenin tadili hakkında da uygulanır.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesinin ihlâlî ve muhtelif hükümler:

Madde 309/t- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Borçlunun projeden doğan yükümlülüklerini tamamen veya kısmen zamanında yerine getirmemesi hâlinde durum proje denetçisi, borçlu veya projeden etkilenen alacaklılar tarafından projeyi tasdik etmiş olan mahkemeye bildirilir. Aynı hak, projenin tasdikinden önce borçluya teminat mukabili veya teminatsız olarak kredi gibi finansman kaynağı yaratıp bundan kaynaklanan alacağını kısmen veya tamamen elde edemeyen alacaklı için de söz konusudur. Bu bildirim üzerine mahkeme, borçlunun malvarlığının korunabilmesi için, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruflarını önleyici tedbirler de dahil olmak üzere, gerekli muhafaza tedbirlerini alır ve bir duruşma günü tayin ederek 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur. Mahkeme, projeden etkilenen veya etkilenmeyen alacaklıların vakî itirazlarını inceledikten sonra, borçlunun yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirmediğini, projenin uygulanmayıp tadilinin de söz konusu olmadığını veya finansman alacaklısının alacağını tamamen ya da kısmen elde edemediğini tespit edince derhal borçlunun iflâsına hükmeder.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına, bankalar ve sigorta şirketleri borçlu sıfatı ile başvuramazlar.

Ara dönem denetçisi ve proje denetçisi hakkında 334/a madde hükümleri uygulanır.

Harç, vergi istisnaları ve teşvik belgeleri:

Madde 309/u- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Tasdik edilen proje kapsamındaki;

1- Yapılacak işlemler ve düzenlenecek kâğıtlar, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan,

2- Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

3- Borçluya kullanılan ve kullanılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan,

4- Diğer benzeri işlemler, kâğıtlar ve krediler vergi, resim, harç ve fon yükümlülüklerinden (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç),

İstisna edilmiştir.

İstisna, alacaklıların tasdik edilen proje kapsamında edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır.

Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır.

Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi hâlinde dahi, bu madde uyarınca uygulanmış istisnalar geri alınmaz.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, projeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasının uygulanması sırasında aranacak noter onaylı belgelere ilişkin noter harcı maktu olarak alınır.

Yönetmelik:

Madde 309/ü- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Adalet Bakanlığınca sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasının uygulanmasına ilişkin yönetmelik yürürlüğe konulur.

ON ÜÇÜNCÜ BAP

Taksirath ve hileli iflas

I - TAKSİRATLI İFLAS

Taksirathli iflas halleri:

Madde 310 – Aşağıdaki hallerden biri kendisinde bulunan müflis taksirathli sayılır ve Türk Ceza Kanununa göre cezalandırılır:

1 – Ziyanları için makul sebepler gösteremezse;

2 – Evinin masrafları haddin fazla ise;

3 – Kumar yahut mücerret baht oyunlarında ve borsa muamelelerinde külliyetli para sarfetmişse;

4 – Borcunun, mevcudu ile alacağından çok olduğunu bildiği halde bu vaziyetinden haberleri olmıyan kimselerden ehemmiyetli miktarda veresiye mal satın yahut borç para almış ise;

5 – (**Değişik: 29/6/1956-6763/42 md.**) Ticaret Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının 1 ila 3 üncü bentlerinde sayılan defterleri hiç veya kanunun emrettiği şekilde tutmamış ise;

6 – Mevcudu ile alacağından çok fazla mebalîğ için senetler imza etmiş ise;

7 – (**Değişik: 18/2/1965 - 538/128 md.**) İflas takibi sırasında mahkeme, iflas idaresi veya iflas dairesi tarafından çağrıldığı halde makbul bir mazeret olmaksızın gelmemiş ise;

8 – İşlerini terkederek kaçmış ise;

9 – Evvelki bir konkordato şartlarını ifa etmeden yeniden iflasına hükmolünmüş ise;

10 – 178 inci maddenin son fıkrası hükmüne riayet etmeyipte bir sene içinde iflası vuku bulmuşsa.

II - HİLELİ İFLAS

Hileli iflas halleri:

Madde 311 – (Değişik: 18/2/1965-538/129 md.)

İflasından evvel veya sonra alacaklılarını zarara sokmak kasdiyle ve hususiyle aşağıdaki suretlerle hileli muamelelerde bulunan kimse hileli müflis sayılır ve Türk Ceza Kanununa göre cezalandırılır:

1. Alacaklıların müşterek rehini makamında olan mallarını tamamen veya kısmen kaçıırır, gizler veya tahrip ederse;
2. Alacaklıların zararına olarak hakikata aykırı makbuzlar verir veya yazı ile borç ikrar ederse;
3. Muvazaalı satışlar, muameleler yahut bağışlamalar yaparsa;
4. Evlenme mukavelesinde hakikaten getirilmemiş bir çeyizi getirilmiş gibi tanır ve karı da bu mukaveleyi kocasının alacaklılarına karşı istimaline kalkışır;
5. Hakikata aykırı borç ikrar etmek yahut muvazaalı muameleler ve mukaveleler yapmak suretiyle alacaklılarını zarara sokarsa;
6. Borcu mevcudu ile alacağından ziyade olduğunu bildiği halde ehemmiyetli kıymeti haiz ticari mallarını yahut fabrikasının mahsullerini hem satış gününün piyasasından, hem de malolduğu veya satın alındığı kıymetten pek aşağı bir fiyatla satmak suretiyle mevcudunu israf ederse;
7. Konkordato mukavelesi haricinde alacaklıya hususi menfaatler temin ederse;
8. Hakikate aykırı muhasebe ve sahte bilançolarla aktifini hakikatte olduğundan fazla veya noksan gösterirse.

(Değişik: 6/6/1985-3222/38 md.) Bir numaralı bentte yazılı malların kıymetine göre Türk Ceza Kanununun 522 nci maddesi tatbik olunur.

Bir numaralı bentte yazılı suçları yapanlar müflisin evi halkından kimseler ise müflis gibi cezalandırılırlar.

Türk Ceza Kanununun iştirak hükümleri dışında kalsa dahi, müflisin aktifini azaltmak maksadiyle ona ait taşınır ve taşınmaz malları kısmen veya tamamen saklıyan veya kaçırın ve muvaza ile temellük eden veya bu hususlarda yataklık veya tavassut eden veya iflas masasına müracaat ile kısmen veya tamamen asılsız alacaklarını kaydettiren veya müflisin tediye kabiliyetini azaltmak maksadiyle kendi adına veya müstear adla ticari faaliyetlere girişen kimseler hakkında dahi aynı cezalar uygulanır.

ON DÖRDÜNCÜ BAP

İtibarın yerine gelmesi

İtibarın yerine gelmesi:

A – Hileli müflis:

Madde 312 – Hileli müflis itibarının yerine gelmesini Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun memnu hakların iadesine dair faslındaki hükümlere göre elde edebilir. Ancak mezkür fasılda yazılı şartların ifasından başka dilekçesine, masaya kabul edilmiş bütün alacaklıların alacakları tamamen itfa edildiğine dair makbuzlarını veya sair vesikalarını rapptetmesi lazımdır.

B - Taksiratlı müflis:

Madde 313 – Taksiratlı müflis infazı lazım gelen cezasını çektikten veya kanuni sebeplerle ceza düştükten sonra iflas kararını veren mahkemeye arzuhal ile müracaat ederek itibarının yerine gelmesini talep edebilir. İstida masaya kabul edilmiş bütün alacaklıların alacaklarını gösteren iflas dairesinden alınmış bir defterle bu borçların tamamen itfa edildiğine dair makbuzlar veya sair ispat edici evrak ile tevsik edilir.

C – Adi müflis:

Madde 314 – Adi müflis masaya kabul edilmiş bütün alacaklıların alacaklarını itfa ettiğine dair makbuz veya vesikalari göstererek iflasa karar veren mahkemeden itibarının yerine gelmesini isteyebilir.

İlan:

Madde 315 – Yukarki maddelere göre talebin kabulü üzerine verilen hüküm, Resmi Gazete ile ilan olunur.

Ölümden sonra itibarın yerine gelmesi:

Madde 316 – Hileli veya taksiratlı yahut adi müflisin itibarının yerine gelmesine ölümünden sonra mirasçılardan birinin talebiyle de hükmolunabilir.

ON BEŞİNCİ BAP

Fevkalade hallerde mühlet ve tatil

I – FEVKALADE MÜHLET

Bu babın tatbiki şartları:

Madde 317 – Fevkalade hallerde hususile devamlı iktisadi buhranlarda İcra Vekilleri Heyeti 318 den 329 uncuya kadar olan maddeler hükümlerinin muayyen bir müddet için bu hallerden müteessir olan mıntaka borçlularına tatbik edilmesine karar verebilir.

Fevkalade mühletin kabulü, borçlunun dilekçesi:

Madde 318 – İcra Vekilleri Heyetince bu suretle tayin edilen mıntakalarda 317 nci maddede gösterilen haller sebebiyle kusuru olmaksızın taahhütlerini ifa edemiyen borçlu mühletin hitamında borçlarını tamamen tedavi edebileceğini ahval ümit ettiriyorsa icra mahkemesinden nihayet altı ayı geçmemek üzere fevkalade bir mühlet isteyebilir.

Borçlu dilekçesine mali vaziyetini gösteren vesikalari, alacaklıların listesini raptetmeğe ve icra mahkemesi tarafından talep olunan bütün malûmatı vermeğe ve kendisinden istenebilecek evrakın hepsini göstermeğe mecburdur. Borçlu iflas yoluyla takibe tabi ise dilekçesine fazla olarak bilanço ve defterlerini de rapteder.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/85 md.) Dilekçenin verilmesinden sonra icra mahkemesi, 326 ncı maddede öngörülen alacaklar hariç, tedbir yoluyla derdest takipleri durdurabilir. İcra mahkemesi, takiplerin durdurulması süresinin fevkalade mühletten indirilip indirilmeyeceğini ve indirilecekse ne ölçüde indirileceğini belirler.

İcra mahkemesince yapılacak tetkikler:

Madde 319 – İcra mahkemesi lüzum gördüğü tahkikleri de yaptıktan sonra mühlet talebi ilk bakışta esassız gibi görünmezse bir gün tayin ve o gün için ilan tarihiyle bütün alacaklıları davet ve icabında ehli hibreye de müracaat eyler.

Alacaklılar tayin olunan günden evvel dosyayı tetkik edebilirler; alacaklıların mühlet talebine karşı tahriri itirazlarını dermeyan etmek yetkileri de vardır.

İcra mahkemesi kısa bir müddette kararını verir; mühlet vermekle beraber borçluyu bir veya mütaaddit taksitlerle ödemeğe de mecbur edebilir.

İstinaf yoluna başvurma⁽¹⁾

Madde 320- (Değişik: 2/3/2005-5311/20 md.)

Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ile alacaklılardan her biri istinaf yoluna başvurabilir.

İcra mahkemesi tarafından verilmiş olan fevkalade mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir.

Defter tanzimi, komiser:

Madde 321 – İcra mahkemesi, mühlet kararını vermezden evvel veya verirken defter tutulmasını emreder ve alacaklıların haklarını korumak maksadıyla diğer bütün tedbirleri alır.

İcra mahkemesi mühlet vermekle beraber borçlunun muamelelerine nezaret etmek üzere bir komiser tayin edebilir.

Kararın tebliği:

Madde 322 – Mühlet kararı katileşince icra dairesine tebliğ ve hemen ilan olunur.

Neticeler, takipler ve müddetler:

Madde 323 – (Değişik: 17/7/2003-4949/86 md.)

Mühlet içinde borçluya karşı takip yapılabilir ve bu takiplere hacze veya depo emrine kadar devam edilebilir. Hacedilen ücretler mühlet sırasında da tahsil edilir; mühlet sırasında veya mühletten önce başlatılmış bir takip çerçevesinde aynı teminat kapsamına girdiği takdirde kiralar için de aynı kural geçerlidir. Buna mukabil, rehnin paraya çevrilmesi talebi, haciz veya depo emri mühlet verilmesinden önce vuku bulmuş olsa bile, satış yapılamaz veya iflâsa karar verilemez.

106, 150/e, 156, 206, 278, 279 ve 280 inci maddelerde öngörülen süreler mühlet süresince uzatılır. Aynı kural, aynı teminatlarda, taşınmaz rehni ile temin edilmiş alacakların faizleri için de geçerlidir.

Borçlunun tasarruf hakları:

A – Umumiyetle:

Madde 324 – Borçlu işlerine devam edebilir. Ancak mühletin devamınca alacaklıların kanuni menfaatlerine dokunacak yahut alacaklılardan bir kısmını diğerlerinin zararına olarak tercih suretiyle yapılacak muameleler memnudur.

B – Yetkili makam tarafından alınan hususi tedbirler hakkında:

Madde 325 – İcra mahkemesi fevkalade mühleti verirken komiserin, yoksa bizzat icra mahkemesinin muvafakati olmaksızın borçlunun taşınmazlarını temlik yahut bunlar üzerinde aynı haklar tesis, rehinler ihdas, ivazsız tasarruflar icra etmiyeceğine ve fevkalade mühletten evvel doğmuş borçlara karşı ödemeler yapamayacağına ve kefalet edemiyeceğine ve ederse hükümsüz olacağına karar verebilir.

Ancak 206 ncı maddede mezkür ikinci ve üçüncü sıradaki borçların ödenmesi ve 319 uncu maddenin üçüncü fıkrasında bahsolunan taksitlerin tediyesi için muvafakat almağa lüzum yoktur.

Fevkalade mühlet kararında yukardaki kayıtlar bulunursa bunlar da ilana yazılır ve fevkalade mühlet tapu siciline temlik hakkının tahdidî suretiyle geçirilir.

(1) Bu madde başlığı "Temyize müracaat:" iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Fevkalade mühlete tabi olmaları alacaklar:

Madde 326 – (Değişik birinci fıkrası: 17/7/2003-4949/87 md.) Mühlet, beşyüzmiilyon liradan aşağı alacaklara ve 206 ncı maddenin birinci sırasındaki alacaklara uygulanmaz.

Bu alacaklar, borçlu iflas yoluyla takibe tabi bulunmuş olsa bile fevkalade mühlet esnasında ancak haciz yoluyla yahut rehinin paraya çevrilmesi suretiyle takip olunabilir.

Uzatma:

Madde 327 – 317 nci madde hükümlerine göre tayin olunan müddet içinde borçlunun dilekçesi üzerine icra mahkemesi tarafından verilen fevkalade mühlet; bunu icap ettiren sebepler borçlunun kusuru olmaksızın devam ediyorsa nihayet dört ay uzatılabilir.

Borçlu dilekçesine alacaklıların mütemmim bir listesini ve eğer iflas yoluyla takibe tabi ise mütemmim bir bilanço rapetmeğe mecburdur.

İcra mahkemesi alacaklıların itirazlarını yazı ile bildirmeleri için bir müddet tayin ederek uzatma talebini ilanla tebliğ eder.

Bir komiser tayin edilmiş ise o da rapor vermeğe davet olunur.

Müddet bittikten sonra icra mahkemesi kararını verir ve bu karar aynı şartlara göre ilan olunur. Fevkalade mühlette olduğu gibi bu karar hakkında da istinaf yoluna başvurulabilir.⁽¹⁾

Bölge adliye mahkemesi bu halde dosya üzerine kararını verir.⁽¹⁾

Refi:

Madde 328 – İcra mahkemesi aşağıdaki hallerde alacaklılardan birinin veya komiserin talebi üzerine mühletin kalkmasına karar verebilir:

1 – Borçlu tayin olunan taksitleri vaktinde ödemezse;

2 – Borçlu komiserin talimatı hilafına hareket eder ve alacakların kanuni menfaatlerini ihlal yahut bazılarını diğerlerinin zararına olarak iltizam eyleyorsa;

3 – Borçlunun icra mahkemesine verdiği malûmatın hakikata muhalif olduğunu yahut borçlunun bütün taahütlerini ifaya muktedir bulunduğunu alacaklılardan biri ispat ederse.

Borçlu dinlenmeğe yahut itirazlarını yazı ile bildirmeğe davet olunur. İcra mahkemesi icabı halinde mütemmim malûmat elde ettikten sonra dosya üzerine kararını verir. Müracaat vukuunda bölge adliye mahkemesi de aynı veçhile hareket eder. Refi kararı mühlet kararının tabi olduğu şartlar dairesinde ilan olunur.⁽¹⁾

Refi kararı ikinci ve üçüncü numaralara göre verilmiş ise borçluya konkordato mühleti veya yeni bir fevkalade mühlet verilemez.

Fevkalade mühlet içinde kondordato ve yeniden mühlet verilmemesi:

Madde 329 – Fevkalade mühletin devamı esnasında konkordato talep etmek arzusunda bulunan borçlu vesikalarını ve komiserin mütalaanamesiyle birlikte kondordato projesini mühletin bitmesinden evvel vermeğe mecburdur.

Fevkalade müddetin bitmesinden sonra başlayan altı ay içinde konkordato mühleti verilemeyeceği gibi yeniden fevkalade mühlet de verilemez.

İflâsın ertelenmesi ile ilişki:

Madde 329/a- (Ek: 17/7/2003-4949/88 md.)

Bir sermaye şirketi veya kooperatif fevkalâde mühlet elde ettiği takdirde, mühletin bitiminden itibaren bir yıllık süre içinde 179 ve devamı maddeleri uyarınca iflâsın ertelenmesinden yararlanamaz.

(1) 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle 327 inci maddenin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "temyize müracaat olunabilir." ibaresi, "istinaf yoluna başvurulabilir."; altıncı fıkrasında geçen "Temyiz" ibaresi, "Bölge adliye mahkemesi"; aynı Kanunun 22 nci maddesiyle de 328 inci maddenin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "temyiz de" ibaresi, "bölge adliye mahkemesi de" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Bir sermaye şirketi veya kooperatifin iflâsı 179 ve devamı maddeleri uyarınca ertelendiği takdirde, bu ertelemenin bitiminden itibaren bir yıllık süre içinde fevkalâde mühlet verilemez.

II – FEVKALADE HALLERDE TATİL

İcra takiplerinin durdurulması halleri:

Madde 330 – Salgın hastalık,umumi bir musibet veya harb halinde İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla memleketin bir kısmında veya bazı iktisadi zümreler lehine muayyen bir müddet için icra takipleri durdurulabilir.

ON ALTINCI BAP

I. Cezai hükümler

Alacaklısını zarara sokmak kasdiyle mevcudunu eksilten borçluların cezası:

Madde 331- (Değişik: 31/5/2005 - 5358/1 md.)

Haciz yolu ile takip talebinden sonra veya bu talepten önceki iki yıl içinde borçlu; alacaklısını zarara sokmak maksadıyla, mallarını veya bunlardan bir kısmını mülkünden çıkararak, telef ederek veya kıymetten düşürerek hakiki surette yahut gizleyerek muvazaa yoluyla başkasının uhdesine geçirerek veya asıl olmayan borçlar ikrar ederek mevcudunu suni surette eksiltirse, aleyhine aciz belgesi aldığı veya alacaklı alacağını alamadığını ispat ettiği takdirde, altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

İflas takibinden veya doğrudan doğruya iflas hallerinde iflas talebinden önce birinci fıkradaki fiilleri işleyen borçlu hakkında da bu fiiller başka bir suç oluştursa dahi bu hükümler uygulanır.

Konkordato mühleti veya iflasın ertelenmesi talebinden önceki iki yıl içinde ya da konkordato mühleti talebi veya iflasın ertelenmesi süresinden sonra birinci fıkradaki fiilleri işleyen borçlu hakkında da bu hükümler uygulanır.

Taşınmaz rehni kapsamında bulunan eklentinin rehin alacaklısına zarar vermek kastı ile taşınmaz dışına çıkarılması halinde, eklentinin zilyedi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Bu suçlar alacaklının şikâyeti üzerine takip olunur.

Aczine kendi fiiliyle sebebiyet veren veya vaziyetinin fenalığını bilerek ağırlaştırılan borçlunun cezası:

Madde 332 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/2 md.)

Haciz yolu ile takip talebinden sonra veya bu talepten önceki iki yıl içinde borçlu, adet üzere tecviz edilemeyecek bir hiffetle hareket ederek veya haddinden ziyade masraflar yaparak yahut cüretli talih oyunlarına veya basiretsizce spekülasyonlara girişerek yahut işlerinde ağır ihmallerde bulunarak aczine kendi fiili ile sebebiyet verir yahut vaziyetinin fenalığını bildiği halde o gibi hareketlerle bu fenalığı ağırlaştırırsa, aleyhine aciz belgesi istihsal edildiği veya alacaklı alacağını istifa edemediğini ispat ettiği takdirde, onbeş günden altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Konkordato mühleti talebinden önceki iki yıl içinde birinci fıkradaki fiilleri işleyen borçlu hakkında da bu hükümler uygulanır.

Bu suç alacaklının şikâyeti üzerine takip olunur. Borçluyu fazla borç altına girmeye veya talih oyunu ile spekülasyonlarda bulunmaya sevk etmiş yahut ağır faiz almak suretiyle zaafından istifade etmiş olan alacaklıların şikâyet hakkı yoktur.

İflas ve konkordato işlerinde hususi menfaat temin edenlerin cezası:

Madde 333 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/3 md.)

Her kim iflas bürosu veya idaresinin yahut bir alacaklının veya alacaklılar toplanmasındaki mümessilinin reyini yahut konkordatoya muvafakatini kazanmak için ona hususi bir menfaat temin veya vaat ederse altı aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Menfaat temin eden alacaklı yahut mümessili de aynı ceza ile cezalandırılır.

Suçun iflas bürosu veya idaresi üyesi tarafından işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır.

Ticari işletmede yöneticinin sorumluluğu:

Madde 333/a- (Ek: 17/7/2003-4949/90 md. ; Değişik: 31/5/2005 - 5358/4 md.)

Ticaret şirketlerinde hukuken veya fiilen yönetim yetkisine sahip olanların alacaklıları zarara uğratmak kastıyla ticari işletmenin borçlarını kısmen veya tamamen ödemeyerek alacaklıları zarara soktukları takdirde, bu işlem ve eylemlerin başka bir suç oluşturmaması hâlinde, alacaklının şikâyeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Birinci fıkradaki suç taksirle işlendiği takdirde, alacaklının şikâyeti üzerine, fail hakkında zararın ağırlığına göre ikibin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Konkordatoda veya sermaye şirketleri ile kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında yetkili kimseleri hataya düşüren ya da konkordato veya uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma koşullarına uymayan borçlunun cezası : ⁽¹⁾

Madde 334- (Değişik: 31/5/2005 - 5358/5 md.)

Konkordato mühleti elde etmek veya konkordato veya sermaye şirketleri ile kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesini tasdik ettirmek için hileli tutum ve davranışlarıyla malî durumu hakkında alacaklıları, komiseri, ara dönem denetçisini veya yetkili memuru hataya düşürmek veya konkordato projesine ya da sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması projesine uymamak yoluyla kasten zarara sebebiyet veren borçlu, ilgilinin şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Konkordato komiserinin sorumluluğu:

Madde 334/a- (Ek: 17/7/2003-4949/92 md. ; Mülga: 31/5/2005 - 5358/23 md.)

Kiracının cezalandırılacağı haller:

Madde 335 – Üzerlerinde kiralayanın hapis hakkı tanınmış ve 270 inci madde mucibince defteri yapılmış eşyayı kaçırarak veya gizleyen borçlu ile tahliyesi emrolunan yeri kiralayana zarar vermek maksadıyla işgal ettiren şahıs Türk Ceza Kanununun (276) ncı maddesine göre cezalandırılır.

(1) Bu madde başlığı "Konkordatoda yetkili kimseleri hataya düşüren veya konkordato koşullarına uymayan borçlunun cezası:" iken, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Müflisin mallarını vermeyenler hakkındaki cezalar:

Madde 336 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/6 md.)

Müflisin mallarını ellerinde bulunduran veya müflise borçlu olan üçüncü şahıslar, iflasın açıldığına dair ilana muttali oldukları tarihten itibaren bir ay içinde makbul bir mazeret olmaksızın o malları iflas idaresi emrine vermezler veya borçlarını bildirmezlerse, doksan güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Kendisine teslim edilen malları vermeyenler hakkındaki cezalar:

Madde 336/a- (Ek: 17/7/2003-4949/93 md.; Mülga: 31/5/2005 - 5358/23 md.)

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi: ⁽¹⁾

Madde 337 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/7 md.)

(İptal birinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 28/2/2008 tarihli ve E.: 2006/71, K.: 2008/69 sayılı Kararı ile.)

162, 209 ve 216 ncı maddeler hükümlerine muhalefet edenler hakkında da iflas idaresinin vereceği müzekkere üzerine, aynı ceza verilir. Bu maddelerde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi hâlinde, verilen ceza düşer.

Ticaretî terk edenlerin cezası:

Madde 337/a – (Ek: 18/2/1965 - 538/133 md.; Değişik: 31/5/2005 - 5358/8 md.)

44 üncü maddeye göre mal beyanında bulunmayan veya beyanında mevcudunu eksik gösteren veya aktifinde yer almış malı veya yerine kaim olan değerini haciz veya iflas sırasında göstermeyen veya beyanından sonra bu malları üzerinde tasarruf eden borçlu, bundan zarar gören alacaklının şikâyeti üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Birinci fıkradaki fiillerin işlenmesinden alacaklının zarar görmediğini ispat eden borçluya ceza verilmez.

Borçlunun iflası halinde, birinci fıkradaki durum ayrıca taksiratlı iflas hali sayılır.

Hakikata muhalif beyanda bulunanların cezası:

Madde 338 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/9 md.)

Bu Kanuna göre istenen beyanı, hakikate aykırı surette yapan kimse, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hakkında aciz vesikası alınmış borçlu, asgari ücretin üstünde bir geçim sürdürdüğü, aciz vesikası hamili alacaklının alacağına aciz vesikasına bağlanmasından en geç beş sene içinde müracaatı üzerine sabit olursa, asgari ücretin üstünde kalan gelirlerinden icra mahkemesinin dörtte birden az olmamak üzere tespit edeceği kısmını icra mahkemesi kararının kesinleşmesinden itibaren en geç bir ay içinde ve aciz vesikasındaki borcun ödenmesine kadar her ay icra dairesine yatırmaya mecburdur. Bu mükellefiyeti yerine getirmeyen borçlu hakkında bir yıla kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra borçlu borcun tamamını veya o tarihe kadar icra veznesine yatırmak zorunda olduğu meblağı öderse tahliye edilir; ödemelerini tekrar keserse, hakkında tazyik hapsine yeniden karar verilir. Ancak, bir borçtan dolayı tazyik hapsinin süresi bir yılı geçemez.

(1) Bu madde başlığı "Mal beyanı için gelmeyenlerin ve beyanda bulunmayanların ve istenen malı teslim etmeyenlerin cezası." iken, 31/5/2005 tarihli ve 5358 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Borçlunun nafaka borçluları dahil üçüncü şahıstan yardım görmesi, asgari ücretin üstünde eline geçen para ve menfaatlerin icra mahkemesi kararı ile belirlenecek kısmını, icra veznesine yatırmak mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

İkinci fıkradaki hükmün tatbikini birden fazla aciz vesikası hamili alacaklı talep etmiş ise, bunlar talep tarihi sırasıyla öncelik hakkını haizdir.

Beyandan sonra mal ve kazançta olan tezayüdü bildirmeyen borçlunun cezası:

Madde 339 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/10 md.)

Sonradan kazandığı malları veya kazancında ve gelirinde vaki tezayütleri bu Kanun mucibince bildirmeye mecbur olan borçlu makbul bir mazereti olmaksızın yedi gün içinde icra dairesine taahhütlü mektupla veya şifahi surette bildirmese ve bu mal veya kazancı asıl veya bedel itibarıyla mevcut olduğu takdirde, on gün; mal veya kazancını asıl veya bedel itibarıyla makbul bir sebep olmaksızın elden çıkarmışsa, bir aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

Bu cezalara alacaklının şikâyeti üzerine karar verilir. Kişi, icra takibine konu olan borcu tamamen ödediği takdirde, bu ceza düşer.

Borçlunun ödeme şartını ihlali halinde ceza:

Madde 340 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/11 md.)

111 inci madde mucibince veya alacaklının muvafakati ile icra dairesinde kararlaştırılan borcu ödeme şartını, makbul bir sebep olmaksızın ihlal eden borçlunun, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra borçlu borcun tamamını veya o tarihe kadar icra veznesine yatırmak zorunda olduğu meblağı öderse tahliye edilir; ödemelerini tekrar keserse, hakkında tazyik hapsine yeniden karar verilir. Ancak, bir borçtan dolayı tazyik hapsinin süresi üç ayı geçemez.

Çocuk teslimi emrine muhalefetin cezası:

Madde 341 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/12 md.)

Çocuk teslimi hakkındaki ilâmın veya ara kararının gereğini yerine getirmeyen veya yerine getirilmesini engelleyen kişinin, lehine hüküm verilmiş kimsenin şikâyeti üzerine, altı aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra ilâmın veya ara kararının gereği yerine getirilirse, kişi tahliye edilir.

İcra dairesince teslim edilen taşınmaz veya gemiye tekrar girenlerin cezası:

Madde 342 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/13 md.)

İcra dairesi marifetiyle alacaklıya veya alıcıya teslim edilen bir taşınmaza veya gemiye haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 290 ıncı maddesi mucibince umumi hükümler dairesinde cezalandırılır.

30 ve 31 inci maddeler hükmüne muhalefet edenlerin cezası:

Madde 343 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/14 md.)

Yalnız kendisi tarafından yapılacak olan bir işin yapılması veya bir işin yapılmaması yahut bir irtifak hakkının tesisi veya kaldırılması hakkındaki ilâm hükümlerine makbul mazerete müstenit olmayarak muhalefet eden borçluların, lehine hüküm verilmiş kimsenin şikâyeti üzerine, üç aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra ilâmın gereği yerine getirilirse, borçlu tahliye edilir.

Nafakaya ilişkin kararlara uymayanların cezası:⁽¹⁾

Madde 344 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/15 md.)

Nafakaya ilişkin kararların gereğini yerine getirmeyen borçlunun, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra kararın gereği yerine getirilirse, borçlu tahliye edilir.

Borçlunun, nafakanın kaldırılması veya azaltılması talebiyle dava açmış olması halinde, ileri sürdüğü sebepler göz önünde bulundurularak, tazyik hapsinin uygulanması bu davanın sonuna bırakılabilir.

Hükmi şahısların muamelelerinde kimlerin ceza göreceği :

Madde 345 – Bu kanunda yazılı suçlar, hükmi bir şahsın idare veya muamelelerini ifa sırasında işlenmiş ise ceza o hükmi şahsın müdürlerinden, mümessil ve vekillerinden, tasfiye memurlarından, idare meclisi reis ve azasından veya murakıp ve müfettişlerinden fiili yapmış olan hakkında hükmolunur

(İkinci fıkra mülga: 29/6/1956-6763/42 md.)

Sermaye şirketlerinin iflasını istemek mecburiyetinde olanların cezası :

Madde 345/a – (Ek: 18/2/1965-538/137 md.; Değişik: 31/5/2005 - 5358/16 md.)

İdare ve temsil ile görevlendirilmiş kişiler veya tasfiye memurları, 179 uncu maddeye göre şirketin mevcudunun borçlarını karşılamadığını bildirerek şirketin iflasını istemezlerse, alacaklılardan birinin şikâyeti üzerine, on günden üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Artırmadan çekilme :

Madde 345/b – (Ek: 9/11/1988-3494/59 md.; Değişik: 31/5/2005 - 5358/17 md.)

Bu Kanuna göre yapılan ihalelerde kendisine veya başkasına vaat olunan veya sağlanan yarar karşılığında artırmadan çekilen veya artırmaya katılmayan kimseye bir yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası verilir.

Aracılara da aynı ceza verilir.

Görev ve birleştirilme yasağı:⁽²⁾

Madde 346 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/18 md.)

Bu Kanun hükümlerine göre disiplin veya tazyik hapsine icra mahkemesi karar verir.

İcra mahkemesinin görevine giren bu işler, diğer mahkemelerde görülen ceza davaları ile birleştirilemez.

Bu Bapta yer alan suçlarla ilgili davalara, icra mahkemesinde bakılır.

Şikayet süresi :

Madde 347 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/19 md.)

Bu Bapta yer alan fiillerden dolayı şikâyet hakkı, fiilin öğrenildiği tarihten itibaren üç ay ve her halde fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle düşer.

(1) 344 üncü maddenin başlığı "Nafaka hükmüne uymayanların cezası:" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 97 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Davaların birleştirilmemesi : " iken, 31/5/2005 tarihli ve 5358 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yetki :

Madde 348 – (Değişik: 31/5/2005 - 5358/20 md.)

Bu Bapta yer alan fiillerden dolayı yetkili icra mahkemesi, icra takibinin yapıldığı yerdeki mahkemedir.

Yargılama usulü :

Madde 349 – Şikayet dilekçe ile veya şifahi beyanla yapılır. Dilekçeyi veya dava beyanını alan icra mahkemesi duruşma için hemen bir gün tayin edip şikayetçinin imzasını alır ve maznuna celpname gönderir. Şahit gösterilmişse o da celbolunur.

İki taraf tayin olunan gün ve saatte icra mahkemesinin huzuruna gelmeğe veya vekil göndermeğe mecburdurlar.

İcabında icra mahkemesi, tarafların bizzat hazır bulunmasını emredebilir.

Maznun başka yerde ikamet ediyorsa istinabe yoluyla sorguya çekilir.

Maznun, şikayeti alan veya istinabe edilen icra mahkemesinin huzuruna gelmez veya müdafî göndermezse yahut bizzat bulunmasına lüzum görülürse zabıta marifetiyle getirilir. Bu suretle de bulundurulamazsa muhakeme gıyabında görülür.

Şikayetçi muayyen zamanda gelmez ve vekil de göndermezse şikayet hakkı düşer.

Gelmeyen şahitlere yapılacak muamele ile borçlunun gıyabında verilen karara karşı eski hale getirme talebi hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yazılı hükümler tatbik olunur.

Duruşma :

Madde 350 – İcra mahkemesi iki tarafı ve delillerini dinler ve gerek tarafların gerek şahitlerin ifadelerini duruşma tutanağına geçirir.

Cumhuriyet Savcısı hazır bulundurulmaz.

Tahkikat:

Madde 351 – Şikayetçi dilekçe veya beyanında gösterilmiş olduğu delillerle bağlıdır.

Maznun müdafası için tahkikatın tevsiini ancak bir kere isteyebilir.

Karar:

Madde 352 – İcra mahkemesi iki tarafın ifadelerini ve bütün delillerini ve iddia ve müdafaalarını dinledikten sonra nihayet beş gün içinde kararını verir ve hulasasını Cumhuriyet Savcısına bildirir.

(Ek fıkra: 17/7/2003-4949/99 md.) Takibi şikâyete bağlı suçlarda dava ve cezanın 354 üncü maddede yazılı sebeplerle düşeceği kararda belirtilir.

Ceza kararnamesi:

Madde 352/a- (Ek: 17/7/2003-4949/100 md.; Mülga: 31/5/2005 - 5358/23 md.)

Madde 352/b – (Ek: 6/6/1985 - 3222/44 md.; Mülga: 31/5/2005 - 5358/23 md.)

İtiraz: (1)

Madde 353 - (Değişik: 31/5/2005 - 5358/21 md.)

(Değişik birinci fıkra: 31/3/2011-6217/5 md.) İcra mahkemesinin verdiği tazyik ve disiplin hapsine ilişkin kararlara karşı, teahhüt veya tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı incelemesi için dosyayı o yerde icra mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde icra mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye ceza mahkemesine, icra mahkemesi hâkimi ile asliye ceza mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın asliye ceza mahkemesine gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir.

İcra mahkemesinin bu Bapta yer alan suçlardan dolayı verdiği hükümlerle ilgili olarak 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun kanun yollarına ilişkin hükümleri uygulanır.

Davanın ve cezanın düşmesi ile ceza verilemeyecek hâller (2)

Madde 354 – Kanunun bu babında yazılı suçlardan takibi şikayete bağlı olanların müştekisi feragat eder veya borcun itfa edildiği sabit olursa dava ve bütün neticeleriyle beraber ceza düşer.

(Mülga ikinci fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

(Ek fıkra: 31/5/2005 - 5358/22 md.)İcra mahkemesinin bu Bap hükümlerine göre verdiği tazyik veya disiplin hapsine ilişkin karar, kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilmez.

(Ek fıkra: 31/3/2011-6217/6 md.) Nafaka alacaklarına ilişkin takipler hariç, alacak miktarı Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından her yıl belirlenen aylık en yüksek brüt asgari ücret tutarının altında kalan takiplerde bu Kanunda öngörülen disiplin ve tazyik hapsi uygulanmaz.

ONYEDİNCİ BAP

Hususi hükümler

Maaş ve ücretlerin kesilmesinde usul :

Madde 355 – Devlet işlerinde veya hususi müesseselerde bulunan borçlu memur veya müstahdemlerin maaş ve ücretlerinden kesilmesi için icra dairelerinden yapılacak tebligatın kanuni muhatapları haczin icra edildiğini ve borçlunun maaş ve ücreti miktarını nihayet bir hafta içinde bildirmeğe ve borç bitinceye kadar icra dairesinin tebligatı mucibince haczolunan miktarı tevkiif edip hemen daireye göndermeğe mecburdurlar.

Memurun maaş, ücret veya memuriyetinde yahut başka bir şubeden maaş almağı mucip olacak surette vukubulacak tebeddülleri ve hizmetine nihayet verildiği takdirde bu keyfiyeti de malmemuru veya daire amiri yahut hususi müesseselerin kanuni muhatapları derhal icra dairesine bildirmeğe ve ikinci halde haciz muamelesinden o şube veya amirini haberdar etmeğe mecburdur.

Yukarıdaki maddeye riayet etmeyenler hakkında hükümler:

Madde 356 – Yukardaki madde hükümlerine riayet etmemiş olanların kesmedikleri veya ilk vasıta ile göndermedikleri para ayrıca mahkemeden hüküm alınmasına hacet kalmaksızın icra dairesince maaşlarından veya sair mallarından alınır.

(1) Bu madde başlığı "İstinaf yoluna başvurma" iken, 31/5/2005 tarihli ve 5358 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Davanın ve cezanın düşmesi :" iken, 31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Bunların borçluya kanun hükümleri dairesinde rücu hakkı vardır.

Yukarki madde hükümlerine riayet etmeyen her hangi bir memur veya amir hakkında istenecek malûmatın icra dairesine hemen verilmesi bunların mensup olduğu dairenin vazifesidir.

Cumhuriyet savcılığınca takip:

Madde 357 – İcra dairesince kanuna göre yapılan tebliğ ve emirleri derhal yapmağa ve neticesini geciktirmeksizin icra dairesine bildirmeğe alakadarlar mecburdur. Makbul sebep haricinde tebliğ ve emirleri yapmayanlar hakkında ait olduğu dairece tahkikatı evveliyeye hacet kalmaksızın Cumhuriyet Savcılığınca doğrudan doğruya takibat yapılır.

Üçüncü şahsa bırakılan mallar:

Madde 358 – Üçüncü şahıs icraca haczolunup kendisine bırakılan malları icra dairesinden istendiği anda evvelki vaziyetinde iade ile mükelleftir.

Bu suretle eline bırakılan malların kendisine atfolunamayacak bir sebepten dolayı telef veya ziyamı ispat edemiyen üçüncü şahıs hakkında ceza takibinden başka evvelce tesbit edilmiş olan kıymetler, hükme hacet kalmaksızın icra dairesince re'sen tazmin ettirilir.

Bu kıymetleri tazmin ile mükellef olanlar, icra dairesinin bu baptaki talep ve kararına karşı icra mahkemesine, 16 ncı maddede tayin edilen müddet içinde şikayette bulunabilirler.

İcra dairelerinin muhabereleleri:

Madde 359 – İcra memurları yaptıkları muameleden dolayı her daire ve makam ile doğrudan doğruya muhabere edebilirler.

Haczedilen malların istinabe suretiyle satışı:

Madde 360 – Haczedilen mallar başka bir yerde bulunduğu takdirde satış, istinabe suretiyle yapılır. Artırma ve ihaleye mütedair ihtilaflar istinabe olunan icra dairesinin tabi bulunduğu icra mahkemesince hallolunur.

Fazla verilen paranın geri alınması:

Madde 361 – İcra dairelerince borçludan fazla para tahsil olunarak alacaklıya verildiği yahut yanlışlıkla bir tarafa para tediyeye olunduğu hesap neticesinde anlaşılırsa verilen para ayrıca hükme hacet kalmaksızın o kimseden geri alınır.

Emanetler hakkında zamanaşımı:

Madde 362 – İcra veznesine tevdi yahut dairece tahsil olunan para veya icra muamelesi sebebiyle hıfzedilmekte olan eşya tevdi veya tahsil yahut hıfız tarihinden itibaren on seneye kadar alakadarları tarafından müracaat olunmazsa talep hakkı Hazine lehine düşer.

KANUN YOLLARINA BAŞVURMA VE SON MADDELER⁽¹⁾

İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 363- (Değişik: 2/3/2005-5311/24 md.)

İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının yedi bin Türk lirasını geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür. ⁽²⁾

İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötüniyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Kesin bir karara karşı kötüniyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur.

Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi ⁽³⁾⁽⁴⁾

Madde 364- (Değişik: 2/3/2005-5311/25 md.)

Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri kırk bin Türk lirasını geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.

(1) 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle, 362 inci maddeden sonra gelen bölüm başlığı "SON MADDELER", 363 üncü maddenin başlığı "Temyizi kabil kararlar, kötü niyetle temyiz halinde yapılacak işlem:" iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 24/11/2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "bin lirayı" ibaresi "yedi bin Türk lirasını" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) Bu madde başlığı "Temyiz:" iken, 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(4) 24/11/2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "onbin lirayı" ibaresi "kırk bin Türk lirasını" şeklinde değiştirilmiştir.

İstinaf dilekçesinin reddi⁽¹⁾

Madde 365 – (Değişik: 2/3/2005-5311/26 md.)

İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istem icra mahkemesince reddedilir.

İstinaf yoluna başvuran kişi ret kararını kabul etmezse, istinaf dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra, karar sureti ve verilirse cevap dilekçesiyle birlikte yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Şu kadar ki bu hâlde satış dahil hiçbir icra işlemi durmaz.

Bölge adliye mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği hâlde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar.

Bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay kararları⁽¹⁾

Madde 366- (Değişik: 2/3/2005-5311/27 md.)

İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre yapılır ve onbeş gün içinde karara bağlanır.

İlgili ister ve ücretini verir veya gönderirse karar özeti en seri vasıtalarla mahalline bildirilir.

Yargıtayın icra ve iflâs işlerine bakan hukuk dairesinin kararlarına karşı genel hükümlere göre direnme kararı verilebilir. Direnme kararları, Hukuk Genel Kurulunda acele işlerden sayılır.

Yargıtayın bozma kararı veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma, düzelterek veya yeniden esas hakkında vereceği kararları üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 ıncı madde hükmü kıyas yoluyla uygulanır.

Borçlunun mevcudu hakkında malûmat vermek mecburiyeti:

Madde 367 – İcra veya İflas dairelerinin borçlunun mevcuduna dair isteyeceği bütün malûmatı hakiki ve hükmi her şahıs derhal vermeğe ve talep halinde mevcudu bu dairelere teslim mecburdur

İlga edilen kanunlar:

Madde 368 – Noter Kanununun 69 ve 71 inci maddeleri ve icarı akar nizamnamesiyle buna müzeyyel kanunun mecur tahliyesine ve 49 uncu madde ile kabul edilen hususlardan gayri hususi kanun ve nizamların rehinin paraya çevrilmesine mütaallik hükümleri ile 1424 numaralı İcra ve İflas Kanunu ve mezkûr kanunun 342 nci maddesiyle ilga edilmiş olan kanun ve hükümler ve 1425 numaralı kanun mülğadır.

Ek Madde 1- (Ek: 17/7/2003-4949/102 md.)

Bu Kanunun 119, 226, 326 ve 363 üncü maddelerindeki parasal sınırlar; her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların, o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların onmilyon lirayı aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

(1) 2/3/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle 365 inci maddenin başlığı "Tetkik merciinin temyiz talebini reddetmesi." iken, aynı Kanunun 27 nci maddesiyle de 366 ncı maddenin başlığı "Yargıtay kararları:" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

363 üncü maddenin yukarıdaki fıkraya uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere uygulanan parasal sınırın artışına ilişkin hükmü, artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce icra mahkemesince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile Yargıtayın bozma kararı üzerine yeniden bakılan davalarda uygulanmaz.

Ek Madde 2- (Ek: 6/2/2014-6518/2 md.)

Türkiye Cumhuriyeti adına 16/11/2001 tarihinde Cape Town'da imzalanan ve 10/3/2011 tarihli ve 6192 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan "Taşınır Donanım Üzerindeki Uluslararası Teminatlar Hakkında Sözleşme" ve "Taşınır Donanım Üzerindeki Uluslararası Teminatlar Hakkında Sözleşmeye İlişkin Hava Aracı Donanımına Özgü Konulara Dair Protokol" çerçevesinde, "Taşınır Donanım Üzerindeki Uluslararası Teminatlar Hakkında Sözleşme"nin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarını kullanan güvence lehtarları ve 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarını kullanan şartlı satıcı veya kiralayana, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın, hak sahibi olduğunu gösteren ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenecek tescil belgesiyle Ankara İcra Dairesine başvurarak, tercih ettiği hakkın yerine getirilmesini talep edebilir.

Talep üzerine icra müdürü tarafından başkaca herhangi bir araştırma yapılmaksızın, hak sahibi lehine üzerinde güvence tesis edilen nesnenin zilyetliği veya kontrolünün devrine ilişkin karar verilir ve karar borçluya tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren üç iş günü içinde borçlu taraf, bu emri yerine getirmeye icra müdürü, Sözleşme'nin anılan 8 inci ve 10 uncu maddeleri çerçevesinde gereğini yerine getirmesi için almış olduğu kararı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne gönderir.

Bu madde gereğince İcra Dairesince yapılan işlemler nedeniyle, 492 sayılı Harçlar Kanununun hükümlerine göre 10.000 Türk Lirası maktu harç dışında herhangi bir vergi, resim ve harç alınmaz. Harç ve giderler, talep edene aittir.

İcra Dairesince, Sözleşme ve Protokol çerçevesinde yapılacak iş ve işlemler ile takibe ilişkin esas ve usuller Adalet Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 3- (Ek: 3/11/2016-6754/19 md.)

Bu Kanun uyarınca görevlendirilecek bilirkişiler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından hazırlanan listelerden seçilir ve bunlar hakkında Bilirkişilik Kanunu ve ilgili diğer kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 1 – (2004 sayılı Kanunun kendi numarasız geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

1 – Cezaî hükümlerin şümul dairesi Türk Ceza Kanununun ikinci maddesi hükümlerine tabidir.

2 – Bu kanunun mer'î olmasından evvel konulmuş haciz veya rehinin paraya çevrilmesi hakkında yapılmış taleplere, bu kanunun hükümleri tatbik olunmaz.

3 – İlamların icrası hakkındaki ikinci babın hükümleri bu kanunun mer'iyetinden evvel icraya tevdi edilmiş olan ilamlara da şamildir.

4 – 4 Eylül 1929 tarihinden evvel taşınmazlara konulmuş olan ihtiyati veya icrai hacizler üzerine 4 Eylül 1932 tarihine kadar hiç bir muamele ve takip yapılmamışsa bu hacizler kendiliğinden kalkar.

Takip ve muamelesi derdest olupta henüz intaç olunmayanlar mezkûr tarihten sonra bu kanun hükmüne tabi olur.

5 – 4 Eylül 1929 tarihinden evvel verilen iflas kararlarına mütaallik tasfiyeler 4 Eylül 1932 tarihine kadar intaç edilmemişse dosyaları iflas dairelerine tevdi olunur. Dairelerce bu kanunun sekizinci babı hükümlerine tevfikân tasfiyeye devam olunur.

6 – 13 Eylül 1331 ve 15 Nisan 1339 tarihli kanunlarla emvali milliye meyanına giren ebniyeden ari araziden 1341 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun 6 ve 23 üncü maddelerine tevfikân alınagelmekte olan Hazine alacakları hakkındaki hükümler bakidir.

7 – Bu kanunun neşrinden evvel icra veznesine tevdi yahut dairece tahsil edilmiş olan paranın ve icra muamelesi sebebiyle hıfzedilmekte olan eşyanın tevdi veya tahsil yahut hıfız tarihinden on sene geçmiş olsa bile bu kanunun meriyete girmesinden itibaren üç sene geçmedikçe sahiplerinin talep hakkı düşmez.

Geçici Madde 2 – (Ek: 9/11/1988 - 3494/62. md.)

Bu Kanun ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan icra memuru unvanı "icra müdürü", icra memur yardımcısı unvanı "icra müdür yardımcısı", iflas memuru unvanı "iflas müdürü" olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik sebebiyle ilgililerin yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar, yeni unvanları yan ödeme kararnamelelerinde yer alıncaya kadar eski unvanları üzerinden yan ödeme almaya devam ederler.

Geçici Madde 3- (Ek: 17/7/2003-4949/105 md.)

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda yer alan "icra reisi", "icra hâkim yardımcısı" ve "icra hâkimliği" ibareleri "icra tetkik mercii hâkimi"; "ikametgâh", "menkul", "gayrimenkul" ve "teferruat" ibareleri sırasıyla "yerleşim yeri", "taşınır", "taşınmaz" ve "ekleni" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 4- (Ek: 17/7/2003-4949/105 md.)

Adalet Bakanlığı veya Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Vakfınca mahcuz malların muhafazası için depo ve garajlar açılincaya kadar, özel depo ve garajlarda, Adalet Bakanlığınca çıkartılan ilgili yönetmelik ve ücret tarifelerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 5- (Ek: 17/7/2003-4949/105 md.) Bu Kanun ile değiştirilen 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun;

1- 4, 13, 26 ve 250 nci maddeleri ile 88 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay sonra,

2- 14 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay sonra,

3- 18 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak şikâyetler hakkında,

4- 24, 79, 85, 92 ve 94 üncü maddeleri ile 88 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak hacizlerde,

5- 25/b maddesi, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra ilâm hükmünün zorla icra edileceği çocuk teslimlerinde ve çocukla şahsi münasebet tesislerinde,

6- 30 uncu maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra ilâm hükmünü ortadan kaldıracak borçlu eylemlerinde,

7- 32 nci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra gönderilecek icra emirlerinde,

8- 44 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra verilecek mal beyanlarında,

9- 58 ve 269/a maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak takiplerde,

10- 62, 67, 68/a ve 170 inci maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak itirazlarda,

11- 63 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak itirazın kaldırılması duruşmalarında,

12- 68 inci maddesinin son fıkrasının ilk cümlesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak itirazın kaldırılması taleplerine,

13- (**Değişik: 12/2/2004-5092/10 md.**) 68/b maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra gönderilen hesap özetleri ve ihtarnamelerde,

14- 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte eski düzenlemeye göre ikinci ihbarnamenin henüz gönderilmemiş ya da gönderilmiş ama menfi tespit davası açma süresinin dolmamış bulunduğu hacizlerde; beşinci fıkrasında değişiklik yapan hükmü, eski düzenlemeye göre ikinci haciz ihbarnamesi gönderilmiş ve menfi tespit davası açma süresi sona ermişse açılacak davalarda,

15- 91 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra vuku bulacak el değiştirmelerde,

16- 111 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılan sözleşmelerde de,⁽¹⁾

17- 114, 115, 116, 126 ve 129 uncu maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ve ilan metni Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Basın-İlan Kurumuna henüz gönderilmemiş bulunan satışlarda,

18- 118, 119, 130 ve 133 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak satışlarda,

19- 128 ve 128/a maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılan kıymet takdirlerinde,

20- 134 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılan ihalenin feshi taleplerinde,

21- 142/a maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra düzenlenen sıra cetvellerinde veya Kanun yürürlüğe girdiği sırada derdest bir şikâyet ve/veya itiraza konu teşkil etmiş olan sıra cetvellerinde,

22- 143 üncü maddenin birinci fıkrasında değişiklik yapan hükmü ve 143 üncü maddeye bu Kanunla eklenen yedinci fıkra, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay sonra, 143 üncü maddesinin altıncı fıkrasında değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren,

23- 148/a maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra akdedilecek ipotek sözleşmelerinin tapu siciline tescilinde,

24- 150/b ve 150/ı maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra başlatılacak rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde,

25- 166 ncı maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra verilen iflâs kararlarında,

26- 168 ve 170/b maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra başlatılan kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takiplerde,

27- 169/a maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanun yürürlüğe girdiği sırada derdest itiraz yargılamalarında,

28- 179 uncu maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak iflâsın ertelenmesi taleplerinde,

29- 179/a ve 179/b maddeleri, Kanun yürürlüğe girdiği sırada derdest iflâsın ertelenmesi taleplerinde,

30- 185 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanun yürürlüğe girdiği sırada devam eden iflâs tasfiyelerinde,

31- 206 ncı maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra düzenlenecek sıra cetvellerinde,

(1) 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu bendde "sözleşmelerde" ibaresinden sonra gelmek üzere "de" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

32- 222 nci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk alacaklılar toplantılarında,

33- 223 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak iflâs idaresi toplantılarında,

34- 226 ncı maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak sulh ve tahkimlerde,

35- 250 nci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra düzenlenen pay cetvellerinde veya Kanun yürürlüğe girdiği sırada derdest bir şikâyete konu teşkil etmiş olan pay cetvellerinde,

36- 251 inci maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde değişiklik yapan hükmü, yollama yaptığı 143 üncü maddenin birinci fıkrası ve yedinci fıkrası bakımından Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay sonra, yollama yaptığı 143 üncü maddenin altıncı fıkrası bakımından Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren; 251 inci maddenin ikinci fıkrasına eklenen dördüncü cümlesi ise Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren,

37- 257, 258, 261, 264, 265 ve 268 inci maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ihtiyatî haciz taleplerinde,

38- 280 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılmış ve derdest olan iptal davalarında da,⁽¹⁾

39- 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303 ve 309 uncu maddelerinde değişiklik yapan hükümleri ile bu Kanunla getirilen 298/a ve 309/a ilâ 309/l maddeleri hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak konkordato taleplerinde,

40- 318, 323 ve 326 ncı maddelerinde değişiklik yapan hükümleri ile 329/a maddesi hükmü, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak fevkalâde mühlet taleplerinde,

Uygulanır.

Geçici Madde 6- (Ek: 12/2/2004-5092/11 md.)

Bu Kanunda yer alan "icra tetkik mercii", "tetkik mercii" ve "mercii" ibareleri "icra mahkemesi"; "icra mercii hâkimi" ve "mercii hâkimi" ibareleri "icra hâkimi" olarak değiştirilmiştir. Çeşitli mevzuatta icra tetkik mercii ve hâkimine yapılmış bulunan atıflar icra mahkemesi ve hâkimine yapılmış sayılır.

Geçici Madde 7- (Ek: 2/3/2005-5311/29 md.)

Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar İcra ve İflâs Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 8- (Ek: 21/2/2007-5582/6 md.)

Bu Kanunun 128 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile 128/a maddesinin ikinci fıkrasının yürürlüğe girmesini izleyen üçüncü yılın sonuna kadar 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, taşınmaz için kıymet takdiri veya bilirkişi incelemesi, Sermaye Piyasası Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi uyarınca gayrimenkul değerleme faaliyeti konusunda yetki verilmiş kişi veya kurumların yanı sıra diğer uzman bilirkişiler marifetiyle de yapılabilir.

(1) 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu bentte "davalarında" ibaresinden sonra gelmek üzere "da" ibare si eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Geçici Madde 9- (Ek: 2/7/2012-6352/38 md.) ⁽¹⁾

9 uncu maddenin ikinci fıkrası gereği ödeme yapılabilmesi için ilgilisi tarafından, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde banka hesap numarasının bildirilmesi gerekir.

Geçici Madde 10- (Ek: 2/7/2012-6352/38 md.)

Bu Kanunun ilgili hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılan takip işlemleri hakkında, değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 11- (Ek: 2/7/2012-6352/38 md.) ⁽²⁾

Adalet Bakanlığı, 88 inci maddenin beşinci fıkrası gereğince hukuki ve teknik her türlü altyapıyı anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tamamlar. Lisanslı yediemin depoları faaliyete geçinceye kadar o yerdeki mevcut depo ve garajlarda muhafaza işlemlerine, mevcut yönetmelik ve ücret tarifeleri çerçevesinde devam olunur.

Mevcut depo ve garajlarda muhafaza edilen ancak hukuken muhafazasına gerek kalmayan malların, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde teslim alınması için icra müdürü tarafından ilgisine resen bildirim yapılır.

İlgilisine tebligat yapılamazsa veya verilen süre içinde mal geri alınmazsa, üç ay içinde, 88 inci maddenin altıncı fıkrası hükmü uyarınca satış işlemi yapılır.

Ancak, satış yapılamazsa Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilecek icra müdürünün başkanlığında kaymakamlık, belediye, ilgili yer baro başkanlığı ve ticaret odası tarafından bildirilecek birer kişinin katılımıyla oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek değer üzerinden, yedieminin alacağına mahsup için malın mülkiyeti yediemine devredilebilir; komisyon, ekonomik bir değerinin kalmadığına karar verirse mal bir tutanakla imha edilir.

Satılan veya mülkiyeti devredilen malın bedelinden, muhafaza ve diğer giderler mahsup edildikten sonra varsa artan miktar talep halinde ilgisine ödenir.

Geçici Madde 12- (Ek: 15/7/2016-6728/6 md.)

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen hükümler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan iflasın ertelenmesi talepleri hakkında uygulanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş iflasın ertelenmesi kararına dayanılarak yapılan uzatma talebi hakkında verilecek karar da iflasın ertelenmesi talebi hakkında verilmiş karara ilişkin kanun yoluna tabidir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan dosyalarda kayyım olarak atanan kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanlıklarına bildirilir. Üçten fazla dosyada görevi devam eden kayyımlara yeni görev verilmez.

Geçici Madde 13- (Ek: 15/8/2017-KHK-694/9 md.)

İdari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez.

Birinci fıkrada kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkrada uyarınca işlem yapılır.

Meriyet zamanı:

Madde 369 – Bu kanunun meriyeti 4 Eylül 1932 tarihinden başlar.

Kanunu icraya memur olanlar:

Madde 370 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

(1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 106 ncı maddesiyle, bu maddenin 5/1/2013 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

(2) 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 106 ncı maddesiyle, bu maddenin 5/1/2013 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

**9/6/1932 TARİHLİ VE 2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNUNA
İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER**

1 – 18/2/1965 tarihli ve 538 sayılı Kanunun geçici maddeleri :

Geçici Madde 1 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte takip hangi safhada ise bu safhanın tamamlanmasına kadar eski kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 – Alacaklının talebi ve ödeme emrinin tanzimi ile itiraz ve itirazın kaldırılması birinci safhayı; haciz ve haczi tamamlayan muameleler ikinci safhayı; paraya çevirme son safhayı teşkil eder.

İflas yolu ile yapılan takiplerde iflas kararının kesinleşmesine kadar geçen devre birinci safha; mütaakıp devre ikinci safha sayılır.

Geçici Madde 3 – Konkordato mühletinin bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmesi halinde kanunun eski 285 inci maddesinin son fıkrası hükmü uygulanır.

Geçici Madde 4 – İstihkak davaları haczin icrası tarihinde; iptal davaları da iptali istenen muamelelerin yapıldığı tarihte yürürlükte olan kanun hükümlerine tabidir.

Geçici Madde 5 – 72 nci madde hükümleri bu kanun yürürlüğe girdikten sonra haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yapılmış bütün takipler hakkında uygulanır.

Geçici Madde 6 – Adalet Bakanlığı 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında sözü geçen Resmi Kararlar Dergisinin en geç bu kanunun yayınlanmasını takip eden bir sene içinde çıkarılmasını sağlar.

2 – 6/6/1985 tarihli ve 3222 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – İcra ve İflas Kanununun bu Kanunla değiştirilen hükümleri Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki olay ve işlemler hakkında da uygulanır.

Şu kadar ki, bu Kanunun, icra ve İflas Kanununun;

a) 59, 62, 162 ve 168 inci maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak takipler hakkında,

b) 68 ve 68 a maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak itirazlar hakkında,

c) 78 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak taksit sözleşmeleri hakkında,

d) 79 uncu maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak şikayetler hakkında,

e) 116, 129 ve 133 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra vuku bulacak satış, talepleri üzerine yapılacak satışlar hakkında,

f) 135 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra kesinleşen satışlar hakkında,

g) 221 inci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak alacaklılar toplantısı hakkında,

h) 223 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak iflas idare memuru seçimleri ile tahakkuk ettirilecek ücretler hakkında,

ı) 166, 219, 234, 240, 288, 292, 296 ve 300 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak ilanlar hakkında,

j) 302 nci maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra verilecek kararlar hakkında,

k) 337, 338, 340, 341 ve 343 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri ile bu Kanunla getirilen 352 a maddesi hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra işlenecek suçlar hakkında,

l) 363 üncü maddesinde değişiklik yapan hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra verilecek kararlara karşı yapılacak temyiz talepleri hakkında,

Uygulanır.

3 – 9/11/1988 tarihli ve 3494 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – Bu Kanunun, İcra ve İflas Kanununun 195 ve 196 ncı maddelerindeki değişiklik yapan faize dair hükümleri, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren uygulanır.

Ayrıca;

a) 67, 68, 68/a ve 169/a maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan itiraz ve şikayetler hakkında,

b) 69, 72, 89, 97, 158, 160, 164, 165, 173, 177, 178, 269/b, 275 ve 345/b maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra açılan davalarda,

c) 83/c, 85, 91 ve 103 üncü maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan haciz işlemleri hakkında,

d) 150/d ve 170/a maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden önce yapılan takipler hakkında,

e) 116, 118, 124, 126, 129, 133 ve 134 üncü maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan satışlar hakkında,

f) 221 inci maddesini değiştiren hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan ilk alacaklılar toplantısında,

g) 287 nci maddesini değiştiren hükmü, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan konkordato talepleri hakkında,

h) 227, 288 ve 363 üncü maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlük tarihinden sonra verilen kararlara karşı yapılan temyiz talepleri hakkında,

i) 111 inci maddesini değiştiren hükmü, Kanunun yürürlüğünden önce yapılan taksit sözleşmeleri hakkında,

j) 168 ve 170 inci maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan takipleri hakkında,

k) 193 ve 194 üncü maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonra açılan iflaslar hakkında,

l) 208, 219, 232, 233, 235 ve 237 nci maddelerini değiştiren hükümleri, bu Kanunun yürürlüğünden önce açılan iflaslar hakkında,

m) 278, 279 ve 280 inci maddelerini değiştiren hükümleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılan tasarruf ve şerhler hakkında,

n) 127, 128, 150/g ve 166 ncı maddelerini değiştiren hükümleri, Kanunun yürürlüğünden sonraki olay ve işlemler hakkında,

o) 68/b ve 150/ı maddelerini değiştiren hükümleri, 2 Mayıs 1985 tarihinden sonra yapılan takipler hakkında,
Uygulanır.

4 – 8/6/2000 tarihli ve 4578 sayılı Kanunun geçici maddesi

Geçici Madde 1 – 2004 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen hükmü, Kanunun yürürlüğü girmesinden sonra açılacak dava ve işlerde uygulanır.

5 – 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 104 üncü maddesi

Madde 104- 2004 sayılı Kanunun 309/a il 309/l maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca ıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

**2004 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2004 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2228	—	31/5/1933
3890	—	9/9/1940
6763	—	1/1/1957
51	—	1/6/1962
538	—	6/6/1965
1045	—	28/3/1968
1475	—	1/9/1971 9 uncu bölümden yeralan ceza hükümleri dışında kalan hükümleri 12/11/1970
2494	—	18/8/1981
3222	—	15/7/1985
3494	—	25/11/1988
4301	—	9/8/1997
4358	—	4/4/1998
4578	—	13/6/2000
4949	—	30/7/2003 ⁽¹⁾

(1) 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin farklı tarihte yürürlüğe girmesi hususunda Geçici Madde 5'e bakınız.

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2004 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5092	114, 128/a, 166, 179/b, 288, 302, 309/b, 309/m-309/ü, Geçici Madde 5,6	21/2/2004
5219	88	21/7/2004
5311 ⁽¹⁾	10/a, 24, 32, 33, 36, 38, 40,69, 97, 149/a, 150/a, 164, 169/a, 182, 227, 254, 258, 265, 299, 307, 320, 327, 328, 353, 363,364, 365, 366 ve Geçici Madde 7	1/4/2005
5358	331,332,333,333/a,334,334/a,336,336/a,337,337/a,338, 339,340,341,342,343,344,345/a, 345/b, 346,347, 348, 352/a,352/b,353,354	1/6/2005
5582	45,128,128/a,134,149/a ve Geçici Madde 8	6/3/2007
6217	353, 354	14/4/2011
6103	23, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 31/a, 91, 92, 97, 136, 144, 144/a, 153, 153/a,179/a, 206, 257, 288	1/7/2012
6352	1, 8, 13/a, 18, 32, 42, 67, 68, 68/a, 69, 72, 82, 89 uncu maddedeki ibare değişikliği ,97, 99, 110, 169/a, 170, Geçici Madde 10 8/a, 9, 12,58, 60, 88, 89/7, 106, 112, 114, 115, 116,118, 124, 126, 127, 129, 150/e, 168, 171, 243, Geçici Madde 9, 11	5/7/2012 5/1/2013
6518	Ek Madde 2	19/2/2014
6728	179, 179/a, 179/b, 179/c, 287, Geçici Madde 12	9/8/2016
6754	Ek Madde 3	24/11/2016
6763	363, 364	2/12/2016
KHK/694	42, Geçici Madde 13	25/8/2017

(1) Bu Kanunun yürürlük tarihi 31/3/2005 tarihli ve 5328 sayılı Kanunun Geçici 1'inci maddesiyle "1 Haziran 2005" şeklinde değiştirilmiştir.